

Dohodek v kulturi

Razprava na razširjeni seji predsedstva kulturno-prosvetnega sveta Jugoslavije

BEOGRAD, 17. dec. (Tanjug). — Na razširjeni seji predsedstva kulturno-prosvetnega sveta Jugoslavije, ki je bila danes v Beogradu, so razpravljali o delitvi dohodka in financiranju umetniške ustvarjalnosti in kulturnih dejavnosti. Pomočnik zveznega sekretarja za pravo in kulturo Dušan Popovski je v uvodnem referatu poudaril, da ima umetniška ustvarjalnost v celotni družbi delitvi dela posebno mesto, kar povzroča posebne težave pri uvajanju delitve dohodka v delovnih organizacijah kulture in umetnosti.

Večina kulturnih delavcev je kritizirala administrativno-proračunsko delitev sredstev, kar pomeni, da se nekateri delavci ne morejo zavestno vključiti v delo, ki jim omogoča privlačnost. Takšna omahovanja, je rekel Dušan Popovski, bi lahko premagali, če bi odstranili spone v delitvi dohodka in druge ovire, kakor so omejena sredstva skupnosti, odnosi v primarni in sekundarni delitvi, počasno uveljavljanje občanov kot upravnikov kulturnih dobrin, neizpolnjenost samoupravnih organov in pa kompromisi, ki teže za ohranitev ostankov prejšnjega administrativno-proračunskega financiranja.

Tudi več govornikov v razpravi je opozarjalo na počasno uvajanje delitve dohodka, ki se ji nekateri kulturni delavci odkrito upirajo, drugi pa jo napačno razlagajo in uveljavljajo. Ena največjih ovir je tudi pomanjkanje ustreznih meril ne samo za nagradjevanje po delu, temveč tudi za financiranje kulturnih ustanov. Posamezne družbeno-politične skupnosti obotavljajo sprejemanje ideje o financiranju programov (ne pa ustanov), največkrat zato, ker ne morejo zagotoviti ustreznih sredstev. Po liniji manjšega odpora financirajo ustanove — gledališča, orkestre, muzeje — zamenjajo pa njihovo široko vlogo v pospeševanju kulturnega življenja na vsem področju. Počasni poteka tudi proces integracije, premalo je razumevanja za skupno financiranje.

Dnevni red za seji zveznih zborov

Zvezni in gospodarski zbor bosta zasedala 24. decembra

BEOGRAD, 17. dec. (Tanjug). Na sejah zveznega zbora in gospodarskega zbora zvezne skupščine, sklicanih na 24. december ob 9. uri, bodo obravnavali osnutek družbenega plana Jugoslavije za leto 1965. Zvezni zbor in gospodarski zbor bosta razen tega obravnavala predloge temeljnih zakonov o administrativnih taksah, o komunalnih taksah, o določanju katastrskega dohodka, o začasnem načinu plačevanja prispevkov in davkov občanov in o davku na dobičke od srečilov, nadalje predloge zakona o prispevkih za obnovo in graditve Skopja, o skupnem znesku sredstev, s katerimi družbene skupnosti sodelujejo v obnovi in graditvi Skopja, ter predlog spremembe in dopolnitve zakona o nadomestilu družbenim skladom in bankam za odpisane kredite in o ureditvi kreditnih odnosov delovnih organizacij in občanov na področju mesta Skopja.

Zvezni in gospodarski zbor bosta obravnavala tudi predloge za spremembe in dopolnitve zakona o stopnjah amortizacije osnovnih sredstev gospodarskih organizacij in gospodarsko-planjskih ukrepov za leto 1964. Zvezni in gospodarski zbor bosta obravnavala razen tega predlog odloka o kreditu iz gospodarskih rezerv federacije kmetijskih organizacij za nakup kmetijske mehanizacije do konca leta 1964.

Na dnevnem redu zveznega zbora je razen tega predlog temeljnega zakona o pokojninskem zavarovanju, predlog zakona o dokladi borcem in predlog zakona o Jugoslovanski ljudski armadi, na dnevnem redu gospodarskega zbora pa predlog o spremembah in dopolnitvah zakona o organizaciji jugoslovanskih PTT.

nje kulturnih ustanov, katerih vzdrževanje je breme za matično komunio. Po dolgi in z idejami bogati razpravi so se zedinili za ukrepe, ki bi hitreje in učinkoviteje uveljavili sklepe VIII. kongresa ZKJ ter osnovna gledališka naših najvišjih samoupravnih organov o nalogah in perspektivah razvoja umetniške ustvarjalnosti in kulturnih dejavnosti. Sklepe današnjega sestanka bodo vročili prosvetno-kulturnemu zboru zvezne skupščine ter drugim zainteresiranim ustanovam in organizacijam. Na seji so tudi sklenili, da bo v začetku prihodnjega leta izredna skupščina kulturno-prosvetnega sveta Jugoslavije.

ZASEDANJE NATO KONKANO — Včeraj se je v Parizu zaključilo zasedanje sveta ministrov NATO. Na sliki: ameriški zunanji minister Dean Rusk. Foto: AP

NATO v znamenju nasprotij

V Washingtonu so se nadejali, da bo izhod slabši

PARIZ, 17. dec. (Tanjug, AFP, AP) — Ministrski svet NATO je danes končal štiridnevno zasedanje in sprejel zaključno sporočilo. Danes so razpravljali o Cipru. Konec debata o velikih političnih in vojaških problemih NATO je sinoči izšel iz znamenja ostrega nasprotja med Francijo in Zahodno Nemčijo.

Nasprotujoča si stališča med Parizom in Bonnom niso prišla do izraza samo zastran multilateralnih sil NATO, ampak tudi zastran takih, ki naj bi jo izvajal. Zato gleda na Sovjetsko zvezo. Zahodnonemški zunanji minister Schröder je pred dvema dnevnima predlagal, naj bi štiri največje zahodne države določile skupna stališča za pogajanja s Sovjetsko zvezo. Sprva so nemško idejo soglasno sprejeli. Toda pri formuliranju besedila zaključnega komuniciranja so nemški predstavniki vnesli doslej še neznan amandus, ki ga je francoska delegacija odločno zavrnila. In tako so sinoči za ministri stopili na prizorišče tiskovni predstavniki zahodnonemškega in francoskega zunanje ministrstva, ki so večkrat demantirali drug drugega.

V bistvu gre pri vseh teh sporih za to, da Francija nasprotuje ustanovitvi multilateralnih sil NATO, v katerih naj bi sodelovala tudi Zahodna Nemčija. Francija predlaga namesto tega drugačno, »evropsko« formulo, ki pa jo Nemci odklanjajo. Kakor menijo v Washingtonu, pa so se na drugi strani ubližala nasprotja med Francijo in ZDA. Sodi, da je k temu prispevala izmenjava mnenj med de Gaulleom in

ZDA zaskrbljena sprito kitajske atomske eksplozije in mnenja, da je v tem pogledu svet zdaj v kritičnem položaju. To bi bil hkrati prvi francoski pridržek glede razširitev števila držav, oboroženih z atomskim orožjem. S tem pa si pojasnjuje tudi francosko zadržanost nasproti nemški taktiki do Vzhoda, kajti sodelovanje Nemčije v multilateralnih silah bi lahko samoočeno razvredilo razvredilo med Vzhodom in Zahodom. Predstavniki NATO na tiskovni konferenci ni demantirali vesti, da je Nemčija zahtevala, naj bi na meji proti Sovjetski zvezi postavili »zavezno atomsko mine. Ni povedal, kakšno stališče so zavzele druge članice NATO do te nemške pobude. Britanski obrambni minister Denis Healey je sinoči, ko se je vrnil iz Pariza v London, potrdil, da je Nemčija to predlagala, da je v svetu NATO o tem niso debatirali. »To stvar bi bilo treba prejeti temeljito preučiti z vojaške plat«.

Kar se tiče predlagane ustanovitve multilateralnih atomskih sil, so bile glede tega članice NATO točkrat bolj razcepljene kot kdaj prej. Po francoskih ocenah so se na sedanjem zasedanju ustvarile tri skupine: v prvi so tiste, ki so za ustanovitev takšnih sil — ZDA, Zahodna Nemčija, Velika Britanija — ki pa se ne strinja s sedanjim predlogom — Italija in Nizozemska, v drugi skupini sta državi, ki sta za ohranitev status quo. Tretja skupina pa je bila, ki je bila za ustanovitev takšnih sil — ZDA, Zahodna Nemčija, Velika Britanija — ki pa se ne strinja s sedanjim predlogom — Italija in Nizozemska, v drugi skupini sta državi, ki sta za ohranitev status quo. Tretja skupina pa je bila, ki je bila za ustanovitev takšnih sil — ZDA, Zahodna Nemčija, Velika Britanija — ki pa se ne strinja s sedanjim predlogom — Italija in Nizozemska, v drugi skupini sta državi, ki sta za ohranitev status quo.

● Nadaljevanje na zadnji strani

Rusk ni vsega opravičil

PARIZ, 17. dec. (Tanjug.) Razgovore med Francijo in ZDA, ki so bili te dni v Parizu, bodo nadaljevali januarja, ko bo francoski zunanji minister Couve de Murville prisel v New York kot šef francoske delegacije v OZN. Rusk je v Parizu dvakrat obiskal de Gaulle, dvakrat pa se je pogovarjal s francoskim zunanjim ministrom.

Temeljno vprašanje, o katerem so se razgovarjali, je bila jedska politika NATO.

● Nadaljevanje na zadnji strani

Britanija — najslabša bilanca

LONDON, 17. dec. (AP). Britanski ministrstvo za trgovino je danes objavilo, da je znašala negativna plačilna bilanca Britanije v mednarodni trgovini novembra meseca 108 milijonov funtov sterlingov. Ta rekord so dosegli naziv povečanju carin na industrijsko blago za 15%.

Oktober je znašala negativna britanska zunanjetrgovinska bilanca 92 milijonov funtov sterlingov.

Tisoč hiš odneslo v Egiptu

KAIRO, 17. dec. (AFP). V spodnjem Egiptu, na področju Bahari, so močni hudourniki, ki jih je povzročilo deževje, odnesli več kot 1000 hiš. Enaindvajset vasi je odrezanih, več kot 5000 dušnih je ostalo brez strehe. Minister za socialna vprašanja ZAR Hikmat Abuzaid je odpotoval na ogroženo področje in obiskal taborišča, v katerih so na stanjenosti ogroženi prebivalci.

Predsedniške volitve v Rimu

V tretjem glasovanju že noben kandidat ni dobil potrebne večine

OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 17. dec. (Po telefonu). — Današnje dopoldansko tretje glasovanje v italijanskem parlamentu za izvolitev novega predsednika republike ni prineslo odločitve. Noben kandidat ni dobil potrebne dvotretjinske večine. Kandidat kršćansko demokratske stranke Leone je dobil 298 glasov (na prvih dveh večerajšnjih glasovanjih je dosegel 319, oziroma 304 glasove). Kandidat KPI Terracini je dobil 253 glasov (včeraj 250, oziroma 251), zunanji minister Saragat, ki so ga predlagali PSI, socialno demokratska in republikanska stranka, je danes dobil 137 glasov (proti 140 in 138 na večerajšnjem glasovanju). Fanfani, ki je na večerajšnjih glasovanjih dosegel 18, oziroma 53 glasov, je na današnjem dopoldanskem glasovanju do bil 71 glasov.

Značilno za vsa dosedanja glasovanja je enoten nastop komunistov, ki glasujejo za svojega kandidata Terracini, in prav tako skupine socialistov, socialnih demokratov in republikancev (za Saragata), liberalcev (za Fanfani) itd., medtem ko kršćansko-demokratski skupini niti na enem glasovanju ni uspelo zbrati vseh kršćansko-demokratskih glasov za svojega uradnega kandidata. Kršćanski demokrati se čedalje bolj diferencirajo med Leonejem in Fanfanijem, kar 30 kršćansko-demokratskih senatorjev in poslancev pa se še ni izreklo za nobenega kandidata.

Bistveneste spremembe utedejejo prinesli naslednja glasovanja, za katere bo veljala navadna večina. Prvo tako glasovanje se je začelo danes ob 18. uri.

Etiopska zamera Sudanu

KARTUM, 17. dec. (AFP). Etiopsko veleposlaništvo v Kartumu je objavilo sporočilo, v katerem ostro obsodijo delovanje »fronte za osvoboditev Eritreje«, posebno na sudanskem ozemlju. Izraza pa upanje, da subverzivna dejavnost majhne skupine odgovornih ljudi ne bo sklenila prijateljskih odnosov med Sudanom in Etiopijo. Prijadniki te fronte, ki jih etiopsko veleposlaništvo označuje kot »nevarne agitatorje«, si prizadevajo pridobiti simpatije sudanskega ljudstva za svoje namere. Toda njihovo delovanje za očihoitev Eritreje od Etiopije je subverzija, naprepanje in kritiziranje.

Taylor pri Huonau

SAJGON, 17. dec. (AP). — Ameriški veleposlanec v Južnem Vietnamu Taylor je danes obiskal premiera Huonga in se z njim razgovarjal o možnosti za rešitev sedanje politične krize. Budisti namreč zahtevajo odstoj vlade. Predvidene demonstracije budistov še trajajo.

Danes so se po Sajgonu raznesle vesti, da je premier Huong sklenil odstaviti ministra za informacije Lea Va Tuna, ki ga budisti najbolj kritizirajo.

Južnivietski vojaški poveljniki so se danes sestali blizu Sajgona, da bi ustanovili vojaški svet, ki naj bi bil posvetovalni organ vrhovnega komandanta južnivietske vojske. Niso pa spregovorili, če je bil ta svet res ustanovljen.

Politika medsebojnega primera

ZSSR zmanjšala vojaški proračun za pol milijarde

OD NASEGA STALNEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 17. dec. (Po telefonu). — Sovjetska javnost posveča zadnje dni mnogo pozornosti rezultatom pravnih končnega zasedanja vrhovnega sveta. Razen sprejema plana, proračuna ter drugih sklepov, ki se tičejo notranjega razvoja, je največje pozornosti delež na ponovna potrditev zunanje politične usmeritve k miru in koeksistenci. Kot pomemben konkreten prispevek takemu prizadevanju ocenjujejo zmanjšanje vojaškega proračuna za 500 milijonov rubljev.

Dokaj dolgo je v dialogu med Vzhodom in Zahodom vladalo relativno zatijje, kajti trije glavni udeleženci, Sovjetska zveza, ZDA in Velika Britanija, so imeli čez glavo opravkov z domačimi skrbmi. Po nedavnih spremembah vlad v Moskvi in Londonu ter končani prevolitvi njegovosti v Washingtonu pa je prišel čas, ko je treba dialog spet poprijeti.

Prva je to storila Sovjetska zveza z Gromikovim nastopom v generalni skupščini in spomenico o ukrepih za nadaljnje popuščanje mednarodne napetosti in omejitve oboroževalne tekme. Njene dobre strani in ugodni odmevi pri vrsti držav so dovolj znani. Manj pozornosti pa je bilo deležno nič manj važno dejstvo, da je s spomenico ter komentarji in razlagami k

njej Sovjetska zveza s svoje strani tako rekoč nezakonito novo metodo reševanja nekaterih problemov — tako imenovano politiko medsebojnega primera.

Dosedanja praksa je pokazala, da navadno se tako pametni predlogi te ali one strani žal rade silno piče sado, če jih sploh rade. Prav tako se je izkazalo, da je zelo težko skleniti kak javni mednarodni sporazum, če ne zaradi drugega že zato, ker se vedno tako doma kot med zavezniki najde kdo, ki to izkoristi za zdravo.

Sovjetska vlada trdi, da ji v politiki, ne domači, ne mednarodni, ni za blis in pomp, ampak da želi rezultate. Način, kako zdaj obravnavajo svoje zadnje predloge, daje tem besedam težo. Foudarja jo namreč, da je pri vrsti

ukrepov, ki bi zmanjšali mednarodno napetost, Sovjetska zveza pripravljena storiti potrebne korake brez mednarodnega sporazuma, ki pa naj bi ga zamenjali gentlemanski dogovor: »Jaz storim tole, ti pa me boš posnemal«.

Prvi tak poskus je bil storjen že lani, ko je Sovjetska zveza enostransko zmanjšala vojaški proračun za 600 milijonov rubljev. Odmev je bil ugoden in na sedanjem zasedanju vrhovnega sveta so zmanjšali proračun za prihodnje leto še za 500 milijonov. Čeprav onstran oceana uradno še niso nič odgovorili, pa kaže, da bo politika medsebojnega primera vsaj na tem področju dokaj tekoče delovala. Ameriški obrambni minister McNamara je namreč izjavil, da bo ameriški vojaški proračun za prihodnje leto znašal manj kot 50 milijard dolarjev.

Če bosta obe strani pokazali pripravljenost nadaljevati tako prakso, bi to utegnilo prej kot kakšen mednarodni sporazum pripeljati do zmanjšanja vojaških proračunov za 10 do 15%, kot to predlaga Sovjetska zveza. Kar se tiče Moskve, ni dvoma, da bi tak proces res pozdravila, kajti vesoljska tekma pritiska z naraščanjem življenjske ravni in vedno večjo pomoč nerazvitim je zanje hudo breme. To bi bilo toliko bolj ugodno, ker Sovjetska zveza predlaga, naj bi del prihrankov porabili za pomoč nerazvitim in bi torej na ta način ubili dve muhi na mah.

Zaenkrat si politika medsebojnega primera utira prve korake samo na tem področju. Toda Sovjetska zveza je izrekla pripravljenost lotiti se na podoben način tudi zmanjševanja svojih čet na tujih ozemljih, številnega zmanjšanja oboroženih sil in nekaterih drugih ukrepov. Hkrati, ko razlagajo takšno stališče, v Moskvi poudarjajo, da je v sedanjem položaju, ko so možnosti velikih in glasnih sporazumov še zelo omejene, takšna metoda konkretna in učinkovita pot, ki bi lahko pripravila pogoje za bodoče dejanske sporazume.

Indonezija odklanja posredovanje

Pomiritev z Malezijo možna le na osnovi manilskega sporazuma

JANEZ STANIČ

DŽAKARTA, 17. decembra (Tanjug). Indonezijska vlada ni več pripravljena sprejeti posredovanja afriško-azijske komisije za pomiritev, niti dobrih uslug, ki so jih ponudile sosednje države za poravnavo z Malezijo. Indonezijski pravljajo, da je malezijski režim sprejel to komisijo samo zato, da je dobil izgovor za zavajevanje. Po njihovem mnenju je v sedanjem položaju edina možnost za poravnavo v tem, da obnovijo manilski sporazum, ki so ga leta 1963 sklenili šefi Indonezije, Filipinov in Malezije. Ta sporazum je med drugim določal, da bodo vprašali za mnenje prebivalstvo bivših britanskih kolonij na Severnem

●●● Nadaljevanje na zadnji strani

Sukarno popustil

DŽAKARTA, 17. decembra (AFP). Indonezijski predsednik Sukarno je danes sprejel poseben dekret o razpustitvi organizacije za podporo »usluzkarnizmu«. V dekretu je rečeno, da je ta organizacija pripeljala do razcepljene indonezijskega ljudstva, da je v nasprotju z indonezijsko revolucijo in nacionalno kampanjo proti Malezijski federaciji. Sukarnistično gibanje so ustanovili pred mesecem dni in ga je podpiralo več članov indonezijske vlade. Njegovo razpustitev pa je zahtevalo več indonezijskih strank, med njimi tudi KP Indonezije.

Poplave v Braziliji

RIO DE JANEIRO, 17. dec. (Tanjug). — Hudourniki, ki so nastali zaradi velikega tropeskega deževja, so skoraj povsem uničili naselje Caeiro de Macena. Sodi, da se je smrtu posrečilo čez 100 ljudi. Poplavljeni so tudi druga področja države Rio de Janeiro.

Formalne in neformalne vezi

V nekem podjetju v novomeški okolici ugotavljajo, da so šoferji tisti, ki ustvarjajo »javno mnenje«. Ker so posamezni obratniki precej oddaljeni drug od drugega, so šoferji v izjemnem položaju, da prihajajo dnevno v stik z vsemi kolektivni, kar jim nudi možnost prenašanja informacij in usklajevanja stališč.

Pojav neformalnih vezi v delovnih organizacijah pravzaprav ni tako redek in tudi ne nenormalen. Nikjer ljudje ne občujejo samo na način, ki je predviden z napisanimi pravili. Zgodi se, da sprejmejo kako odločitev v ozkem krogu vodilnih ljudi, čeprav ta oblika s statutom ni predvidena. Razložek je samo ta, da take dogovore prikazujejo v volilnih krogih delovne organizacije kot potrebne in napredne, medtem ko neformalne oblike dogovarjanja delavcev obsojajo kot destruktivne, razbijaške. V resnici so v obeh primerih neformalne oblike povezovanja stališč posledica tega, da formalne oblike komunikiranja ne delujejo dovolj uspešno ali pa delujejo celo slabo.

Ce bi dobro delovalo vezi med organi samoupravljanja na vseh ravneh — od ekonomske enote, prek obratnega delavskega sveta do centralnega delavskega sveta — in če bi seveda vsebinska te komunikacije ustrezala koristim kolektiva, potem najbrž ne bi bilo dogovarjanja in usklajevanja stališč mimo veljavnih oblik komuniciranja. Potem bi bili »razbijači« vključeni v mehanizem samoupravljanja in v dejavnost zavestnih organiziranih sil. V tem primeru bi se tudi vodilni upravni organi v podjetju dogovarjali v samoupravnih organih, ne pa izven njih in mimo njih, torej na način, ki s statutom sploh ni predviden in uzakonjen.

Neformalne oblike povezovanja in usklajevanja stališč ne zrastejo nujno samo iz negativnih pobud. Nekočkrat se porajajo zaradi tega, da popolnoma vrzeli, ki obstajajo v mehanizmu delovanja organov samoupravljanja, morda zavoljo zastarelosti in preživlosti oblik ali pa zaradi vsebine, ki ne ustreza interesom širšega kolektiva. V takem primeru se lahko zgodi, da se delavci sestanejo, ne da bi dali pobudo za to sindikalno vodstvo, delavski svet ali uprava podjetja. V tem primeru nas to opominja, da je treba nekaj storiti, da bi veljavne oblike povezovanja in usklajevanja stališč oziroma dogovarjanja čim bolj približali koristim in potrebam ljudi, tako da bi bile čim bolj adekvatne in funkcionalne. Najidealnejše stanje je doseženo takrat, ko se formalne in neformalne komunikacije v delovni organizaciji čim bolj pokrivajo, to se pravi, ko ni velikih razločkov med tem, kar se delavci pogovarjajo o problemih podjetja v organih samoupravljanja in izven njih. F. SETING

RAZGOVOR DR. VLADIMIRA BAKARIČA V LJUBLJANI — Včeraj je imel dr. Vladimir Bakarič v prostorih republiške skupščine razgovor z družbeno političnim aktivom Slovenije. Poročilo o razgovoru objavljamo na 2. strani. Na sliki: Dr. Vladimir Bakarič in Vida Tomšič, ki je vodila razgovor. Foto: Švabič

Skupščinska tribuna

Gradili bomo veleplinarno

Iz razprave gospodarskega zbora in organizacijsko-političnega zbora skupščine SR Slovenije

Na zadnji seji gospodarskega zbora je izvršni svet odgovoril na vprašanje poslanca Franca Tesovnika o ukinitvi kreditov za gradnjo energo-kemičnega kombinata Velenje. Kratak povzetek odgovora je:

Ose upoštevamo, da se je v svetu od leta 1937 do 1961 povečala udeležba nafte in plina v celokupni potrošnji energije od 25,1% na 47,7%, potem nam kaže 75-odstotna udeležba premoga v slovenski potrošnji energije, kar smo zaradi naše zastarele strukture potrošnje energije delež za drugimi deželami, še posebno pa za razvitemi. Zato se izvršni svet Slovenije močno zavzema za gradnjo velenjskega energo-kombinata, ki bo nedvomno občutno vplival na nacionalni porabo energije v prihodnjem obdobju. Ne bi vmenili vse vidljive koristi tega, da dostajajo podatki o tem, da ne bo več potrebno prevažati ogromnih količin lignita, ki vsebuje kar 50 odstotkov negorljivega pepela in vode.

V industriji pomeni raba kvalitetnega plina in sodobne veleplinarne velik in neposredni vpliv na dva ekonomista čimtelja: občutno izboljša kvaliteto izdelka in občutno povečuje produktivnost dela. Raba takšnega plina omogoča avtomatiziran proces izgarjanja pri določeni temperaturi oziroma pri določenem pritisku v proizvodnih napravah. Ugodna posledica je ekonomičnejše proizvodnjo, zmanjšek se zmanjšuje stroški, pri enakih zmogljivostih industrijskih naprav dosežemo večjo ekonomičnost in produktivnost dela.

Dalje, mnoga naša industrijska podjetja, ki potrebujejo energijo v obliki plina, danes predelujejo rjavi premog in lignit v svoji neposredni bližini, in sicer v nizke kalorični plin. Razen nizke kalorične vrednosti vsebuje ta plin tudi precejšnjo škodo v naslednjih letih, kar je očito v Celju zaradi cinkarne.

Torej, takšnih razlogov za gradnjo energo-kemičnega kombinata v Velenju je mnogo, razen tega pa moramo upoštevati še izredno kritično stanje v proizvodnji energije na Slovenskem, ki postaja eden ključnih problemov v nadaljnjem razvoju vsega našega gospodarstva. Prav zato so se večja podjetja v Sloveniji, železarne, cinkarne, tovarne aluminija in drugi in-

teresenti za dejanski plin se pred leti odločili, da zgradijo kombinat na osnovi vplivne velenjskega lignita. V vseh svojih načrtih o modernizaciji in rekonstrukciji proizvodnje so ga že upoštevali kot poglavitno obliko energije. Prav tako bodo veliki koncentri velenjskega plina tudi mesta in industrijski kraji.

Tako sodi izvršni svet o koristnosti in neogibnosti gradnje velenjske veleplinarne. Seveda pa je upravni odbor splošne gospodarske banke Slovenije odgovoril na kredit za gradnjo tega industrijskega giganta, ker je kot samozapravna gospodarska organizacija spoznala, da ne bi bila sposobna v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti zagotoviti ustreznih kreditnih sredstev za nizkimi obrestmi. V svoji odgovori je zlasti poudarila, da sodi gradnja velenjske veleplinarne v vrsto takšnih objektov, ki zahtevajo velika in dolgoročna sredstva, kar ni mogoče zagotoviti v sedanjem bančnem sistemu z bančnimi sredstvi.

Zato so republikanski pravni organi že izdelali poseben studij o načinu financiranja ključnih energetskih objektov v Sloveniji. Na podlagi tega bo upravni odbor že v bližnji prihodnosti ponovno proučil svoj sklep in ga verjetno spremenil tako, da bomo lahko nadaljevali z gradnjo velenjske veleplinarne.

Več motornih kosilnic za višinske kmete

Poslanika organizacijsko-političnega zbora Nada Krnjec je dobila na zadnji seji tega zbora odgovor izvršnega sveta na vprašanje o preskrbi lahke mehanizacije za zasebne kmetijske proizvajalce v višinskih predelih. Iz odgovora povzame:

Ze v sedemletnem načrtu razvoja kmetijstva v Sloveniji so določena območja, na katerih bomo razvijali družbeno proizvodnjo, in območja, na katerih bomo pospeševali kmetijsko proizvodnjo. Slednja je bilo do sedaj zelo zanemarjena, zaradi česar bomo morali v prihodnje bolj skrbeti, da je poravnana. V ta prizadevanja sodi tudi preskrba z ustrežno lahko mehanizacijo.

Od leta 1956 smo že oskrbovali te kraje, in sicer smo vključili v to proizvodnjo tri tisoč motornih kosilnic, od tega jih je bilo štiri tisoč dobavljenih letos. Za prihodnje leto je naročenih 942 motornih kosilnic. Na podlagi posebnega dogovora nameravamo uvoziti 1.000 motornih kosilnic, kar bo glede na naročeno dovolj za prihodnje leto. Seveda se neurejeno pa je vprašanje o zmanjševanju cenin za te stroje.

Kar zadeva domačo proizvodnjo lahke kmetijske mehanizacije, je podoba, da zanj ni mnogo zanimanja pri proizvajalcih teh strojev. Zato je težko prodati, kdaj in kje sploh bomo proizvajali takšno mehanizacijo, ki bi bila koristna za proizvajalce v hribovitih predelih. Proizvodnja te mehanizacije bo odvisna tudi od tega, če bo v prihodnje dovolj interesovot znanjo, in sicer spričo tega, da tudi v razvitih deželah odhajajo ljudje s hribovitih predelov v dolino, čeprav imajo možnosti se oskrbeti s kaksnokoliko lahko kmetijsko mehanizacijo.

Nadaljnje naraščanje cen

Medtem ko je bilo v preteklih mesecih zbiranje cen v trgovini na drobno dokaj umirjeno, opazamo zadnje mesece, da indeks cen na drobno spet močneje narašča. Popolnjen republiškega zavoda za statistiko je indeks cen na drobno povečal od 112 v avgustu (povprečje 1963 = 100) na 113 v septembru, 115 v oktobru in 117 v novembru. Tako se je indeks cen v treh mesecih povzpela kar za pet točk. V novembru so se zlasti podražile vrtnine, razen tega so narasle cene jajo, mesa in jabolok. V teh mesecih zaznamujemo tudi vidnejšo podražitve industrijskih izdelkov. Tako se je indeks cen tekstilnih izdelkov od avgusta povečal od 108 na 113, indeks cen obutve pa od 107 na 111. Kurivo se je podražilo kar za 30%, razsvetljiva pa je dražja za 60%, kar je posledica višjih zimskih tarif. Podobno gibanje kaže tudi indeks cen življenjskih stroškov. Ta se je samo v oktobru in novembru povečal od 110 na 115.

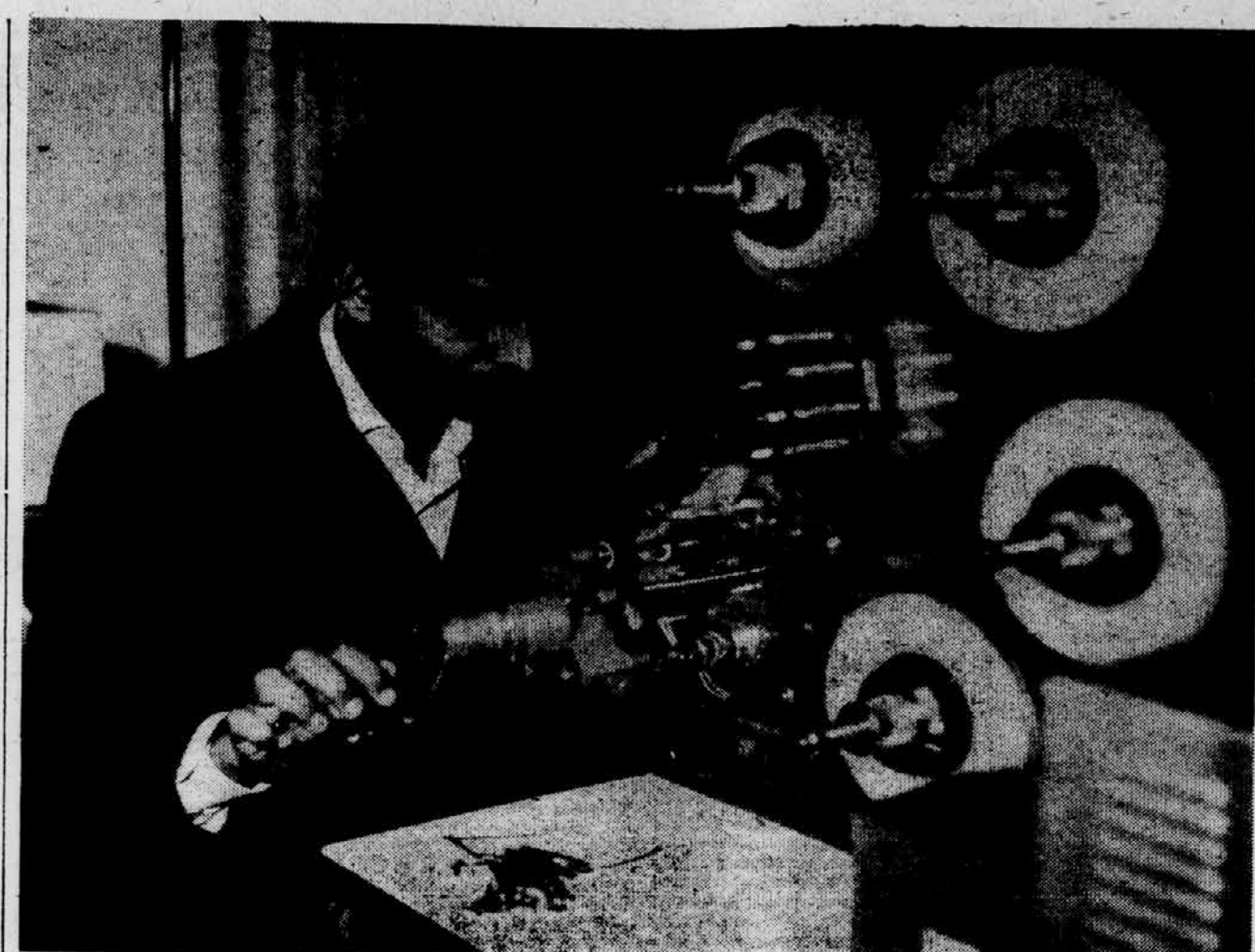
Rdeča luč nad proizvodnjo papirja

Pomanjkanje celuloznega lesa ogroža obratovanje tovarne

Govarna celuloza in papirja »Djuro Salaje« v Krškem je pred tem, da ustavi proizvodnjo papirja, ker primanjkuje lesa. Zaradi administrativno določenih cen bukovega celuloznega lesa za domači trg gredo znatne količine te surovine na tuj tržišča. Vsako zmanjševanje domače proizvodnje papirja pa terja uvoz papirja. Lesni trg že dolgo ni več enoten za vso državo, marveč čedalje bolj zaprt in meje republik in še celo okrajave.

Upravni odbor tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaje« je pred tem, da ustavi proizvodnjo papirja, ker primanjkuje lesa. Zaradi administrativno določenih cen bukovega celuloznega lesa za domači trg gredo znatne količine te surovine na tuj tržišča. Vsako zmanjševanje domače proizvodnje papirja pa terja uvoz papirja. Lesni trg že dolgo ni več enoten za vso državo, marveč čedalje bolj zaprt in meje republik in še celo okrajave.

Upravni odbor tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaje« je pred tem, da ustavi proizvodnjo papirja, ker primanjkuje lesa. Zaradi administrativno določenih cen bukovega celuloznega lesa za domači trg gredo znatne količine te surovine na tuj tržišča. Vsako zmanjševanje domače proizvodnje papirja pa terja uvoz papirja. Lesni trg že dolgo ni več enoten za vso državo, marveč čedalje bolj zaprt in meje republik in še celo okrajave.

BODOCI INSTRUKTOR — V »Iskra«, tovarni kondenzatorjev, v Semiču so izdelali 18 kompletnih strojnih garnitur za proizvodnjo styroflexnih kondenzatorjev. To je prvi del opreme za Indijo. »Iskra« je namreč prevzela celotni inženiring za postavitev treh tovarn v Indiji, ki bodo proizvajale elektronske sestavne dele. Tovarne bodo z novim letom že pričele s poskusno proizvodnjo. Na sliki: indijski inženir — bodoči instruktor se priučuje v semiški tovarni na podobnem stroju za navijanje kondenzatorjev.

„Iskra“ v kritičnem obdobju

Zakaj nenadno poslabšanje oskrbe z reprodukcijskim materialom

Zastoj proizvodnje v nekaterih oddelkih tovarni zaradi pomanjkanja reprodukcijskega materiala — banka ni vizirala nalogov za plačilo deviz z obrazložitvijo, da podjetje ne izpolnjuje izvoznih obveznosti — ekstenzivna proizvodnja namesto intenzivne — premostitvena kvota banke za rešitev sedanje neugodne situacije — naslednje leto: večji izvoz in hkrati nižji plan celokupne proizvodnje podjetja.

Nekako mesec dni je od tega, kar so začeli v nekaterih tovarnah podjetja »Iskra« postopoma ustajati redno proizvodnjo in pošiljati delavce na obvezni plačan dojav, tako da je ostalo nedelna se skoraj za 2 milijona nezavrženih nalogov. Preostale naloge je banka zavrnila z obrazložitvijo, da podjetje ne izpolnjuje svojih izvoznih obveznosti.

Podjetje je sicer s hitrimi ukrepi, kot so premostitvene delavce v druge oddelke in proizvodnjo določenih izdelkov na zalogo, uspelo v veliki meri zavezati prekritivne, vendar je še vedno 113 delavcev na prisilnem dopustu. Škoda, ki pri tem nastane, je dokaj velika, ker je treba upoštevati tudi precejšnje količine nedokončanih proizvodov, ki sicer vežejo obratna sredstva, a leže neizgovolje v skladiščih. Pri vsem tem plačuje »Iskra« penale zaradi neizpolnjevanja svojih pogodbenih obveznosti in hkrati nehoti zmanjšuje celo izvoz, ki je po sedanjem sistemu soprofinanciranja deviznih sredstev dejanski regulator za uvoz reprodukcijskega materiala.

Kje so vzroki za tako nenadno poslabšanje oskrbe z reprodukcijskim materialom? Za kontinuirano in nemoteno proizvodnjo izdelkov leta 1964 je »Iskra« sklenila z Jugobanko pogodbo, s katero se je leta zavezala, da bo dala letošnji proizvodnji na račun uvoza repro-materiala 6.765.000 dolarjev deviznih sredstev. Podjetje je s tem prevzelo pogodbeno obveznost, da bo doseglo 68 milijard dinarjev bruto proizvodnje, in izvozilo za 3.454.000 dolarjev svojih izdelkov.

»Iskra« je do konca oktobra dala Jugobanki naloge za viziranje izplačil v inozemstvu v skupni višini 3.900.000 dolarjev. Banka je od tega vizirala samo 1.978.000 dolarjev, tako da je ostalo nedelna se skoraj za 2 milijona nezavrženih nalogov. Preostale naloge je banka zavrnila z obrazložitvijo, da podjetje ne izpolnjuje svojih izvoznih obveznosti.

Podjetje je kumulativno realiziralo izvoz samo v višini 1.632.000 dolarjev. Do konca leta bo »Iskra« izvozila približno za 2 milijona dolarjev, vendar znaša vrednost fiksnih izvoznih zaključkov 3.168.000 dolarjev, ki jih bo pa podjetje realiziralo še delno v prvem trimesečju prihodnjega leta.

Po dogovoru priznava banka podjetju za uvoz repro-materiala 1,7 dolarja za vsak dolar izvoznih fiksnih zaključkov. Razmerje ni 1:1 zaradi tega, ker »Iskra« proizvaja v veliki meri elektronske elemente in druge izdelke, ki so namenjeni izključno drugim jugoslovanskim tovarnam za finalizacijo. Za te proizvode ne dobi deviznih sredstev za uvoz reprodukcijskega materiala, ampak ga mora kriti z lastnim ekvivalentom izvoza.

Po obsegu fiksnih zaključkov — stanje 23. novembra — bi morala banka nakazati 5.382.000 dolarjev na račun uvoza potrebnega reprodukcijskega materiala. Dejansko je nakazala do sedaj le 2.818.000 dolarjev in ostala dolžna kar 2.564.000 dolarjev. Prihodnje podjetje že več mesecev ni poravnalo inozemskih računov in dobavitelji reprodukcijskega materiala so večinoma ustavili dobavo materialov. Situacija je celo takšna, da je »Iskra« v izvozu.

Tujim kupcem se namreč izplačala kupiti tudi nemakljan les, ker imajo za to delo stroje, pri nas pa takih strojev še nimamo. Upravni odbor tovarne »Djuro Salaje« je sklenil, da predstavnik podjetja ponovno obiščejo vse proizvajalce celuloznega lesa. Hkrati je sklenil opozoriti merodajne na spremembo cene bukovega celuloznega lesa ter predlagati ustave izvoza te surovine in njeno preusmeritev v domačo industrijo za predelavo. Pooblastil je tudi organe podjetja, da v skrajnem primeru prouče možnosti za uvoz celuloznega lesa.

Ni točno, da je lesa premalo za vse koristnike, zlasti za predelovalno industrijo. Potrebno pa je zmanjševati izvoz lesa kot surovine v korist finalnih izdelkov, pri čemer se vrednost bistveno zviša. Izvoz lesa kot surovine, medtem ko domača predelovalna industrija, sposobna, da zviša njegovo vrednost za štiri do petkrat, ostaja brez surovine, kaže na neprožnost v naši izvozni politiki.

na, da je »Iskra« z neizpolnjevanjem plačilnih obveznosti malo manj spravila na rob propada dvojne malhni ino zemskih podjetij.

Da so se težave pojavile še le sedaj, skoraj na koncu leta, je vzrok v tem, ker je podjetje med letoma upoštevalo reprodukcijski material na odprt račun v skladu s podpisanimi pogodbenimi in obveznostmi z Jugobanko. Plan uvoza reprodukcijskega materiala je realiziral 94%, medtem ko je plan izvoza dosegel po prvotnem planu samo 41% (dejanski odstotek je 80% zaradi znižanja rene izvoznega plana). Zerkov za tako nizki odstotek izvoza je v izvozu, kar pa je praktično neizvedljivo. Podobna situacija je tudi pri drugih podjetjih.

Za premostitev nastale kritične situacije bo dobila »Iskra« te dni po dogovoru z Jugobanko 380.000 dolarjev za uvoz najnujnejšega reprodukcijskega materiala. S tem bo za naslednje tedne odstranjena nevarnost prekinitve proizvodnje, čeprav je devizna situacija za naslednje leto še daleč nejasna. Banka to še daleč nejasna. Banka to še daleč nejasna. Banka to še daleč nejasna.

Subjektivni vzroki datirajo še od prej, ko je bila vsa proizvodnja »Iskre« centralistično dirigirana in usmerjena izključno za potrebe domačega tržišča. Preširok proizvodni program je sicer ogromno pripomogel k razvoju našega jugoslovanskega gospodarstva in dal tržišču kompletno asortimento izdelkov posameznih elektrotehniških panog, vendar se v večini primerov ni mogla razviti velike serijske proizvodnje, doseči nizke cene in s tem konkurenčnost v tujini. Namesto intenzivnega razvoja proizvodnje je podjetje ostalo na ekstenzivni proizvodnji z vsemi njenimi negativnimi posledicami. Res je, da je zlasti v zadnjem času pričelo z ožienjem proizvodnega programa, vendar je zdaj še v premočnem stori- lo za sanacijo tega ključnega problema. Sele spreminjeni gospodarski sistem odobravanja deviznih sredstev je tako rekoč prisilil podjetje, da se je lotilo ukrepov v smeri intenzivnejše »specializacije. Tako je delavski svet na zadnjem zasedanju sprejel sklepe o načelni spremembi programa, oziroma točneje, prioritete proizvodnje, navzvenje za izvoz z razdelitvijo v tri osnovne grupe. Lahko trdimo, da bo sprememba situacija glede asortimenta izdelkov prinesla našemu gospodarstvu v naslednjem letu določene nevarnosti, saj bo treba izpač v »Iskra« nadomestiti z direktnim uvozom manjkajočega blaga.

Ce primerjamo izpolnjevanje izvoznega plana pri drugih podjetjih jugoslovanske elektrodustrije, potem ne moremo niti tega, da ima »Iskra« pravzaprav od vseh najvišji odstotek izvoza. Podatki v primerjavi s podjetjem EI NIS kažejo npr.: »Iskra« izvozila — 46,5%, EI NIS — 8%, se plačan uvoz po Jugobanki: »Iskra« — 40,5%, EI NIS — 66,5% v istem časovnem obdobju.

Razlika je občutna, pomeni pa, po mnenju banke, da bo morala niska tovarna zaradi letošnjega neizpolnjevanja izvoznega plana drugo leto torej očitno proizvajati samo za izvoz, da bo nadoknadila za mujeno, kar pa je praktično neizvedljivo. Podobna situacija je tudi pri drugih podjetjih.

Medtem ko se promet reške luke letos ni bistveno povečal, je v zadnjem času prispelo veliko število ladij, ki jih reška luka ne more sprejeti. V sredo je pred luko na sidrišču čakalo 10 velikih ladij z 72.000 tonami tovara za izkrcanje. Med tem tovarom je 40.000 ton pšenice, 15.000 ton premoga za kokanje ter mnogo drugega blaga, rud, fosfatov in generalnega tovara. Folklaj zaostaja še okoliščina, da dobi luka po dogovoru z železnico na dan na razpolago le 650 vagonov, od tega samo 300 zaprtih. Potrebe za odvoz blaga pa so mnogo večje.

Pretiran optimizem ni na mestu

Elementarne nesreče in naloge službe civilne zaštite

Potres v Skopju in zadnje poplave v Zagrebu ter podobne elementarne nesreče na področju naše republike so nas zopet opomnile, da smo tako občani s svojim življenjem in premoženjem kakor tudi gospodarske organizacije s svojimi osnovnimi sredstvi in vsemi materialnimi rezervami v nenehni nevarnosti pred elementarnimi in drugimi nesrečami.

Ce gledamo to problematiko v okviru ljubljanskega okraja, včasih z zadovoljstvom ugotavljamo, da na tem področju ni večjih nevarnosti zaradi poplav. To je sicer v precejšnji meri res, vendar pa so bila kljub temu ob zadnjih poplavalh prizadeta nekatera področja, kjer je bila napravljen znatna materialna škoda in je bila potrebna organizirana pomoč tudi v nekaterih občinah. V okraju imamo tudi dva elektroenergetska hidroizstava, ki pomenita določeno potencialno nevarnost, ker lahko pride do nekontrolirane sprostitve vode iz akumulacijskih področij (Zirovnica-Moste, Medvode).

Vendar to ni edina nevarnost, ki nam preti. Če upoštevamo geološko sestavo našega področja, predvsem pa samega mesta Ljubljane, vidimo, da so možni tudi potresi. Potresi na področju Ljubljane so resen opomin na skrajno glavno mesto, ker je Ljubljana na takem terenu, ki je razvrščen v IX. potresno stopnjo Mercalli-Cancani-Siebergove lestvice, kamor spada še nekaj območij našega okraja.

Ce tema dvema nevarnostima (poplave, potresi) pristojemo še možnost zemeljskih premikov, snežnih plazov (predvsem na Gorenjskem), možnost eksplozij v nekaterih industrijskih podjetjih in nekontrolirane sprostitve strupenih snovi kemične industrije (Idola ipd.) vidimo, da je register možnih nesreč dovolj velik in je torej pretiran optimizem odveč. Nasprotno, potrebno je, da se daj misliti na to, kako bi z najustreznejšimi ukrepi ublažili posledice teh nesreč, če jih še ni mogoče popolnoma preprečiti.

Štabi civilne zaštite

V okviru upravnih organov družbeno političnih skupnosti so nosilci organizacije pomoči ob elementarnih in drugih nesrečah organi za narodno obrambo, ki so dolžni vzpostaviti organizacijo civil-

ne zaštite. Tako ta služba na nekaterih področjih že deluje bolj ali manj uspešno. V okraju in občinah so ustanovljeni štabi civilne zaštite za pomoč in odstranjevanje posledic elementarnih nesreč. Člani štaba so najbolj avtoritativne in strokovne osebe na določenem področju. Tako je na čelu okrajnega štaba predsednik okrajne skupščine, člani štaba, ki so obenem tudi vodje posameznih služb, pa so strokovnjaki na posameznih področjih. Pri štabu so namreč formirane naslednje službe: tehnično-reševalna služba, sanitetno-zdravstvena služba, služba za evakuacijo in nastanitev, služba preskrbe, služba transporta, služba notranjih zadev in splošne zadeve. Podobno kot okrajni so sestavljeni tudi občinski štabi za obrambo pred posledicami elementarnih nesreč. Okrajni štab pa ima hkrati tudi vlogo mestnega štaba z nalogo usklajevati pomoč in delovanje enot CZ na področju vseh petih mestnih občin.

V organizaciji služb CZ so vključena najpomembnejša podjetja in službe, ki imajo naloge, da v primeru aktivizacije prenehajo s svojo dejavnostjo in prično z delovanjem po navodilih štabov CZ. Tu so zajete gradbene, komunalne in trgovske organizacije. Zajeta je tudi zdravstvena služba ter organizacija RK. Zelo važna vloga je namenjena organom notranjih zadev, ki bodo prevzeli zavarovanje premoženja prizadetih oseb, protipožarno službo, reguliranje prometa in druge pomembne naloge s tega področja.

Sodelovanje vseh prebivalstva
Popolnoma jasno pa je, da upravnih organ, ki so nosilci tako obsežne organizacije, kot

je služba civilne zaštite, ne bodo mogli uspešno vzpostaviti učinkovite organizacije brez širokega razumevanja in sodelovanja vsega prebivalstva. Dosedanja praksa je pokazala, da so organi, ki so vključevali posameznike v enote civilne zaštite, dostikrat naleteli na nezadostno razumevanje (čeprav je obveznost služiti v civilni zaščiti določena s 101. členom zakona o narodni obrambi).

Vse večje gospodarske organizacije so v letošnjem letu vzpostavile organizacijo CZ v svojih podjetjih. Te organizacije so sedaj v fazi organizacijskega utrjevanja in izvedbe strokovnih tečajev. Nekatera podjetja so že končala prve tečaje CZ z zelo dobrimi uspehi.

Nekateri kadri gospodarskih organizacij pa še niso videli, da je uvedba organizacije civilne zaštite v njihov življenjskem in ekonomskem interesu, da organizirana obramba pred nesrečami lahko prepreči veliko materialno škodo in ohrani veliki človeških življenj.

Da bi obvladali čimveč človeških življenj ob morebitnih elementarnih nesrečah, je komisija za narodno obrambo pri okrajni skupščini zagotovila določeno število kompletov ločilizirane krvne plazme kot zelo koristno rezervno v primeru navedenih potreb. Zlasti v zadnjem času si resno prizadevamo za vključitev družbeno političnih skupnosti v organizacijo civilne zaštite.

Ne smemo dopustiti, da nas velike elementarne nesreče presenetijo nemočno. Zato se moramo pripraviti na obrambo sedaj, še posebej pa moramo poskrbeti, da bo civilna zaščita lahko uspešno delovala tudi v primeru morebitne vojne. To svojo težko in humano nalogo pa lahko opravi le, če bomo imeli vsi občani, ki je posamezniki in gospodarske organizacije ter ustanove in drugi organi potrebno razumevanje pri vključevanju v to organizacijo.

LUDVIK KREC

nekega dne je...

Statistika o samopostrežnih trgovinah

Zvezni zavod za statistiko je na temelju letnih poročil trgovskih podjetij za leto 1963 zbral podatke o samopostrežnih trgovinah v Jugoslaviji. Konec lanskega leta je bilo v vsej državi 655 samopostrežnih trgovin, ki so imele v tem letu 62,3 milijarde din prometa. V Srbiji je bilo vsega 251 takih trgovin, v Hrvaški 154, v Makedoniji 110, v Sloveniji 70, v BiH 57 in v Crni gori 13.

Primerjavi z ostalimi republikami Slovenija po številu teh trgovin sorazmerno zaostaja. Podatki o prodajni površini v posameznih republikah nam povedo, da je znašala povprečna prodajna površina ene samopostrežne trgovine v BiH 151 m², v Sloveniji 134, v Crni gori 120, v Srbiji 117, v Hrvaški 115 in v Makedoniji 84 m². Po letnem prometu na 1 m² prodajne površine je bila na prvem mestu Hrvaška z 921 tisoč dinarji, sledijo Slovenija z 842.000 din, Crna gora z 822.000 din, Srbija z 810.000 din, BiH s 741.000 in Makedonija s 699.000 din. Na enega prodajalca pa je odpadlo v BiH 12.520 din prometa, v Crni gori 11.191 din, v Sloveniji 10.883 din, v Hrvaški 10.520 din, v Srbiji 9.649 din in v Makedoniji 9.230 din.

OB SOBOTAN

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

DELO
V VEČJEM OBSEGU

Epilog madridske operete

Operetni pobeg z »madridske Ebe«, ki se je začel 1. decembra, ko je Peron zapustil svojo vilo »19. oktobra« in sedel na letalo, ki naj bi ga ponosno do vrata Argentine, se je končal pred dvema dnevi: Juan Peron, ki se je s svojega napisa, naga vphoda na Buenos Aires moral ponižno vrniti v Spanijo, je molče prejel preko ponudene mo postojavnosti v Alžirju, Kairu in Havani, in se odločil, da sprejme pogoje španske vlade in ostane v Madridu s tem, da se bo odpovedal sleherni politični dejavnosti.

S tem je nekaka zaključena politična kariera Perona, ki je bil ves čas med svojimi desetletnimi tuznastvom vedno kot fantom prisoten na argentinskem političnem prizorišču; bog diktature je nehal biti peronist.

Ni pa s tem rečeno, da je konec peronizma, ki je nastal, ko je skupina demagogičnih pristajalcev avtoritativnega režima takoj po vojni prišla na tla. Peron je hotel, da bi tisti tekavci, ki tarejo široko množico Argentine, kar ni strmojavljeno in se, da bi upokojena diktator sama s seboj smatrala za »Rojna Hooda Latinske Amerike«.

Od leta 1955 ko je vojska strmoglavila peronistično diktaturo Perona, je njegova popularnost v Argentini prve upadla leta 1958, ko je demokratska vlada Frondizija v širokih množicah vzdihala nose upe. Toda vojska je blokirala vse reforme, ki jih je predložila Frondizijeva vlada in 1962. so peronisti na volitvah, prvih po letu 1955, na katerih so se spet legalno pojavili, postali 30 odstotkov glasov. Reakcija je bila takojšnja: vojska, predvsem mornarica, ki je nastala na najbolj konservativne oligarhične plasti, je strmoglavila predsednika Frondizija in po šestih mesecih vladanja junte spet izročila oblast civilistom. Po juljskih volitvah leta 1963 je novi predsednik dr. Arturo Illia za nekaj časa spet odprl pot upom in željam množice, ki pa so se hitro razočarale.

Tako je spet nastopila nura peronizma. Stridikalni voditelji Vador, Framini in le pa Della Parodi, vsi člani odbora »za vrnitev Perona«, so poleteli v Madrid in pričeli Perona, da je nastopila njegova uka. Nihove te so doma podpreli široko zasnovani sindikalni miri in demonstracije proti vladi, kar je posebej prišlo do izraza ob obisku predsednika de Gaulle v Argentini.

Dogodki so pokazali, da je Peron upošteval nasvete vopitistov iz svojega gibanja, in da se ni zmedel za svari svojega sekretarja Algordeja, ki mu je svetoval previdnost.

Razplet je pokazal, da so bili vopitistje v zmoti. Dne 2. decembra zjutraj se je na letališču Carrasco pri Montevideu spustilo argentinsko letalo, ki naj bi odhajalo Perona. Kam? V Paragvaj ali celo v Argentino? To ni znano, kajti oblasti so vsoposajko takoj internirale; skoraj ob istem času je sedel Peron, obdan s stražo brazilske vojske policije, v sprejemnici na letališču v Rio de Janeiro, ki ga bo odhajalo, od koder je prišel — v Spanijo. Zmagoslavni pohod je spozlezel, se preden se je bil začel, čeravno je bilo v Argentini 72 peronističnih sindikalnih organizacij, nared, da preprosto uste, izvoze splošne narave in pripravijo pot vračajočemu se diktatorju.

To, da je Peron v Spaniji odpovedal sleherni politični dejavnosti, pa se ne pomeni, da je konec peronizma oziroma tistega, kar ta predstavlja. Po eni strani vojska in najbolj konservativne sile v državi preprečujejo vse reforme, ki bi izpodrežale temu demagogičnemu gibanju korine, po drugi strani pa se zdi, da se bo sedaj »peronizem brez Perona« se laže razmahnil. Peronistični voditelji v Argentini so si namreč še dolgo prizadevali, da bi postali avtonomni od vije 19. oktobra v Madridu, od koder je strmoglavljeno diktator vodil svoje gibanje na karaj Atlantika. Razumljivo je, da so mnoge neuspehe peronizma v Argentini domaj peronisti pripisovali dejstvu, da Peron nima več pravega stika z argentinsko stvarnostjo in si prizadevali, da se znebi njegovega tutorstva in dolžave.

Slepe španske vlade, da najhujšo Peronu postojavnost samo, če se odreče politični dejavnosti, je torej bolj odločno, podpreti peroniste v Argentini kot pa želja, pokazati svetu, da se Madrid ne umeka v notranje zadeve drugih držav.

M. SUSTAR

PAPAS: NEVARNA IGRAČA

»Samo gleda jo lahko, dragi Erhard, ne smeš pa se je dotakniti!«
»The Guardian« — Manchester

Monarhisti vztrajajo

Do vsejemenske nacionalne konference ni prišlo

POSEBNI DOPIS TANJUGA

KAIRO, decembra. — Po petindvajsetih mesecih prelivanja krvi so v Jemenu v začetku novembra naposled ustavili sovražnosti med republikanci in monarhističnimi uporniki na severu. Dva tedna pozneje naj bi se začela v kraju Hared vsejemenska nacionalna konferenca, da bi ustavitev sovražnosti spremenili v trajen mir.

Toda v majhno jemensko mesto Hared so prišli samo predstavniki republikanske vlade, medtem ko je druga stran indirektno dala vedeti, da ima »nekatere pripombe«. Tako je bil erkovitski sporazum, sklenjen med predstavnik republikanske vlade in uporniki, s posredovanjem ZAR in Saudske Arabije vsaj začasno ožrožen.

Erkovitski sporazum so pripravili deset mesecev, od sestanka med Naserjem in Saudom v Riadu ter vzpostavitve normalnih odnosov med Kairo in Riadom pa do končnega srečanja med Naserjem in Fajsalom septembra v Alekseriji. Državi, od katerih ena je z velikimi človeškimi in materialnimi žrtvami branila jemensko republiko, druga pa je bila mesece in mesece oporišče monarhistov, sta se sporazumeli, da se hosta skupaj prizadevata ustaviti in preprečiti oborožene spopade in poskati politične rešitve.

Praktično je aleksandrijski sporazum pomenil konec angažiranja Saudske Arabije naproti rojalistom in izraz prepričanja ZAR, da je jemenska republika dovolj močna, da ponudi upornikom časten mir.

Tako je prišlo do pogajanj v majhnem saudskem izletnem kraju Erkovit, kjer so se predstavniki republikanske vlade in upornikov v pilih stih dneh sporazumeli o ustavitvi ognja, o sklenitvi nacionalne konference, o udeležbi verskih starešin, plemenskih poglavarjev, oficirjev, intelektualcev in drugih uglednih osebnosti. Naposled je sporazum zavezoval Saudsko Arabijo in ZAR, da ga skupaj ali ločeno pomagata uresničevati.

Erkovitski sporazum je jasno impliciral, čeprav to zaradi oziroma do druge strani niso niti zapisali, da se monarhisti in klan Hamid El Din ne sme vrniti v Jemen. Vendar so — kot kaže — realistično potezo ZAR, jemena in tudi Saudske Arabije na drugi strani razumeli kot slabost.

Pozneje se je zvedelo, da »kraljevska vlada v begunstvu« s strmoglavljenim imamom El Badrom na čelu memi, da obstoja republikanskega režima ni mogoče jemati kot trdno dejstvo in da je njegovo udo treba prepustiti nacionalni konferenci. Prav tako je bila mnenja, da bi bilo normalno, da bi imeli rojalisti na konferenci trejino, in tretjino, da si ni moglo sniti zamisliti, da na konferenci ne bi sodelovala tudi kraljevska družina. Z drugimi besedami, na konferenci ni prostora ne le za predsednika Salala, temveč tudi za jemenske oficirje. Znano pa je, da so prav oficirji strmoglavili dinastijo Hamida El Dina. Hkrati z vsem tem so začeli tudi kampanjo, »kda« da je globoko religiozni jemenski narod ostal brez svojega verskega poglavarja, se pravi, imama. To pomeni, če se Badr ali kak drug princ ne bi vrnil v Jemen kot suveren, bi postal najmanj verski poglavar države. Če sta republikanska

Pomoč družinam ponesrečenec v Kambodži

Sej kamboške države Sihanuk je priložil 200.000 rialov kot pomoč družinam romarjev, ki so izgubili življenje v nedavnih nesreči na reki Tonlesap. Tam se je potopila ladja z romarji. Potopljene ladje še niso našli. Računajo, da je utonilo nad 100 ljudi. Trideset pa se jih je rešilo. Jugoslovansko veleposlaništvo v Pnom Penhu je izrazilo svoje sožalje.

Maja razstava v Moskvi

V Moskvi bo od 15. maja do 30. junija prihodnje leto razstava držav članic SEV (sveta za medsebojno gospodarsko pomoč in sodelovanje). Te države bodo med drugim razstavile sredstva za mehanizacijo in avtomatizacijo. Oprediviti se razstave so se dogovorili na seli organizacijskega odbora za razstavo, ki je zasedal v Moskvi ob udeležbi strokovnjakov iz Bolgarije, Madžarske, NDR, Poljske, Sovjetske zveze in Češke Slovaške.

Kojnine in poveča nekatere druge socialne izdatke, ki niso v celoti zajeti v proračunu za leto 1965. Gre za predvillno »dali« vlade, ki jo je zaskrbelo odpadanje njenih volivcev na jenskih občinskih volitvah.

Na drugi strani povzročila vladi precejšnje preglavice kriza v rudnikih in industriji premoga, ki ne morejo konkurirati s cenejšim uvoženim premogom in tekočim gorivom. Lastniki so zahtevali, da zapro 26 premogovnikov, s čimer bi bilo prizadetih okoli 60.000 rudarjev in delavcev v industriji premoga. Iz političnih razlogov je vlada sklenila s tem počakati, zato pa bo morala seveda razvezati državni mošnjak.

vlada in ZAR tudi pripravljeno privoliti v nekatera taktična popuščanja zaradi zagotovitve trajnega miru v Jemenu, pa očitno ne moreta sklopiti kompromisov na račun republike. Republikanski režim je med drugim priznal velikanska večina članic OZN, med njimi tudi arabske kraljevine, kot sta na primer Jordanija, Libija in Maroko.

Vprašanje, ki si ga vsi zastavljajo, je: kako je mogoče, da rojalisti, potisnjeni v jemenske planine na severu, ob nevtraln Saudi Arabiji in brez prave podpore v državi morajo postavljati pogoje.

Očitno je, da je odgovor treba iskati na drugi strani, zlasti na Zahodu in še posebej v Veliki Britaniji, eni izmed velikih držav, ki niso priznale jemenske republike. Veliki Britaniji, opoznen na vsem področju Arabskega polotoka, zlasti pa v Adenu, se zdi, da je v njen prid, da krvari v jemenski puščavi in da Jemen čimdlje prepusti notranjem razkroju. V nasprotju je neogiben pospešen padec imperialnih trdnjav v Adenu in Omanu.

Praktično je na podlagi dokumentov, ki so jih tukaj objavili, že pred nekaj meseci, Velika Britanija, če bo koncu leta 1963 prevzela skrb za preskrbo in organizacijo rojalističnih upornikov na severu Jemena.

Posebna organizacija vojskih in obveščevalnih strokovnjakov s sedežem v Adenu vodi to zadevo že leto dni. Težko je dvomiti, da stališče velikih petrolejskih družb ni zelo blizu stališču britanskega kolonialnega ministrstva. In vendar so navzile veliki zakulisni igri, katere poglavitna tarča ni je politika, temveč tudi sistem v sami ZAR, indicije, da bi Jemenci, Egipčani in Saudijci lahko našli izhod iz sedanje krize. Stiki niso pretrgani in vzdržujejo jih predvsem med Kairo in Riadom. Obe središči se ločeno nepretrgoma posvetujeta z republikansko vlado v Sani in z rojalisti, katerih predstavniki so v Džedi.

Kolikor bodo tuji interesi vztrajali pri kakršnikoli obliki vrnitve starega v Jemen, je gotovo, da bodo nastala nova žarišča spopadov. To pa je verjetno prav tisto, čemur se tako Sana kot Kairo in verjetno tudi Riad hočejo ogniti.

FAIK DIZDAREVIĆ

Za konje hrana, za kmete koka

Prvi problem Peruja — agrarna reforma, ki kljub zakonu ni izvedena

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

Agrarna reforma, ki v Peruju kljub temu, da je že sprejet zakon, še ni izvedena, je danes osnovni problem Peruja: ne le socialnega in »gospodarskega« pomena, ampak tudi nacionalnega. Agrarna reforma je osnovni element v sporu, ki vlada med Lima s obalnim pasom dežele in med gorskim predelom v Andih oziroma med indijanskimi plemeni in potomci španskih zavojalcev, ki so nekdanji domorodnim lastnikom odvzeli v preteklosti zemljo.

»To gorjansko indijansko ljudstvo pravzaprav nikoli ni bilo poseben »pokrajina«, ni bilo pravilno razdeljeno, ni bilo v pravnih, kin s težkimi žrtvami so svoj boj vselej nadaljevali. Samo v 18. stoletju je bilo na primer pobitih več kot 200.000 indijancev, se pravi 10 odst. vsega taktarstva perujskega prebivalstva. V pomnejih obdobjih jih je enkrat spet padlo 50.000. Leta 1933 so jih pobili 30.000. Značilna je legenda o njihovem vojskovedcu Juanu Santosu iz leta 1755, ker je o njem krožil glas, da je nesmrten; ga je, v želji, da to preizkusi, zabodel eden izmed njegovih lastnih bojnikov. In še danes gleda ta napredni, socialno usmerjeni intelektualec prav v kmetičkih množicah osnovno revolucionarno upanje Peruja, računajoč pri tem ne na delavstvo, ki ga je malo, oziroma ni razredno zavedno, ampak predvsem na povezavo med intelektualci in campesini.

Revolucionarna vestja perujskih kmetov v začetku letošnjega leta je bila del tega upravičenega boja današnjih bednih potomcev nekdanjih cesarskih inkov zoper polveč dalne latifundiste. Središče tega upora je bilo prav v gorskem od 3000 do 4000 metrov visoko ležečih planotah okrog nekdanje prestolnice Cuzco v južnem Peruju. Množice revnih, lačnih in raztrganih kmetov, oboroženih s koli, kamni in frakami, so začele napadati bogate veleposestniške plantacije. Ponekod so prignali na urejene pašnike svoje ovce in postavili primitivne stajle v znamenje, da bo to zdaj njihovo. Lastniki plantaz so se branili najprej s ščiti, nato pa z modernim orožjem, z vojsko in letali, proti katerim golokroti kmetje kljub svojemu obupnemu naletu niso mogli nčesar. V teku pol leta je v celotnem Peruju napadlo okrog 150.000 kmetov okrog 500 plantaz in začelo sasedo okrog 2 milijona oraloval zemlje, pri čem-

Vsekakor: ko sem se glede tega zanimal v Peruju, je po deželi v glavnem vladal mir in red. V glavnem, kajti tudi ta mir in red sta bila zelo relativna. Večino študentskih levitarskih agitatorjev so pokorili v mestu Trujillo, nekaj zaprli, med drugim trokista Ugo Blanca, ki je vodil pohode na jugu, drugi so se pa poskrili. Kmetje sami so spet stisnili ustnice in pasove, pričakujoč, kaj bo. Nekateri so šli na legalno pot, v upanju, da bo vlada izpolnila obljubo o agrarni reformi. Kongres kmetičke federacije FENECAR, ki je bil pravkar za severni del dežele v mestu Trujillo, je bil eden izmed členov v tej aktivnosti. Seveda pa kljub premirju ponekod pride tudi do krvavih obračunov. Prav tiste dni je v kraju Bellavista Vijaja, v pokrajini Jaen, nekaj veleposestnikov po imenu Francisco Altamirano na zborovanje ljudske zadrugne organizacije po prekanjuju ustrelil kmetičkega voditelja člana MIR, Blasa Saldaña. »Vlada pa je s svojim zavajevanjem prešla dejansko na pozicijo

kontraagrarne reforme.« je v uvodniku obožila Belaunda apristična »Tribuna« ter napadla »povezovanje Acolon Popular in krščanske demokracije z veleposestniško oligarhijo«.

Zakon o agrarni reformi, ki je že tako zelo pomankljiv in slab, dejansko spi. Res pa je, da je bil prvotni zakonski osnutek, ki ga je parlament predložil Belaunde, naprednejši. Toda v dolgi in zapleteni razpravi ga je kongres močno spremenil v korist veleposestnikov. Le-temu je seveda največ pomagala Unija odrstov, katere generalni sekretar Julio Dela Piedra je eden največjih latifundistov Peruja. APRA, ki se danes pošteno zavzema za pospeševanje agrarne reforme, pa je bila v parlamentarni geometriji zoper Belaunda spet večkrat zaveznica odrstov.

Kakorkoli: zakon, kakršen

»Sudan je ponosen«
Combe je v pritožbi OZN obožila Sudan, ker podpira revolucionarje in nacionaliste. Uradni predstavnik kartumske vlade je s tem v zvezi izjavil, da je Sudan lahko samo ponosen, če se Combe pritožuje čezen. Zastran Combejevih groženj, da bo okupiral območje področje med Sudanom in Kongom, je predstavnik sudanske vlade dejal, da bi si moral Combe najprej pokoriti upornike v svoji deželi, da bi lahko to storil. Nedavna revolucija v Sudanu ne more doseči svojega smotra, če ne bo ponudila vse možne pomoči afriškimi revolucionarjem. Sudan bo zoper kongosko vlado v Leopoldvillu toliko časa, dokler bo sodelovala z imperalisti. Omenjeni funkcionar je tudi povedal, da so sudanske čete pripravljene na mejah, da odbijejo vsak napad, da pa ne bodo prve napade.

Prepovedan humoristični list v Maroku
Maroška vlada je prepovedala izhajanje politično-humorističnega lista »Akbar Edunja«. Pred nekaj tedni pa so prepovedali izhajanje maroškega lista »El Mukafih«, ki je zastopal gledišče komunistične partije in drugih naprednih političnih organizacij Maroka.

boljšem primeru v kaki razvalini. Vse to je pomešano med seboj in vse se izraža v situaciji, ki jo opisujejo deniški nemir. Komentarji imajo prav, ko trdijo, da uporniki samo posnemajo svoje starše v sedanjem ožroženem boju za oblast. Nekaj so štirinajst v collegiih samo sinovi tistih 6000 jagidarov in zamindarov, katerim je Ajubova vlada odvzela del zemlje, kar seveda ni moglo biti niti pozabljeno niti opršeno. Ker pa se vsakdo upira iz svojih razlogov, je gotovo, da je v nekaj deset študentskih združenjih najti tudi takšne, ki stavkajo brez političnih motivov svojih staršev. Nekateri stavkajo preprosto zato, ker nimajo na voljo dovolj krede.

O dogodku v Islamia collegeu je politična vlada v poslopje, razdelila laboratorije, napolnila hišo s solzalnimi plinom, pretepla tako študente kot profesorje, študente pa so v povračilo zagnali avtobuse mestnega prometa, so mnenja različna. Ljudje so bili ožročni tako na študente kot na policijo in častopisni komentatorji niso priznali pravih ne prvih ne drugih. Zdi se, da pogajajo študentski voditelji in predstavniki vlade. Vse šole in univerze so zaprte. Na Islamia collegeu pa plapolja črna zastava v vetru.

DRAGISA BOSKOVIC

Stavke v privatnih tovarnah v Alžiriji

V Alžiriji so začeli stavkati delavci treh velikih alžirskih privatnih tovarnov (avtomobilskih gum, tekstila in posode). Stavke v privatnem sektorju v industriji, v katerem še vedno v dobrih meri gospodari tuji kapital, niso redke pojave. To je posledica heterogenega položaja v gospodarskem življenju dežele, kjer zdaj vzporedno delujejo privatni sektor, mešani državno-privatni in družbeni sektor proizvodnje. Slednji je razvit zlasti v kmetijstvu in nam odpade 60 odstotkov proizvodnje. Kmetijsko gospodarstvo obsega 3 milijone hektarov zemlje in jih upravljajo delavci. Medtem ko so delavcem v družbenem sektorju zagotovljene največje pravice, vsehstvi pravica do samoupravljanja, pa se morajo v privatnem sektorju še vedno zatekati k klasičnim metodam delavskega boja, tako tudi k stavkam. V tem boju delavce popolnoma podpira ne samo partija FLN, ampak tudi državna oblast. V več primerih so po stavkah v privatnih podjetjih nacionalizirali ta podjetja in nedvomno čaka takšna usoda tudi zgoraj omenjene tri tovarne.

Plan poljske strojne industrije

Po poljskem proizvodnem planu bo strojna industrija na Poljskem leta 1965 izdelala 12,5 odstotka več strojev in preciznih mehaničnih naprav kot v tem letu. Poljska strojna industrija se prilagaja proizvodnji strojev in naprav, ki so velikega pomena za napredek in modernizacijo raznih industrijskih panog, s čimer bodo omogočili večji izvoz in zadovoljili domače potrebe.

Visoki življenjski stroški v Indoneziji

Indonezijski trgovinski minister Adam Malik je pozval indonezijske prebivalce, naj pomagajo vladi v boju proti spekulantom, »ki so zadnje čase podražili blago za splošno potrošnjo. Hkrati se je zavezal za večjo proizvodnjo na vseh področjih in podčrtal, da je to edini način za stabilizacijo cen.

Tu uradni podatki se je splošni indeks cen povečal od 1. maja 1958 na 2228 decembra lani, na 2810 julija letos in na 3964 oktobra. V zadnjih mesecih se je življenje spet podražilo.

Zaostritev zaradi Gibraltarja

Tu se mudita na obisku predsednik samoupravne vlade Gibraltarja Joshua Hassan in vodja opozicije Peter Isola. Z ministrom za kolonije Anthonyjem Greenwoodom se pogovarjata o obsejnih problemih med Gibraltarjem in Spanijo. Dejansko je to dalo samo priložnost za širše pogovore o bodoči suverenosti Gibraltarja. Britanija prikaže, da jo bodo gibraltarški voditelji podprli v odločni zavrnitvi španskih zahtev po priključitvi Gibraltarja.

V zadnjem času so se britansko-španski odnosi zaradi Gibraltarja močno poslabšali. Španija zahteva, da se ukine britanska vladavina v Gibraltarju. Britanija pa je pripravljena dati prebivalstvu Gibraltarja možnost, da samo odloči o prihodnosti Gibraltarja. V Londonu so prepričani, da samoupravna vlada v Gibraltarju, ki ima 25.000 prebivalcev želite ostati združeni z Britanijo.

Španske obmojne oblasti so nedavno uvedle ostro carinsko kontrolo za prebivalce Gibraltarja, ki redno hodijo v Spanijo. V neposredni bližini Gibraltarja bo Španija kmalu začela graditi rafinerijo nafte in petrokemijsko tovarno. Britanski uradni krogi pravijo, da Španci računajo s tem, da se bo tam zapolnilo okoliško prebivalstvo, tako da ne bi odhajalo na delo v britansko oporišče in doka, razen tega pa misli Španija konkurirati Gibraltarju v oskrbovanju tujih ladij z gorivom.

Na poslabšanje britansko-španskih odnosov je vplival tudi nedavni sklep laboristične vlade, da odpove skupne britansko-španske pomorske vaje, o katerih so se bili že prej dogovorili.

(TANJUG)

Podjetje »KIP« Ljubljana, Opekarska 13

razpisuje prosto delovno mesto

SOFERJA za fiat 615

Pogoj: KV sofer s prakso

Nastop službe je mogoč takoj ali po dogovoru.

11890

Solerska univerza

Lekcije Jima Clarka ex šampiona sveta

MOTO REVIA

vsak petek — 30 din

Letno predplačilo 1400—dinarjev.

NAJLEPŠE NOVOLETNO DARILLO ZA VOZNIKE!

11855

Solzivec v Islamia collegeu

Temperamentni pakistanski študentje v večnem sporu z vlado

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

KARACI, decembra. — Pod udarci bambusovk in oslepljenih sprico solzilnih bomb so se študentje iz collegea razsuli po ulici, kjer so s kamni napadli policiste in zažgali nekaj dvonadstropnih mestnih avtobusov. To je bil vrhunec dramatične študentske stavke v prvih dneh decembra, o kateri se zdaj govori to dvomilijonsko mesto. Družba, ki ima na skrbni mestni promet, je umaknila svoje avtobuse v garaže, tovarnjaki, polni policistov, pa so vsa noč krožili po ulicah. Zaporji so bili kmalu polni študentov.

Zdaj je stavka verjetno iz angleščine vseeno postal uradni jezik te razdeljene države. Jezik sloer ni več problem, toda študentje vsak hip protistavljajo proti vladni uredbi o univerzah. Gre za urodbi o izključevanju z fakultet, o državljanstvu diplom tih. »Vlada bi rada nadzirala tudi prihodnje generacije in ne le sedanjo,« se je upri opozidilski voditelj, ugledni Abul Ala Madudi, šef sloer vojaško organizirane zveze vernikov.

To traja že od nastanka Pakistana in celo Mohamed Ali Jinnah, ustanovitelj in takrat nesporni voditelj te države, je imel opraviti s študenti, ki je pred petdesetimi leti v Daki izjavil, da bengalski študenti ne bodo postali uradni jek. Študentski nemiri so strmoglavljali vlade in bengalske

neka časa. »Študentje so dali ministru 24 ur časa. »Po stavki so mu fantastične pogovore, je trdil šefik Masud Sadik, pokrajinski finančni minister. Trdil je, da so študentje iz Karučija zahtevali posebno univerzo za ženske v tem mestu, novi medicinski college in brezplačno šolanje do mature. Vlada meni, da ima v teh nemirih svoje prste vmes tudi opozidija, in trdi, da ne bo dopustila, da bi temperament mladine izkoristili za podžiganje nemirov za vsako ceno. Policija je nedavno v Lahoru aretila študenta, ki je ponudil pisal na zidu, ki obdaja guvernerjevo palačo. Vigniti ali pa te bomo naglasi s silo!«

Študenta so izpustili, da bi se zagovarjal na svobodi, kajti njegov oče, eden izmed voditeljev opozidije, je lahko plačal visoko kavojo. Večina študentov je iz premočnejših družin, kajti v collegih, ki so organizirani po angleškem vzoru, so poleg solnine neogibni razni drugi izdatki, ki niso v zvezi s poukom. V imenitnem »A« collegeu v Lahoru imajo sinovi premožnih staršev celo stur-

boljšem primeru v kaki razvalini.

Vse to je pomešano med seboj in vse se izraža v situaciji, ki jo opisujejo deniški nemir. Komentarji imajo prav, ko trdijo, da uporniki samo posnemajo svoje starše v sedanjem ožroženem boju za oblast. Nekaj so štirinajst v collegiih samo sinovi tistih 6000 jagidarov in zamindarov, katerim je Ajubova vlada odvzela del zemlje, kar seveda ni moglo biti niti pozabljeno niti opršeno. Ker pa se vsakdo upira iz svojih razlogov, je gotovo, da je v nekaj deset študentskih združenjih najti tudi takšne, ki stavkajo brez političnih motivov svojih staršev. Nekateri stavkajo preprosto zato, ker nimajo na voljo dovolj krede.

O dogodku v Islamia collegeu je politična vlada v poslopje, razdelila laboratorije, napolnila hišo s solzalnimi plinom, pretepla tako študente kot profesorje, študente pa so v povračilo zagnali avtobuse mestnega prometa, so mnenja različna. Ljudje so bili ožročni tako na študente kot na policijo in častopisni komentatorji niso priznali pravih ne prvih ne drugih. Zdi se, da pogajajo študentski voditelji in predstavniki vlade. Vse šole in univerze so zaprte. Na Islamia collegeu pa plapolja črna zastava v vetru.

DRAGISA BOSKOVIC

Novice

LJUBLJANA: proslava dneva dr. L. L. Zamenhova in dneva slovenskega jezika — Kulturni klub esperantistov in železničarsko esperantsko društvo Ljubljana prirejata proslavo v soboto ob 19.30 v stekleni dvorani Skupnosti železniških podjetij Slovenije (Pražakova ulica). Program: po uvodni besedi P. Zlatnarja, M. Boulton: La okultisto (recitacija članov železničarske skupine iz Zagreba), M. Martič: La morto de lia ekscentra (recitacija Mladen Serment, član zagreškega dramskega gledališča). Pesmi raznih narodov (izvaja Slovenski oktet), sprejem gostov in zabavni program studentske dramske skupine iz Zagreba.

MARIBOR: razstava zagrebske kiparke Lidije Salvaro — Znanja zagrebske kiparke Lidije Salvaro, ki je 1953. leta končala beograjsko likovno akademijo, razstavlja v Mariboru svoje keramične izdelke. Razstavlja je še v Italiji, na Norveškem in Švedskem ter v Franciji. Za razstavo je precejšnje zanimanje.

VELENJE: kulturni načrti delavskega kluba — Velenjski delavski klub ima za letošnje zimo predvidenih osem likovnih razstav in osem kulturno razvedrilnih večerov.

KRANJ: dejavnost Prosvetnega servisa — V kranjskem delavskem domu je bila pred dnevi seja založniškega sveta kulturno prosvetnega zavoda »Prosvetni servis«. Člani sveta so razpravljali o menjenih in pripombeh nekaterih uporabnikov glede dosedanje dejavnosti servisa. Letos je zavod izdal več kot sto raznih publikacij; treba je bilo ugotoviti, kaj služijo te publikacije posameznim klubom Svobode, šolam, prosvetnim društvom ter česa predvsem manjka na terenu. Člani so tudi podrobno razpravljali o programu za leto 1985.

MURSKA SOBOTA: razstava soboške študijske knjižnice — Študijska knjižnica v Murski Soboti je v sodelovanju s soboškim učiteljskim in gimnazijskim pripravila obsežno razstavo pod naslovom »Razvojna pot dela ip. sodobna znanost in njena«. Razstava, ki vsebuje strokovno literaturo in bogat avdiovizualni material, ima namen pokazati dijakom, katero strokovno literaturo lahko uporabljajo na primer pri pouku biologije, ter jih hkrati seznaniti z ostalo prirodoslovno znanstveno literaturo, ki jim omogoča izpolnjevanje v študijski knjižnici.

LJUTOMER: razstava likovnih amatjerjev iz Pomurja — V klubskih prostorih so likovni materiji iz Ljutomerja in Murske Sobotice prvič pripravili skupno razstavo svojih del. Sodelovalo je dvajset avtorjev. Po novem letu namerna organizatorji podobno razstavo v Murski Soboti, kjer so tudi prostori ugodnejši.

AJDOVŠČINA: knjižniški na obisku — V okviru festivala otroške poezije in proze, ki ga prireja mladinska revija »Kuriček« iz Maribora ter v počastitev dneva naše armade, je obiskala Ajdovščino skupina jugoslovanskih knjižničnikov in oficijerov JLA. Obiskali so učence ekonomskih in osnovnih šol v Ajdovščini, Vipavi in Dobrovlju. Elia Peroci, Drago Drušković, Mirko Vujčić in Ciril Zlobec so brali svoja dela, oficijeri pa so obujali spomine iz vojnih in povojnih let. Skupina je obiskala tudi Sezano, Novo Gorico in Tolmino.

BEGRAD: srečanje z Leonidom Leonovim — Predsednikom je prišel v Jugoslavijo na osemdnevni obisk sovjetski pisatelj Leonid Maksimovič Leonov. Včeraj se je sešel v Beogradu s knjižničniki Oskarjem Davidom, Desankom

Maksimovič, Aleksandrom Vučo, Slavkom Mihaličem, Ivanom V. Latičem, Svetom Lukičem in še drugim. Drevo se bo udeležil predstave svojega »Meteha« v Beograjskem savremenem pozorišču.

BEGRAD: manj izpitolov, toda boljše ocene — Na nedavno seji univerzitetne uprave je rektor beograjske univerze dr. Božidar Djordjević med drugim ugotovil, da so študentje v minulem šolskem letu opravili manj izpitolov in prejeli manj diplom, da pa so bili boljše ocenjeni kot v prejšnjem letu. Dodal je, da je v šolskem letu 1983-84 prvič prevladala kvaliteta nad kvantiteto. V podrobnem poročilu, o katerem so potem razpravljali, je bilo opaziti, da je šestka še zmeraj najpogostnejša ocena, pomemben pa je tudi podatek, da je pri 153.000 izpitolih 26.000 osemic, skoraj 20.000 pa devetik oziroma desetki.

ZAGREB: gostovanje zagrebske opere na Japonskem — Uprava zagrebskega narodnega gledališča je sporočila, da bo operni ansambel tega gledališča gostoval od 29. avgusta do 11. oktobra 1985 na Japonskem. V Tokiju in v Oosaki bo izvedel 24 predstav z deli slovenskih skladateljev. Izbrali so naslednja dela: Boris Godunov, Knez Igor, Evgenij Onegin in Prodana nevesta. Dokončno so se že dogovorili, da bo odpotovalo 180 članov ansambla, igral bo orkester japonskega nacionalnega radija, dirigenti pa bodo dr. Milan Horvat, Oskar Danon in Lovro Matačić.

NOVI SAD: »Amaterji Nušiću« — Ob 100-letnici rojstva Branislava Nušića bo v Novem Sadu 21. decembra republiška proslava tega pomembnega jubileja. V treh dneh se bodo vrstile na odru vsega teatra »Ben Akiba« amaterske skupine iz Kule, Beograda, Zrenjanina in Novoga Sada in izvedle pod naslovom »Amaterji Nušiću« nekatera znana dela tega velikega komediografa.

LONDON: »Trubadur« v Covent Gardenu — Kot pravo, nova premiera ni izpolnila vseh velikih pričakovanj publike in kritikov, ki so že dolgo z zanimanjem pričakovali novo postavitev dirigenta Giulijana in režiserja Viscontija.

LONDON: »Instrumenti v orkestru« — Pod tem naslovom je izdala družba »His master's voice« zbirko šestih pesmi. Vsaka od njih obravnava po en instrument, na katerega igra svetovno znani glasbenik. Tako igra violino Yehudi Menuhin, čelo Jacqueline du Pré, harfo Sidonie Gossens, vse pa spremlja pianist Gerald Moore.

LONDON: Menuhin uči — V seriji šestih oddaj angleške televizije se bo slavni violinski virtuos Yehudi Menuhin predstavil tudi kot predavatelj in dirigent.

LONDON: Szigeti kot pisc — Slavni violinski virtuos madžarskega porekla Joseph Szigeti je izdal knjigo, v kateri je zbral zanimiva poglavja iz violinske literature, jim dodal svoje opombe in navodila za študij.

LOS ANGELES: otvoritev glasbenega centra — Dogodek so povezali z izvedbo novega dela Lucasa Fossa, posebej napisane za to priložnost. Izvajal je filharmonični orkester iz Los Angelesa pod taktirko Zubina Mehta. Kot solist je nastopil Jascha Heifetz.

MOSKVA: gostovanje Jovanke Bjegejević — V Sovjetsko zvezo je dopotovala primabalerina beograjskega baleta Jovanke Bjegejević. Na osnovi programa kulturnega sodelovanja med SZ in Jugoslavijo bo do konca meseca nastopila v Tbilisiju, Bakuju, Erevanu in Vilniusu na solističnih koncertih in v baletnih predstavah.

Gledališče

S. Rozman: Čudežni pisalni strojček

Premiera domače mladinske igre v Pionirskem domu

Mladinsko gledališče, oddelk Pionirskega doma v Ljubljani, je v letošnji sezoni krstilo že drugo domačo noviteto za mlade gledalce, »Čudežni pisalni strojček« Smiljana Rozmana, ki je označil svoje delo kot vodsko pravljico.

Prva misel ob tej predstavi je s priznanjem namenjena programski usmeritvi Mladinskega gledališča. Njegov trud po oblikovanju domačega repertoarja, skrb za pritegnitev novih avtorjev in angažiranost v smeri, ki vodi proč od starih teatarskih šablon v iskanje sodobnega telesa in sodobnega odzvega, izražanja vse to so razveseljivi in zanesljivi kazipoti, ki ublažijo skromnost posameznih rezultatov. In med takšne moramo kljub dobri volji, pisateljski spretnosti in odskri iznajdljivosti pristiti tudi Rozmanovo noviteto.

V nasprotju z naslovom, ki diši po sodobni snovi, je »Čudežni pisalni strojček« prava pravcata pravljica zmes s standardnimi junaki in ni manj staro izpeljavo dogajanja, v kateri je veseli anahronizem rekvizitov poudarja aktualnost živo sodobne pacifistične ideje igrice.

Dva kralja, ki se kljub skritim lastnim željam in glasnim ugovorom svojega liričnega potomstva ukvarjata z vojnimi spopadi, kateri že generacije bremenijo prebivalstvo obeh miniaturnih kraljev, se po zaslugi čudežnega pisalnega strojčka (ta zna spreminjati vse diplomatske psovke v izlive zlatega prijateljstva) sporebota v navdušena zagovornika mirujočnega sosedstva.

Preprosto je vse skupaj, toda tudi dovolj pristransko, da ogreje mado publiko, ki z navdušenjem sprejema pobudo za neposredno sodelovanje v igri. Hule je to, da je vsa igra zgrajena na bolj ali manj domiselnem verbalizmu in ne na dinamičnem odzveku dogajanja, ki ga zlasti začetek zelo pograbi.

Prav zaradi občutnega pomanjkanja odrske akcije je režiserka Rosanda Sajkova pritegnila k realizaciji sodelavce, ki naj bi popestrili in razgibali dogajanje: skladatelja odrske glasbe Urbana Kodra, scenograf Uroš Vagalo in koreograf Metoda Jersa. Tudi v kostumski opremljeni igra (Anja Dolencova je bilo čutili željo, da bi se premo, stila nasprotja med pravljicnostjo in modernostjo in da bi se posevili nekateri standardni liki. Z vsemi temi dodatki je predstava sicer pridobila na zunanjem dekoru, utrpela pa je škodo stilne nezilnosti.

Od igrancev, ki so — kot vedno v predstavah Mladinskega gledališča — z nekaterimi neubistvenimi izjemami priznali, učinkovito izpolnili svoje naloge, kolikor jim jih je dalo besedilo, bi to pot omenili le Paveta Kovica. Doven nastopajočega ansambla je bil po vitalnosti in igralskem veselju med najmlajšimi, qn to ni prvi primer v Mladinskem gledališču, ki rado pritegne v svoje vrste odrske umetnike, kateri so se že umaknili v pokop, pa s toliko več razgiranje volje oblikujejo svoje kreative za malo občubko. Njihovo sodelovanje vnaša v igralski mišljivi žanr odtenke velikega teatra.

STANKA GODNIČ

DELO
NAROČITE NA DOM

IAN DE HARTOG

Inšpektor

28. nadaljevanje

»Ne bi postavil vprašanja v tak okvir.«
»Se popolnoma strinjam z vami,« je komisar pobli svojega sogovornika z njegovim lastnim argumentom, in s tisto živahnostjo, pod katero je klonila še vsaka njegova žrtev. »Razložite mi torej, kako vi gledate na stvar!«
Peter, ki ga je neposredni napad zmedel, se je skušal zbrati.

»Torej... se pravi...« je nerodno začel. Potem pa kar naravnost:
»Doselej ste bili z menoj zadovoljni, vsaj tako se mi zdi. Službo sem opravljal, kakor sem najbolje vedel in znal. Zdal prihajam k vam s prošnjo: priznam, malo nenavadna je. Toda zaradi tega kratkega dopusta zagotovo ne bo propadla mestna blagajna. Mislim, da mi ga lahko odobrite, ne da bi se vam bilo treba bati, da ste s tem ustvarili precedens.«

»Prav zadovoljen sem, da ste načeli to vprašanje,« je veselo in malomarno rekel Bartels. »Že precej časa mislim na vas.«

»Res!«
»Da, res! Kot veste, reorganiziram policijsko službo. Ali boljše, sedaj se lotevam nečesa,

KRALJEVIĆ, KI BI TOPOVE RAD SPREMENIL V CVETLICE. LONČKE je eden junakov »Čudežnega pisalnega strojčka«, nove mladinske igre Smiljana Rozmana. V režiji Rosande Sajkove jo je prvič uprizorilo Mladinsko gledališče v Ljubljani.

Ob stoletnici

Rast iz tehtne tradicije

Pogovor s predsednikom upravnega odbora Slovenske maticice dr. A. Melikom

Ob stoletnici Slovenske maticice, naše najstarejše obstoječe kulturne ustanove, smo obiskali sedanjega predsednika njenega upravnega odbora, dr. Antona Melika, da bi nam razložil svoje poglede na Maticino delovanje v sedanjem času in v prihodnje. Ne bo napak, če se najprej naslonimo na misel, katero je predsednik Melik glede tega formuliral že v Spremini besedi k jubilejnemu zborniku »Slovenska matica 1864 — 1964«. Ko govori o posameznih obdobjih stoletne zgodovine te ustanove, zapise za najnovejše naslednje:

»Po letu 1945 je z znako socialističnega družbenega reda bilo sprva videti, kakor da bodo na novo organizirane družbene zaloge do celotne nadomestile maticino delo. Pa se ni zgodilo tako, marveč je ostala potreba po nadaljevanju maticinega dela v smislu pripravljanja, organiziranja ter izdajanja takšnih del, kakor so bila od nekdaj v območju kulturnega kolektiva, zbranega v Slovenski matici.«

Potem navaja nove edicije, ki se tematično vežejo in nadaljujejo iz Maticinih predvojnih zasnov, na primer z literarnim zgodovinskega preročja, s področja likovne zgodovine, tako imenovanih

narodnih znanosti, prevodne literature, kjer poudarja zlasti Shakespeara, pa filozofije ter zgodovine zgodovine. Z vsem napisanim se sklada tudi uvodna misel, katero je povedal v pogovoru, namreč, da je vodilni koncept Slovenske maticice, poskusiti v približnem stili edicij izpred vojne nadaljevati delo.

Slovenska matica, je povedal profesor Melik, si ne želi v preveliko, popularno širino, pač pa si prizadeva pridobiti takih bralcev, ki ob knjigi radi razmišljajo. Zato pa je po drugi strani založbi vendarle na skrb, da svojih znanstvenih in poljudno znanstvenih del ne obremenjuje preveč s strokovnim aparatom. Po takih publikacijah — med njimi je veliko doktorskih disertacij — je med bralci prisotnost velike povpraševanje.

Založniški uspeh pripisuje predsednik ustanove tudi dobro napeljanju mreži poverjenikov in sodelavcev, ki sporočajo uredništvu mnenje bralcev in uspešno: posameznih knjig na trgu. Tako individualno tretiranje posameznih zbirsk se izpričuje kot zelo učinkovito. Novejši knjigi ima založba, ki seveda navadno nastopa le s knjigami desetletnih izdajani na leto v nakladi največ do tri tisoč izvodov, malo na

zalogi Dela s čim manjšim administrativnim aparatom in dosega po predsednikovi besedi zadovoljivo soglasje s subvencionirani.

Slovenska matica seveda tudi ni poklicna, da bi konkurirala drugim založbam pri izdajanju izvirne in prevodne beletristike, čeprav se leposlovju docela ne odreka. Za razvoj izpred vojne priča, da so njene založniške naloge še posebno širšemu krogu pristopne znanstvene in poljudno znanstvene publikacije. Vendar odbor vseeno poskrbi, da se redno vsako leto dogovori s kakim iz uveljavljenim domačim avtorjem za izdajo kakšne izvirne knjige. Po drugi strani pa se s pisli dogovarja za sodelovanje v različnih zbirkah, ki jih bo Matica tudi v prihodnje nadaljevala, za daljša časovna obdobja. Za rokopise navadno sicer ni v zadržki, vendar si prizadeva po bolj sistematičnem obdelovanju posameznih malo ali še nič populariziranih področij, zato čisto spremlja znanstvena proučevanja posameznih avtorjev in jih celo sama spodbuja in uravnava s sodelovanjem. Delo uspeva in zato ni vzroka, da bi se založniški koncept te naše najstarejše založniške hiše v prihodnje kaj bistveno spreminjal.

J. Sn.

Glasbeni dogodki

Večer z orkestrom RTV

(Sporod: Skerjanc, Simfonija št. 4 v H-duru; Kodaly, Simfonične variacije; Sostakovič, Koncert za violino in orkester v a-molu, op. 99. Solist Jelka Staničeva, dirigent Jakov Cipci.)

Orkester RTV Ljubljana je tokrat koncertiral s sodobnim programom, ne sicer s programom, avangardnim po stilu, pri kakršnem mora človek koncentrirati svojo sposobnost. Tako je bil koncert, da ga dojamemo, napak z deli, ki so pisana v razumljivi glasbeni govorici, ob tem pa so sodobna po svoji vsebini, po izraznem hotenju svojih avtorjev. Zdi se mi, da je bil takšen sporod že po svoji vsebini mlademu orkestru zelo blizu, ker pa je bil spored tudi kvaliteten in tehnično zahteven, je vzbujal pri izvajateljih željo za kvaliteten muziciranjem.

Tako se je orkester zelo koncentriral, igral je zelo intenzivno, kar pa ni imelo učinka samo po tehnični strani, ampak je bil tudi izraz vsekokoli enovit in napet. Človek skoraj ne bi pričakoval, da ima orkester RTV toliko dober godalni ansambel. Vsekaror je bilo po ustvarjanju Skerjancove simfonije nad občujno ravnilo tega orkestra. Isto velja za preostali del orkestra, ki je prišel do veljave predvsem v Kodaljevih variacijah, predvsem za odlična trobila. Vse to je brez dvoma tudi zasluža mojstra Jakova Cipca, ki je znal s posebno preciznostjo izdelati posamezne elemente in jih nato oblikovati v celoto. Tako je z mladim ansamblom dosegel res največ, kar je možno.

Violinistka Jelka Staničeva se je soustvarjalno vključila v večer s tem, da je Sostakovičev koncert poustvarila s čistino, pa vendar na dramatičnih mestih zelo intenzivnim tonom. Do dela je našla docela neposreden in globok odnos, zato je vse od enike Sostakovičeve glasbe — od rustikalnosti do čiste lirike — prepričevalno podala. Če bi torej poskusil izraziti z ene mislijo, zakaj je večer zapustil v poslušalcu globok vtis, potem bi moral reči da je bil to mlaostni elan, zavzetost za stvar, za dobro izvedbo, za umetniški večer, zavzetost, ki je prevečala vse izvajalce, od mojštra dirigenta in solistke do glasbenikov na zadnjih pulth.

KRISTJAN UKMAR

Med knjigami

Andrej Valič: Staroslovansko grobišče na blejskem gradu

V času, ko so v Kranju nadaljevali z izkopavanjem staroslovanskega grobišča okrog župne cerkve, je v zbirki razprav, ki jih izdaja Narodni muzej v Ljubljani pod skupnim naslovom »Situla«, izšla knjiga kustosa za arheologijo Gorenjskega muzeja v Kranju Andreja Valiča »Staroslovansko grobišče na blejskem gradu (izkopavanja 1960)«. V njej avtor opisuje grobišče na sedlu na blejskem gradu in grobove ter njih inventar, na podlagi pregleda in orisa kulturnega gradiva (pridatkov v grobovih) in tipoloških zvez pa postavlja značilne zaključke glede lokacije in pomena grobišča, starosti, pripadnosti določenih kultur in glede družbenih, socialnih in gospodarskih razmer takratnega časa. Knjiga obsega 72 strani, 49 celostanskih tabel, situacijski načrt grobišča in kartografski pregled staroslovanskih grobišč na Gorenjskem, ki so jih arheologi doslej že iskali. Natisnilo jo je in ilustrovala izdala CP »Gorenjski tisk«.

Po pridatkih v grobovih datira Valič staroslovansko nekropolo na blejskem gradu v čas do 11. stoletja; na podlagi zgodovinskih virov domneva, da je grobišče prenehalo služiti za pokopavanje v desetletju pred 11. stoletjem. Avtor trdi (na podlagi kulturnega gradiva in tipoloških zvez, kar vse v knjigi natančno opisuje), da gre v celoti za kottlaško kulturo (od konca 9. do prve polovice 12. stoletja); nekaj najdenih belobrdskih uhanov brez dvoma predstavljajo import iz belobrdskega kulturnega kroga (panonska ravnina), ne pa domače delo, kar je trden dokaz trgovine z vzhodno slovanskimi pokrajini. Kulturne vplive nam v tem času trgovina posreduje tudi s Koroške in iz Furlanije.

Valič pušča odprto vprašanje lokacije grobišča, ki na višini, čeprav je v neposredni okolici pod hribom dovolj primerne prostora. Kje je bila naselbina? Od kod so pokopavali? So nosili pokopnike iz svojega zaselka pod grajskim hribom Na sedlo? Če je bilo tako, zakaj so pokopavali na skrivnem me-

stu in kaj je bilo vzrok, da so bili prisiljeni uporabljati to dominantno točko za pokopavanje? Arheološke sonde na mestu, kjer je zidana stavba gradu, niso dale nobenih očitljivih materialnih rezultatov, zato je še vedno prepuščeno naključju, ali se bo morda potrdilo, da je bilo to mesto naseljeno pred zidavo gradu. Prazgodovinska naselbina Ne pečeh v neposredni bližini, ki ima zelo ugodno strateško lego nad stari delom mesta Bleda, je še skrivnost in ne dopušča konkretnih zaključkov. Valič upa, da bodo bodoča izkopavanja na tem mestu dala dragocene podatke ne le v zvezi s tem grobiščem, ampak tudi v zvezi z naseljenostjo Bleda in okolice od prazgodovinskega časa do zgodnjega srednjega veka.

Na najdenih nakitnih predmetih v grobišču Na sedlu se kažejo vplivi krščanstva. Simbolični krščanski znaki, ki so upodobljeni, govore o dokaj močnem vplivu in morda že o delnem sprejetju krščanske vere, kjer pa so še močno zasidrani poganski pogrebniki običaji. V 11. stoletju je bil Bled last biskupskih škofov iz južne Tirolske in obtem že močna postojanka za širjenje krščanske vere. Že prej pa so bile utrte poti za naraščajoči krščanski vpliv. Vsi se misel, zakaj bi krščanski škofje v neposredni okolici dopuščali poganski način pokopavanja. Nekropola Na sedlu je bila opuščena; v tem primeru se torej krščanska vera ni živela v duhovni svet takratnih prebivalcev. Nasprotno velja za Kranj. Na osnovi dosedanjega najdenega kulturnega materiala ni mogoče ugotoviti, zakaj se je krščanstvo neke priklajalo in se vživljalo v duhovni svet takratnih ljudi, druge pa ne.

Valič trdi, da absolutni kronološki okvir, ki ga določajo najdbe na blejskem gradu, ni zelo problematičen, v ozkem lokalnem razmerju pa je nekoliko bolj zapleten. Upa, da bo v širokem časovnem in tipološkem okviru kottlaška kultura v blejskem kotu na osnovi številnih grobišč morda le možno izluščiti časovno zaporedje ali sosedje grobišč. Ta-

ko bi rešili številne probleme, ki se pojavljajo v zvezi s tem, posebno še, ker nam zgodovinski viri poročajo, da je stavba pod blejskim gradom ena sama vas.

Od številnih najdb v grobovih (obsebnosti obročki, uhanji, prstani, okrasni členi, noži, fragmenti keramike, deli živalskih rogov, deli lesenke školjke) so v nekropoli na blejskem gradu našli tudi nekaj zanimivih fibul, ki so imele takrat predvsem krasilni značaj. Valič trdi, da imajo nekatere v glavnem značaj kottlaške kulturne skupine. Posebno zanimiva je bronasta fibula iz groba 86, ki je doslej edinstvena najdba na naših grobiščih; je okroglo oblike, premera 2,1 cm, na prednji strani pa sta v tehnični vrtici predstavljena dve svetilski figuri. Valič jo po slogovni upodobitvi in po vseh značilnostih uvršča v predromansko prikazovanje človeka in trdi, da je kot pridelek v grobu import in pomeni močan znak uveljavljanja krščanstva. Bronasta fibula iz groba 26, na kateri je plastično upodobljen magnus deus, kaže v svoji upodobitvi krščanski element in antično tradicijo. Langobardsko tradicijo (po vsej verjetnosti import iz severne Italije) izraža zlat braktej iz groba 23, ki je s svojo pletenasto ornamentiko brez dvoma znak uveljavljanja krščanstva in je starejšega datuma. Vpliv Bizanca kaže fibula iz groba 9, ki je vilita v bronu v ploščati obliki in okrašena v jamičastem emaju; osnovni motiv pa je moška maska; bizantinska tehnika izdelave emajla se namreč od slovanske bistveno razlikuje.

Valičev poročilo o izkopavanju staroslovanskega grobišča na blejskem gradu je nov pomemben doprinos k precej intenzivnim povojnim raziskavam zgodnjega srednjega veka pri nas. Te raziskave so zelo pomembne za reševanje problemov naše narodne zgodovine v teh zgodnjih letih naselavitve in nam pomagajo odkrivati družbene odnose v času stajanja krščanstva s poganstvom in uveljavljanja fevdalizma.

A. TRILER

Kosovel v srbohrvaščini

V izdaji novosadskega »Fotuma« je pravkar izšel dvojezični Srečko Kosovel. Gre za bibliofilsko izdajo v kvarcu, vezano v usnje (1 do 50) oziroma v rdečo svilo (51 do 500), ki je tiskana na posebnem rebrester papirju iz Vevč. Obseg: nekaj čez 200 strani. Pesmi za to izdajo je izbral Ciril Zlobec, predre nekaj čez 70 pesmi sta oskrbeli Gorko Janušević in Dejan Poznanović, devetstransko sklepno besedo o pesniku pa je prispeval Janko Kos. Slovenski delež pri tej izdaji je sploh precejšen, saj je grafiko, katere reprodukcijo najdemo na notranjih straneh platnice, naložil za to izdajo oskrbel Vladimir Makuc, pred notranjo naslovno stranjo knjige, ki je poimenovana »Ekstaza smrti« po eni najbolj znanih Kosovelovih pesmi, pa je reproduciran Jakov portret Kosovele. Razen tega je v kolofonu zapisano, da je za umetniško opremo knjige skrbel Vladimir Laković. Omeniti naj še to, da gre v tem primeru za tretjo v tej obliki izdano bibliofilsko izdajo »Forum«.

Ta izdaja pomeni nadaljevanje upravičenih prizadevanj, prikazati tega pomembnega slovenskega lirika občinstvu s srbohrvaškega jezikovnega področja. Prva Kosovelova pesem je izšla v shr. prevodu v letu pesnika.

ve smrti. v reviji »Srbski književni glasnik« (Gustav Krležec). Bila je »Ekstaza smrti«. Do druge svetovne vojne je izšlo v še omenjeni beograjski reviji, v »Knjig drugova« (1929), v »Južnom pregledu« (Skopje), »Životu i radu« (Beograd) in v »Književni Krajini« (Banjaluka) še 12 Kosovelovih pesmi v srbohrvaščini. Prevodi so jih G. Krležec, S. M. Steidmaja in Zivko Spasić, v beograjskem SKGI je izšlo tudi pet Kosovelovih pesmi v izvirniku (1931). Po zadnji vojni se je tem prevodom pridružil vrsta novih. Posebej moram omeniti drobno knjigo »Triptihona«, v kateri so v izboru izšle v hrvaškem prevodu (založba »Lykos«) razen Kettejevih in Murnovih tudi Kosovelove pesmi.

Sedajni novosadski izbor, ki obsega 61 naslovov, pomeni doslej najboljše in najboljše predstavljajo Srečko Kosovela v srbohrvaščini. Sam izbor je povprečen. V njem ni ne Predsmrtne, ne pesmi Ti nisi in Kratk, življenje je in ne Soneta smrti in še katere, ki bi po mnenju predstavljale pesnika kot nekatere, ki so uvrščene. Slovenski tekst v knjigi je v glavnem brez tiskovnih napak, česar o srbohrvaškem ne morem reči. Za prevod odgovarjata dva prevajalca v enaki meri, ker ni omenjeno, kateri je kaj prevedel. Polnega, umetniškega prevoda skoraj da ni v knjigi. Nalet sem na vrsto očitnih napak, o katerih bom spre govoril na drugem mestu.

TONE POTOKAR

Komisija za delovna razmerja
ZDRAVSTVENEGA DOMA MEDVODE
razpisuje prosto delovno mesto
VIŠJE MEDICINSKE SESTRE
za patronažno službo ali medicinsko sestro s srednjo šolo za delo v ambulanti
Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osební dohod ki po pravilniku. Ponudbe s kratkim življenjepisom pošljite upravi zavoda.
Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. 11924

bil mi natanko navedli, čemu nameravate v Palestino in kaj mislite delati tam?»
S slovensim in kar se da neizkušnim glasom je Peter zdeklamiral vse svoje dobre lastnosti in na koncu navrgel, da bi želel potovati v Palestino iz osebnih razlogov.

Mladi mož si je nadel masko dozdevnega sokrivca:
»Seveda,« je rekel in se ostro zasmel. »Domnevam, da so moji rojaki tam doli že obveščeni o vašem prihodu.«

»To je zelo verjetno,« je odgovoril Peter ravnodušno.

»V tem primeru ne bo nikakršne težave za vašo vizo. Prosim, bodite tako prijazni in izpolnite tole vprašalno polo! Veste, gola formalnost. Bodite tako ljubezni in se spet oglasite, recimo... recimo, poljutrnjem. Prinesite priložni list s seboj, pa vas bo gospod konzul takoj vzel v postopek.«

»Pojutrnjem,« je počasi ponovil Peter in zaskrbljeno namrščil obrvi.

»Zal hitreje ne moremo. Po navadi traja to zelo dolgo. V Palestini je izredno stanje in vsi dokumenti morajo preko zunanega ministrstva.«

»Pa ste prepričani, da bo moja zadeva pojutrnjem urejena?«

»Mislim, da bo.«
»Sicer pa... Če bo treba, nam bodo povrnilí stroške za vozne karte. Letalska družba K. L. M. mora biti na to že navajena.«

»Kako ste rekli, prosim?«
»Nič, nič, oprostite! Navajen sem naglas misliti,« se je opravičil Peter in vstal z narejeno naglico.

DELOVNA SKUPNOST

ZAVODA
ZA ZAPOSLOVANJE
DELAČEV - Velenje

razpisuje prosto delovno mesto

EKONOMISTA

POGOJI: ekonomska fakulteta, po možnosti z nekaj leti prakse.

Osebnih prejemkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Glede stanovanja velja osebni dogovor.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Ponudbe z ustreznimi podatki o izobrazbi in praksi pošljite Zavodu za zaposlovanje delavcev Velenje.

11926

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
DELAČEV V CELJU

razpisuje delovno mesto

ekonomista

Pogoj: ekonomska fakulteta z diplomom.

Osebnih prejemkov po pravilniku ali po dogovoru. Službo lahko nastopi takoj.

Zavod želi pridobiti za sodelavca diplomirane ekonomiste, ki bi imeli veselje za analitično in študijsko-raziskovalno delo na področju zaposlovanja.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Prijava s kratkim življenjepisom pošljite upravi zavoda Celje, Šlandrov trg 9.

11917

SAP

LJUBLJANA, Srednja ulica šte. 4, komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

razpisuje prosta delovna mesta za:

VEČ AVTOBUSNIH SPREVOZNIKOV

pod naslednjimi pogoji:

1. dokončana osemetka; 2. odslužen vojaški rok; 3. obvezna udeležba na pripravljalnem tečaju, in sicer od 5. do 20. januarja 1965 v popoldanskem času, z zaključnim izpitom.

Nastop službe je mogoč 20. januarja 1965 ali po dogovoru.

Interesenti naj predložijo pisne vloge z navedbo pogojev do 26. decembra 1964 v kadrovskem oddelku navedenega podjetja. Prostih stanovanj nimamo.

Pomanjkljivosti
v lendarvskem
gostinstvu

LENDAVA, 17. dec. — Svet za blagovni promet in turizem lendarvske občinske skupščine je na včerajšnji seji analiziral razmere v gostinstvu na območju občine. Člani sveta so zlasti grajali neodobrovo odnos nekaterih gostišč družbenega sektorja, kjer so inspekcijske službe našle številne hude pomanjkljivosti, ki nikakor ne prispevajo k ugledu teh gostišč, niti niso v skladu s turističnimi ambicijami Lendarvčanov. To velja predvsem za hotel »Park«, ki je osrednja gostinska obrat v Lendarvi, in ne nazadnje za kobiljarsko restavracijo. Tem gostiščem očitalo med drugim prodajo neekvivalentnih in celo pokvarjenih vin.

Komisija, v kateri je sodeloval okrajni sanitarni inšpektor, je ugotovila, da tudi nova gostinska obrata »Londri« in »Londri« v Lendarvi in kobiljarske »Borbe« ne izpolnjujejo osnovnih sanitarnih higienskih predpisov.

B.B.

ŠTUDENTJE! - ŠTUDENTKE!

TURISTIČNO PODJETJE

KOMPAS

VAM NUDI SEZONSKO ZAPOSLOITEV
OD MAJA DO OKTOBRA 1965. LETA.

Pogoj: obvezno znanje vsaj enega od naslednjih tujih jezikov: angleško, francoško, nemško, češko ali rusko.

Pismene ponudbe pošljite na naslov:

KOMPAS, direkcija za inozemski turizem, Ljubljana, Dvorčakova ulica šte. 11, najkasneje do 10. januarja 1965.

-744

KOLINSKA
TOVARNA HRANIL

LJUBLJANA, SMARTINSKA c. 30

razpisuje

ŠTIPENDIJE

za študij in šolanje na naslednjih visokih in srednjih šolah:

- 4 stipendije za študij na ekonomski fakulteti
- 2 stipendiji za študij na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo — živilska smer
- 1 stipendijo na biotehnični fakulteti — smer biologija
- 5 stipendij za šolanje na srednji ekonomski šoli
- 3 stipendije za šolanje na srednji administrativni šoli
- 1 stipendijo za šolanje na srednji tehniški šoli — strojna smer

Prosilci za stipendije naj poleg prošnje in življenjepisne priloge s potrdilo o šolanju in dokazilo o premoženjskem stanju. Prednost imajo študenti in dijaki višjih letnikov.

Prošnje pošljite na naslov gospodarske organizacije do 26. t. m.

11932

„JADRAN“

GRADBENO PODJETJE
RIJEKA

razpisuje za 28. 12. 1964 ob 10. uri v dvorani za sestanke Slogin Kulā b.b., VI. nadstropje

USTNO
LICITACIJO

za prodajo 350.000 kilogramov železnih nosilcev INP dimenzije od 20 do 34 cm in 110.000 kilogramov krovnih rešetkastih nosilcev 50 cm, vse od 4,50 do 5,50 m dolžine. Začetna izključna cena je 100 din za kilogram.

Pravico do sodelovanja pri licitaciji imajo organizacije družbenega sektorja, predstavnik pa mora imeti pooblastilo organizacije. Prednost ima tisti licitant, ki bo kupil celotno količino železnih nosilcev.

Material si lahko ogledate vsak delavnik od vključno 27. 12. 1964. Vse informacije o licitaciji dobite v komercialnem oddelku podjetja, telefon 22-603.

11921

Delavski svet

KOMUNALNEGA PODJETJA

„SNAGA“

LJUBLJANA, POVSETOVA 12

razpisuje

ŠTIPENDIJE ZA ŠTUDIJ:

- 1 na ekonomski fakulteti
- 1 na ekonomski srednji šoli
- 1 na gradbeni srednji šoli — nizke gradnje

Kandidati naj vložijo lastnoročno pisane prošnje s kratkim življenjepisom, ki mu priložijo prepis zadnjega šolskega spričevala ali frekventacijsko potrdilo, potrdilo o premoženjskem stanju in mnenje mladinske oziroma študentske organizacije. Prednost za podelitev stipendij imajo študenti višjih letnikov.

Razpis velja do 31. 12. 1964.

11920

Z lastnimi močmi so zamašili vrzel

Pozitivne izkušnje z varstvom otrok na soboški osemetki

Kako živo zadeva v normalno šolsko delo in vzgojo otrok neurejeno varstvo šoloobvezne mladine, ugotavljajo tudi na vseh treh osemetkah v Murski Soboti. Vsaj tretjina od skupno 750 popoldanskih obiskovalcev teh šolskih zavodov nima doma zaradi zaposlenosti staršev ali drugih okoliščin v popoldanskih urah niti osnovnega nadzora. Posledice takega nenadzorovanega in neorganiziranega dela seveda niso izostale.

Na drugi osemetki v Soboti so napravili analizo, ki kaže, da je prav v vrstah nenadzorovane mladine največ mladostnikov, z enako težavo pa imajo tudi šole, ki uspešno uspešni tehi otroci, ki zapuščajo osnovno šolo v šestem ali sedmem razredu.

Zato je odločitev kolektiva prosvetnih delavcev na soboški drugi osemetki o poskusu organiziranega varstva šoloobveznih otrok, ki imajo popoldanski pouk, naletela na odobravanje vseh prisadetihih staršev. Temu smelemu poskusu soboške osemetke, ki

sicer deluje v precej neugodnih materialnih pogojih in v starem šolskem poslopju, je bil vendar predvsem čut odgovornosti pedagogov, ki zaradi aktualnosti tega problema niso čakali na pomoč od zunaj.

»Se tako skromen začetek je boljši izhod kot zavlačevanje te pomembne naloge, ki jo po prvih pozitivnih izkušnjah postavljamo na našo šolo med osnovne točke učno vzgojnega programa?« meni ravnatelj druge osemetke Mila Veršič.

Ceprav sedanja oblika otroškega varstva na tej osemetki daje vtus preproste rešitve, so prosvetni delavci morali prebrzdati nešteto ovir, da je lepo urejen delovni prostor v šoli postal zares prijetno točišče številnih otrok, ki navzlic skromni organiziranemu pedagogskemu vodstvu nimajo prisa, da so v šoli, oziroma da je ta kotiček podaljšek pouka. Nasprotno — dijakinja zadnjega letnika soboške učiteljice, ki so ji zaupali

vodstvo in nadzor nad otroki zaradi dobrega dela v šoli, razpolaga tudi s pisanimi zastopstvom tehničnih rekvizitov in igrači, da otroci v tehotno razdeljenem času igraje prebrzdijo tudi šolske obveznosti.

Ker aktivni prosvetni delavci te osemetke pravilno ocenjujejo šolsko delo za sestavni del učno vzgojnega procesa, rešujejo tudi materialne stroške s proračunskimi sredstvi šole — seveda v meji danih možnosti.

Razen tega je vodstvo šole poskrbelo, da otroci dobijo cenen, vendar izdaten topli obrok, po želji pa tudi kosilo v menzi pionirskega doma za 110 dinarjev. Čeprav velja za začetek dopoldanskega varstva enak časovni raspored kot za pouk in je za večino otrok na željo staršev podaljšan do začetka popoldanskega pouka, resnično iščejo vse možnosti in prijemne, da so otroci v kar moč domačemu vzdušju iztargani značilnemu šolskemu okolju.

Vodstvo šole je v veliko veselje staršev, katerih otroci so svoj čas skozi vse leto obiskovali šolo popoldne, uvedlo štirinajstredni menjalni pouk. Otroci so razporejeni po starostnih stopnjah, kar pomeni posebno prednost za dopoldansko varstvo zaradi pogojev enotnega programa in dela z mladino.

Vsekarjaki zasluži ta sedaj že v praksi preizkušeni sistem varstva šoloobveznih otrok vse priznanje. Ker gre za prvi primer takega organiziranega prostega časa otrok zaposlenih staršev v Pomurju, pristojni činitelji upravičeno pričakujejo, da bodo v danih možnostih sledile zgledu te osemetke tudi ostale šole, kjer se problemi in posledice neorganiziranega prostega časa otrok v ničemer ne razlikujejo od dosežanih težav na tej šoli.

B. BOROVIC

V soboški občini tri
republiške nagrade
RK

MURSKA SOBOTA, 17. dec. — Na razpisano tekmovalno glavno odboj RK Slovenije na tamo »Akcijska podmladka in mladina v krajevni skupnosti« se je v soboški občini prijavilo 6 krajevnih odborov RK. V tekmovalnem, ki je vsebovalo med drugim tudi higiensko urejanje vasi in okolice šol ter pomoč bolnim, starim in onemoglim, se je najboljši množični vključila mladina iz Bogočine, Belčine in Bakočev. Na seji republiške nagrade. Tekmovalcem je priznanje podelila zastopnica GO RK Slovenije.

B.

„Kalkulacije“ podjetja Žale

Skokovita podražitev pogrebov naj bi šla v javno razpravo

Sredi tako imenovane podražitvene mrzlice je konec poletja tudi komunalo podjetje Žale poslalo na mestni zavod za cene v Ljubljani v odobritev predlog za povišanje cen svojih storitev. Predlagane nove cene so se skokovito povečale v nikakršnem sorazmerju s podražitvijo cen drugih storitev in materiala, ki so vplivale na podražitev storitev podjetja Žale. Pogreb I. razreda, ki je prej stal 59.000 din, naj bi postal 77.500 din (31 odstotkov več); pogreb II. razreda prej 48.600, po novem 69.100 (42 odstotkov več); pogreb III. razreda, ki je najbolj pogost, naj bi se podražil od 42.800 na 61.100 (43 odstotkov več) in pogreb IV. razreda od 39.600 na 49.000 dinarjev (24 odstotkov več).

Zavod za cene tega predloga podjetja Žale ni potrdil. Konec septembra je zahteval, naj podjetje napravi nove tančnejše kalkulacije in izračune za vsako svojo ekonomsko oziroma poslovno enoto posebej, tako da bo tudi iz kalkulacij razvidna struktura udeležbe posameznih dejavnosti v celotnem dohodku podjetja in pa upravičenost tako velikih podražitev.

Zavod za cene je bil tudi mnenja, da naj podjetje Žale najprej v dogovoru z zavodi za socialno zavarovanje obravnava predlog novih cen. Zavodi za socialno zavarovanje naj bi krili celotne stroške pogreba III. razreda. Kolikor bi tega ne zmogli, naj bi razliko krile občinske skupščine oziroma mestni svet Ljubljanske.

Podjetje Žale je nove kalkulacije sicer poslalo. »Tudi z njimi nismo in ne moremo biti zadovoljni« — poudarja direktor urada za cene Silvo Hrovat. »Te kalkulacije zdaj preučujemo. Dokler pa Žale v dogovoru z zavodi za socialno zavarovanje in občinskimi skupščinami oziroma mestnim svetom ne bodo pretrese predloga novih cen, od nas ne bodo dobile pismenega privoljenja in ne smejo poslovati po novih cenah.«

A podjetje Žale je že v novembru poslovalo po novih cenah. Svoju umrlega, ki mu nove cene niso šle v račun, je zastopnik uprave to utemeljil s tem, da že mesec dni — to je od septembra — urad za cene ni odgovoril na njihov ponovni predlog in da so zato po predpisih upravičeni poslovati po novem.

Podjetje Žale je že v novembru poslovalo po novih cenah. Svoju umrlega, ki mu nove cene niso šle v račun, je zastopnik uprave to utemeljil s tem, da že mesec dni — to je od septembra — urad za cene ni odgovoril na njihov ponovni predlog in da so zato po predpisih upravičeni poslovati po novem.

Podjetje Žale je že v novembru poslovalo po novih cenah. Svoju umrlega, ki mu nove cene niso šle v račun, je zastopnik uprave to utemeljil s tem, da že mesec dni — to je od septembra — urad za cene ni odgovoril na njihov ponovni predlog in da so zato po predpisih upravičeni poslovati po novem.

Podjetje Žale je že v novembru poslovalo po novih cenah. Svoju umrlega, ki mu nove cene niso šle v račun, je zastopnik uprave to utemeljil s tem, da že mesec dni — to je od septembra — urad za cene ni odgovoril na njihov ponovni predlog in da so zato po predpisih upravičeni poslovati po novem.

Podjetje Žale je že v novembru poslovalo po novih cenah. Svoju umrlega, ki mu nove cene niso šle v račun, je zastopnik uprave to utemeljil s tem, da že mesec dni — to je od septembra — urad za cene ni odgovoril na njihov ponovni predlog in da so zato po predpisih upravičeni poslovati po novem.

Podjetje Žale je že v novembru poslovalo po novih cenah. Svoju umrlega, ki mu nove cene niso šle v račun, je zastopnik uprave to utemeljil s tem, da že mesec dni — to je od septembra — urad za cene ni odgovoril na njihov ponovni predlog in da so zato po predpisih upravičeni poslovati po novem.

Podjetje Žale je že v novembru poslovalo po novih cenah. Svoju umrlega, ki mu nove cene niso šle v račun, je zastopnik uprave to utemeljil s tem, da že mesec dni — to je od septembra — urad za cene ni odgovoril na njihov ponovni predlog in da so zato po predpisih upravičeni poslovati po novem.

Podjetje Žale je že v novembru poslovalo po novih cenah. Svoju umrlega, ki mu nove cene niso šle v račun, je zastopnik uprave to utemeljil s tem, da že mesec dni — to je od septembra — urad za cene ni odgovoril na njihov ponovni predlog in da so zato po predpisih upravičeni poslovati po novem.

Udeleženci konference so tudi najodločneje obsodili sklep borske vlade, po katerem naj bi maja prihodnje leto prenehali preganjati vojne zločince. V protestni resoluciji, naslovljeni na glavni odbor ZZZ NOV, so poudarili, da je tak sklep groba žalitev milijonskih žrtve fa-

Ob tem se odpira bistveno načelno vprašanje: kdo je namreč dolžan pokrivati stroške za vzdrževanje pokopališkega parka. Mirogoj v Zagrebu, denimo, ima posebno pokopališko upravo, ki jo v izdatni meri podpirajo občinski proračuni. Razen tega pa

stara cena	predlog	višanje
8.900	17.200	93%
4.900	14.895	203%
20.400	16.900	-17%
5.480	6.200	13%
3.100	5.900	90%
skupaj	42.780	61.095 43%

Nova »kalkulacija« za izkop jame na primer navaja, da je za to potrebno skupaj 10 ur, da je režijska ura za kopača 960 dinarjev, k temu pa še 22-odstotna amortizacija 1.690 dinarjev in 25-odstotne družbene obveznosti in skladi 2.641 dinarjev ter bruto infekcijski dodelek 964 dinarjev, skupaj torej 14.895 dinarjev. Po starem je bil izkop jame v akord in je veljal 4.900 dinarjev, kar pomeni nenačrtno 203% podražitev? V režijski uri morajo biti praviloma skladi in amortizacija že vračunani. Zakaj je poleg tega oboje še pristoje k režijskim uram, ki so vrh tega za ne-

imajo samostojno pogrebno podjetje. Ko je zdaj predlagana tako skokovita podražitev pogrebov — preden je bilo sploh urejeno vprašanje kritja, ki ga bo zavarovancem dajal zavod za socialno zavarovanje, in ko je bilo vse to utemeljeno s »kalkulacijami«, kakršne so gornje — je menda več kot na mestu predlog, naj o tej celotni problematiki pristojni obvesti tudi občani in njihove predloge upoštevajo, ko bodo problem v celoti stavili na dnevni red tako občinskih skupščin kot mestnega sveta ljubljanskega.

B. FINZGAR

člena zakona o delovnih razmerjih (6 oziroma največ 8 mesecev po porodu) 4 ure na dan, ne glede na to, kolikšen je redni delovni čas matere, ki hrani otroka. Čeprav ste torej javna uslužbenka in je Vaš redni delovni čas 7-urni, ste upravičeni le do 4-urnega skrajšanega delovnega časa po porodu.

Prepovedani vpisi
v delovno knjižico

T. N. — Zasebni delodajalec vas hode odpušiti iz službe in namenavati vpisati v delovno knjižico, da vam je delovno razmerje prenehalo zaradi nepoštenosti. Ali je tak vpis dovoljen?

Odgovor: Po izrecni določbi 118. čl. zakona o delovnih razmerjih je prepovedano vpisovati v delovno knjižico kazni in druge negativne podatke o delavcu, ter razlog prenehanja delovnega razmerja.

Nadomestilo zaradi
manjše plače
na drugem delu

H. C. — Invalidna komisija je vas se spoznala za nezmožnega za svoje delo kvalificiranega finomehanika, sposobnega pa za druga dela mehanika, za katere ni potreben intakten vid. Zato vam je zavod za soc. zavarovanje kot invalidu III. kategorije invalidnosti priznal pravico do za-

Zbrati zgodovinsko gradivo
Dejavnost ZB NOV terena »Koroška vrata«

V polni dvorani v Strmi ulici v Mariboru je bila pred dnevi letna konferenca organizacije ZB NOV terena »Koroška vrata«, ki vključuje 38 nekdanjih borcev in intermancev.

Pregledali so delo organizacije v minulem obdobju in ugotovili, da večina članov aktivno dela v raznih organizacijah in društvih, v organizacijah delavskih samoupravljanj in drugod. Manj prizadevnosti so bili v delu same organizacije borcev. Kritično so ocenili delo komisije za pomoč borcev, ki ni imela zadostnega pregleda nad potrebami članov, kar so članom sama v razpravi tudi ilustrirali. Opozorili so na nekaj preehih stanovanjskih problemov družin nekdanjih borcev, ki jih bo novi odbor moral nujno rešiti. Tudi prizadevanja organizacije za oživljanje in ohranjanje tradicij osvobodilnega boja niso bila dovolj uspešna. Zato je konferenca sklenila, da bo to dejavnost nujno poživeti. Zlasti v prihodnjem letu, ko bodo slavili dvajseto obletnico osvoboditve, bo nujno zbrati vse zgodovinski material, spomine borcev in dokumente o aktivnosti borcev v tem delu okupiranega Maribora.

Poudarili so tudi, da bi borci morali bolj aktivno spremljati vse naše gospodarske in družbene življenje in smelejati grajati in odstranjevati napake pri našem delu. Ob tem so grajali primere nesmotnega gospodarjenja in razmetavanja sredstev tako pri stanovanjski graditvi kot pri komunalnih delih. Kot pereč primer so navedli številna prekopavanja Partizanske ceste in drugih ulic.

Udeleženci konference so tudi najodločneje obsodili sklep borske vlade, po katerem naj bi maja prihodnje leto prenehali preganjati vojne zločince. V protestni resoluciji, naslovljeni na glavni odbor ZZZ NOV, so poudarili, da je tak sklep groba žalitev milijonskih žrtve fa-

To pa ne velja za soboško mladino, ki je zdaj kar dvakrat napolnila kino dvorano do zadnjega kotička in se tako najlepše oddolžila prizadevanjem igralcem ljudskega gledališča iz Celja za prvo novoletno prireditev. Celjsko gledališče je namreč izven abonmaja navdušilo osnovnošolsko in srednješolsko mladino z mladinskima igrama »Pojčica skrinjca« in »Cesarjeva nova oblačila«.

B.

NA BREŽIŠKEM TRGU — Zlasti pred prazniki je na trgu v Brežicah velika ponudba vsakovrstne perutnine. V soboto, 12. decembra, so rejci nudili perutnino od piščancev do pitanih puranov in rac. Za to raco (na sliki), za katero je kmetica zatrjevala, da tehta tri kilograma, je zahtevala 1.100 dinarjev, purani pa so bili od 2.500 do 3.500 dinarjev. Na trgu v Brežicah je skoraj vedno tudi dovolj sadja. Prav lepa jabolka so prodajali po 120 dinarjev kilogram.

Foto: P. Romančič

co do osebne pokojnine, ni upravičen do odpravnine.

Pridobitev pravice do
otroškega dodatka

K. B. — Ne želi se Vam prav, da Vam zavod za socialno zavarovanje ne prizna dodatka za Vašega nezakonkega otroka od dneva, ko ste nastopili delo, čeprav ga dejansko sami preživljate, ker oče zanj ničesar ne plačuje?

Odgovor: Po 3. odstavku 27. člena uredbe o otroškem dodatku pridobijo sicer delavke in uslužbenke — matere ki same preživljajo svoje otroke, pravico do otroškega dodatka od dneva, ko nastopijo delo, ne glede na trajanje prejšnje delovne dobe. Toda če je v Vašem primeru otrokovo oče zmožen za delo in bi lahko prispeval k preživljanju otroka, se ne more šteti, da ste mati, ki sama preživlja otroka, kot je ima v mislih navedeno določilo uredbe in boste upravičeni do dodatka šele, ko boste dopolnili enoletno nepretrgano delovno dobo. V tem smislu je tudi že razsodilo Vrhovno sodišče Jugoslavije.

Odpornost

R. G. — Delovna organizacija, pri kateri ste zaposleni, Vam je odpovedala delovno razmerje, ker ste pridobili pravico do polne osebne pokojnine? Ali Vam gre odpravnina?

Odgovor: Po izrecni določbi 3. odstavka 307. člena zakona o delovnih razmerjih delavec, ki je pridobil pravi-

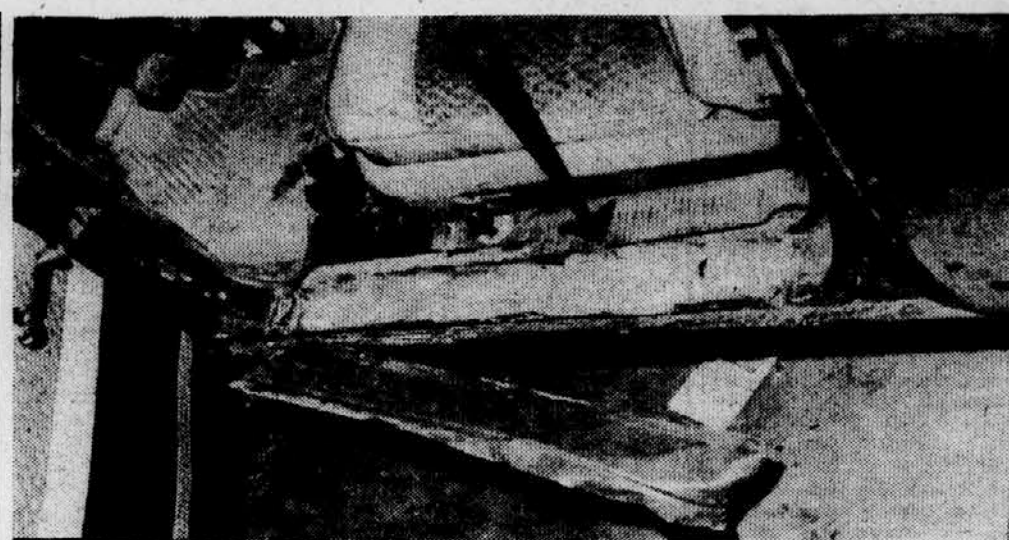
Kupon
za pravno
posvetovalnico
„DELA“

Smrtna nesreča na železniški postaji

MARIBOR, 17. dec. — Danes se je pri železniški postaji Maribor-Studenca smrtno ponesrečil 53-letni Franc Jerebčič iz Maribora. S sodelavcem je žagal železniški prag na novo sestavljeni kretalni. Mimo je privozila lokomotiva, zadelo jo trdnico in jo premaknila. S tem je premaknila tudi kretalno, ki je Jerebčiča stisnila. Ranjenec je med prevozom v bolnišnico umrl.

Loto

1. Kockano poročilo za 40. kolo — srečanje 8. XII. 1964	
Peterke	276.459 din
Cvetke	4.866 din
Trojke	383 din
Rek za izplačevanje dobrotok je do 16. II. 1965.	
2. Zaslono poročilo za 50. kolo — srečanje 15. XII. 1964	
1. zadetkov + 1	1.157.122 din
Peterke	107.140 din
Cvetke	4.147 din
Trojke	321 din
Izplačevanje številke: 6, 16, 18, 25, 31, 35 in dodatna 38.	
Dobitki v Sloveniji:	
Peterke	
Maribor (1)	58-E-901.400/4
Cvetke	
Ljubljana (8)	1-A-691.796/4 1-A-691.827/4 5-A-423.255/4 5-A-423.335/4 7-E-914.199/4 7-E-914.199/4 7-E-914.199/4 14-E-909.922/4
Hrastnik (1)	33-T-120515/4
Hilinka, Bistrica (1)	37-T-118531/4
Kranj (1)	46-J-421.143/4
Golinik (1)	49-K-76929/4
Maribor (6)	58-E-901.477/4 58-E-901.478/4 58-E-901.479/4 58-E-901.480/4 58-E-901.481/4 58-E-901.482/4
Murška Sobota (1)	53-T-136741/4
Trzin (1)	96-A-878.560/4

SKRIVALISCE ZA MAMO V AVTOMOBILU TIHOTAPCEV — Puščica na sliki kaže zavrtico, v kateri je bil hašiš.

Libanonca sta tihotapila hašiš

Preiskava zoper brata in sestro Chantian kmalu končana

MARIBOR, 17. dec. — Preiskava zoper brata in sestro Chantian iz Libanona se kmalu konča. Kmalu lahko pričakujemo sodno obravnavo zoper tihotapca, ki sta 27. novembra letos skušala v svojem avtomobilu prethotapiti čez šentiljski blok v Mariboru 49 kg mamila. Tihotapca sta padla v roke dežurnim carinikom mariborske carinarnice.

V Ljubljani so analizirali mamilo in ugotovili, da sta Libanonca tihotapila čez našo mejo hašiš.

Po zakonskih predpisih bodo v Mariboru zaplenili in v trezorju mariborske carinarnice varno spravili hašiš bodisi uničili, bodisi izročili farmacevtski industriji za predelavo.

Libanonca se pišeta Chantian. Vendar se do danes ne vedo, če je njuna identiteta točna. Imena so pač prepri-

saliz ali potnih listov. Nastavili so jima zanko. Nista padla vanjo. Ponavljala sta samo: »Bejrut, Libanon«.

Preiskavi se je pridružil tudi Interpol. Hašiš v platinenih zavrticah sta libanonska tihotapca skrbno skrila. Po sebi napravljena skrivališča so bila v vseh štirih pragojih ameriškega Forda. Zavrtiki so tičali tudi v obeh hladilnih cevah za prednja žarometoma, ki sta tekle vzdolž motorja.

Nesreče avtomobilistov

MARIBOR, 17. dec. — Zaradi neprimerne hitrosti je večer ob 12.30 zavozil z Engelsve ceste v Mariboru osebni avtomobil znamke Volkswagen, s katerim se je peljal Jože Bertonec iz Maribora. Nesreča se je pripetila v bližini hiše št. 2, kjer je avtomobil trčil v kup desk, zloženih ob cesti, nato pa zavozil v kanal in obstal. Bertonec je pri nesreči opraskal po obrazu in dobil pretes možganov, njegovemu sopotniku Švabcu pa je prerazlo sapnik. Ponesrečenca so odpeljali v mariborsko bolnišnico. Škoda na avtomobilu cenijo na približno pol milijona dinarjev.

Izven naselja Središče ob Dravi se je večer ob 16.30 premvil po nasipu tovorni avtomobil, ki ga je upravljal Stevo Borković. Med vožnjo je na avtomobilu počila prednja desna vzmet in je celo prvo pramo vrglo iz ležaja. Avtomobil je zaneslo v desno in se je potem premvil po meter visokem nasipu. Ranil se ni nihče, škoda na tovornjaku pa je za 350 tisoč din.

LJUBLJANA, 17. dec. — Na Tržaški cesti v Ljubljani se je večer ob 8. uri zalezel rael Altaras z osebnim avtomobilom »mopel rekorda«.

»mopel rekorda« je peljal Ivan Brolih iz Vrhnike proti Ljubljani je vozil Brolih. Ko je prišel do odcepa za Dobrovo, je zavil proti sredini ceste, ker se je hotel peljati proti Dobrovo. Za njim je prišel Altaras in se zalezel v njegov avtomobil. — Gmotno škodo cenijo na 450 tisoč dinarjev.

Brezobzirni potniki skoraj do smrti poteptali starko

Zakaj avtobusna podjetja ne ukredujejo ničesar

MARIBOR, 17. dec. — V Pernici so potniki, ki so se navadili na avtobus, skoraj do smrti poteptali 66-letno Marijo Petrič, ženo, ki je doma iz Sovjaka, je 14. decembra vstopila v avtobus, ki pelje iz Radgone v Maribor. V Pernici je avtobus ustavil in potniki so izstopili, ter si zaradi parkirke razkužili obutev in roke. Potem so se pogrnili k vratom avtobusa. V silni gneči so Petrič podirli na tla in jo dobesedno poteptali. Zlomili so ji sedem reber in dve re-

bri nalomili, zaradi česar so jo morali odpeljati v bolnišnico. Dve preživljanje pri vstopanju v avtobuse je pri nas običajno, tokrat pa je prišla na dan človeška brezobzirnost, ki zasluži vso grajo. V zvezi s tem moramo še opozoriti, da avtobusna podjetja vedo za gnečo na avtobusnih postajah, vendar zaradi pomanjkanja avtobusov ali pa zaradi drugih razlogov — ne ukredujejo prav ničesar.

Pri delu si je poškodoval oči

MARIBOR, 17. dec. — Večerašji si je pri delovni nezgodi v ruski tovarni dusika poškodoval oči 17-letni delavec Konrad Gosak iz Vurnata. Ko je polnil sode s karbidom v enem izmed sodov je eksplozivni plin, ki ga je odnesel pokrov in karbidni prah je padel delavcu v oči. Gosak se zdravi v mariborski bolnišnici.

S kolesom je vozil po levi strani

TOLMIN, 17. dec. — Na cesti III. reda v Tolminu se je večer ob 11.10 ponesrečil 18-letni zdravnik Marcella iz Tolmina. S kolesom se je peljal proti Tolminu. Njemu nasproti je prišel osebni avtomobil, s katerim se je peljal Viktor Volk iz Nove Gorice. Ker je kolesar peljal po levi strani ceste, je na desnem ovinku pri mestu vstopil v avtomobil, padel ter si pri tem zlomil roko.

Nesreči deklice in dečka

PTUJ, 17. dec. — Pri osnovni šoli v Hajdini je večer ob 7.30 Ivana Vogrinca iz Korbe št. 60, ki se je peljal s kolesom, zadel tovorni avtomobil znamke Volkswagen, ki ga je upravljal Alojz Ceh. Dekle se je s kolesom pripeljal z dvorišča na cesto. Z eno nogo je stal na gonilu in zato ni mogel ustaviti, ročne zavore pa ni bilo na kolesu. Po cesti II. reda je iz Maribora prišel tovorni avto. Voznik se je hotel dečku umakniti in je kakih deset metrov pred njim zavil v levo, kljub temu pa ni mogel preprečiti nesreče. Tovorjak je zadel Vogrinca z desnim žarometom, ga podrl in ga vlekli se nekaj metrov s seboj. Pri tem si je deklica zlomila desno nogo v stegnu.

Pred gostilnami kradel kolesa

MARIBOR, 17. dec. — Organi TNZ so večer prišli v Vojašniški ulici v Mariboru Nežakovega Franca Germa — tat koles. Prav takrat je Konradu Šilcu prodajal kolesa, ki jih je kradel izpred različnih gostiln v Mariboru. Kolesa so varnostni organi segrili. Prodajal jih je po 5 do 7 tisoč dinarjev. Germa so pripili, postopek pa so uvedli tudi zoper Šilca, ki je ukradena kolesa kupoval.

Mopedist izsiljeval prednost

NOVO MESTO, 17. dec. — Na križišču Slakovice in Ljubljanske ceste v Novem mestu sta se večer ob 9. uri zalezla osebni avto »mopel rekorda«, s katerim se je peljal Milivoj Herceg in mopedist Mihael Ruksek. Po Ljubljanski cesti je vozil Herceg, v križišču pa je po Slakovici prišel mopedist in izsiljeval prednost pred avtomobilom. Pri trčenju si je mopedist zlomil desno nogo.

Zemeljski plaz se je utrgal

KRANJ, 17. dec. — Sinoči ob 23. uri se je odtrgal del zemeljskega plazu ob nabrežju reke Krke v neposredni bližini jezov tovarne Standard v Kranju. Plaz se je sprožil v višini 30 metrov in odnesel s seboj leseno lopo, v kateri so bili tramovi in deske, last Franca Seketa iz Skale pri Kranju. Škoda je za pol milijona dinarjev. Približno tisoč kuhičnih metrov zemlje je delno zaprlo tudi strugo Krke. Nevarnost je, da bo plaz podrl še eno leseno lopo. Reševanje je onemogočeno, ker se plaz znova lahko sproži. Gasilci tudi ne morejo odnesti desk in tramov iz še ne podirte lope, ker voda plaz izpodjeda. Danes okrog petih jutraj je stanje še vedno tako kot večer.

Razpisna komisija osnovne šole

»OSKAR KOVAČIČ«

Ljubljana, Dolenjska 20

razpisuje mesto

TAJNICE

Pogoji: srednješolska izobrazba oziroma administrativna šola z znanjem strojeplasti. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Zglasite se v upravi šole ali pošljite pismeno poudbo. Osebnostni podatki po pravilniku. 11915

Oglas DELU 100% uspeh

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO PODJETJE DELO. LJUBLJANA, TOMŠICEVA 3 — UPRAVA TOMŠICEVA 1 — TELEFONI 23-522 DO 23-526 — OGLASNI ODDELEK: LJUBLJANA, TITOVA 1, TELEFON 21-896. PODRUŽNICA LJUBLJANA, TITOVA 1, ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463. ZA ZUNANJE NAROČNIKE 21-832. POSTNI PREDAL 29 — BRZOJAVNI NASLOV: »DELO«. LJUBLJANA. ŽIRO RACUN PRI NARODNI BANKI LJUBLJANA 600-11-1-167 — MESEČNA NAROČNINA 550 DINARJEV — ROKOPISOV NE VRČAMO.

Gledališče

DRAMA

Petek, 18. dec., ob 15.30: Euripides: MEDENA. Aristofanes: ZENSKA V LJUDSKI SKUPNOSTI. (komedija). Abonma Popolnani in izven. Vstopnice so tudi v prodaji (od 150 do 450 din.).

Ob 20. uri: Wesker: KORENINE. Abonma TS.

Sobota, 19. dec., ob 19.30: Euripides: MEDENA. Aristofanes: ZENSKA V LJUDSKI SKUPNOSTI. (komedija). Izven. Vstopnice so tudi v prodaji (od 150 do 450 din.).

Nedelja, 20. decembra: ZAPRTO.

OPERA

Petek, 18. dec., ob 15. uri: Verdi: RIGOLETTO. Zaključna predstava za gimnazijalno Poslušanje in Rodeje. (V prodaji so galerijska slika).

Sobota, 19. dec., ob 19.30: Čajkovski: TRULJICA. Abonma P. (Nekaj vstopnic je tudi v prodaji).

Nedelja, 20. decembra, ob 15. uri: Čajkovski: TRULJICA. Izven abonma. (Vstopnice so še v prodaji).

MESTNO GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKO, Gledališka pasala

Petek, 18. decembra, ob 15. uri: J. Kett: MARY, MARY. (Komedija). Zaključna predstava za Društvo upokojencev občine Lj. Centre.

Ob 19.30: J. Vrhovec: SONCEK. SONCEK ZLATI. Krstna uprizoritev igrice za najmlajše. Premiera. Izven.

Sobota, 19. dec., ob 19.30: J. Kett: MARY, MARY. (Komedija). Izven.

Drugi ob 19.30 je na sporedu izvenabonmajška premiera in krstna predstava Vrhovec igrice za najmlajše »Sonček sonček zlati, ki smo jo pripravili skupno z Zavodom za glasbeno in baletno izobraževanje. Predstava je krstna in je kljub večerni uri obisk primeren tudi za otroke. Rezervacije na 21-660.

Jutri zvečer je na sporedu izvenabonmajška ponovitev vedre uspele ameriške komedije »Mary, Mary«. Vstopnice v prodaji. Rezervacije na 21-660.

SENTIARSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom.

Petek, 18. dec., ob 16. uri: Jurje: MARIJE. (Komedija). SLOVENSKI JANICAR. Ljudska igra. Zaključna predstava za JLA.

Sobota, 19. dec., ob 16. uri: Jurje: MARIJE. (Komedija). SLOVENSKI JANICAR. Zaključna predstava za JLA.

Ob 20. uri: Shakespeare: VILHAR. komedija. Izven.

Rezervacije po telefonu 32-860.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE — CELJE

Petek, 18. dec., ob 13. uri: Nakamura: SINEJ. POČOČI. SKRIVNICA. Andreja: CESARJEVA. NOVA OBLACILA. Zaključna predstava za Osnovno šolo Dunje.

Ob 20. uri: Norman Krasna: NEDELJSKA LJUBEZEN. Gostovanje v Velenju.

PRESERNOVO GLEDALIŠČE

KRANJ

Petek, 18. dec., ob 16. uri: Gola: GRIN. SNEGLJICA. Izven.

MALO GLEDALIŠČE

Ljubljana — Komenskega 12

Sobota, 19. dec., ob 20. uri: M. Camille: BOJING-BOJING. Sodobna komedija. Predprodaja vstopnic eno uro pred predstavo. Rezervacije na 33-384.

MLADINSKO GLEDALIŠČE

Srednja Rezanca, GUDZNI PI-SALNI STROJCEK. Ob 19.30. Gostovanje v Mariboru na festivalu »Kukurček«.

KINO PIONIR

ameriški barvni film PUSTO-LOVCE. HUCKLEBERRYJA FINNA, ob 10.15, 17 in 19.30.

MLADINSKO KINO

ital. barvni film SAMSON PROTI NASILNIKOM, ob 15.17 in 19.30.

Koncerti

COLLEGIUM MUSICUM prejela v petek, 18. decembra, ob 20.15 v Filharmoniji VECER SODOBNE AVSTRILJSKE GLASBE. Sodelujejo: MARJAN LIPOVEČEK, PAVEL SIVIC, MITJA GREKORAC, MIRA GUNZEK, PAVLA RUPPEL.

RTV Ljubljana

SPORED ZA PETEK

5.00-8.00 Dobro jutro! 8.05 Odmev z Balkana; 8.35 Za vsakega nekaj; 8.55 Pionirski tednik; 9.25 Komedija: Johna Philpa Souze vami igra pihalna godba Goldman; 9.30: 8.45: Per minut; 9.50: pismo (ponovitev) — Karol Pa-hor; Komiki; 10.15 Komorni zbor RTV Ljubljana: 10.30: Jugoslovanski kompozitorji; 10.35: No-va na knjižni polici; 10.55 Glasbe-na mediera; 11.00: Nimaš predno-zi; 11.05: Kmetijski nasveti; 11.10: Milan Novak: Navodila za spravljanje strojev čez zimo; 12.15: Opol-nski domovi; 12.30: 12.30: Prizori iz jugoslovanskih oper; 12.15: Osvetila in zabavna glasba; 12.30: Priporočilo vnu; 14.05: Radijska šola za mlajše stopnje; Poite z nami otroci; 14.35: Josef Diehle in Grete Diehle, klavirski duo; 14.45: Radijska šola za mlajše stopnje; 15.30: Pole zbor Francoske radio-izacije; 15.45: Nova glasbeni; 16.00: Vsek dan za vas; 17.05: Per-kov simfonistični koncert; 18.00: Po-rodila; 18.15: Revija naših pevcev zabavne glasbe; 18.45: Kulturna kronika; 19.00: Osvetila; 19.05: Glasbeni razgovori; 19.30: Radijski dnevnik; 20.00: Zvočni mo-zak; 20.30: Teatarski znanjopolnični pregled; 20.40: Vloga zbirna v evropski glasbi; 21.15: Odstaja o morlu in pomorskih; 22.10: Za ljubitelje: jazz; 23.05: Literarni dokumenti; 23.15: Dva; Buchova Brandenburška koncerta.

TELEVIZIJA

Na kanalih 3, 5, 6, 11 predvorniki

17.10 DOLMO SE ANGLEŠCINE — 47. lekcia (Zagreb)

17.10 TV V SOLI (Zagreb)

17.10 TV: Ch. Andersen: PIALICA

17.10 TV: Slikanje (Ljubljana)

18.25 NAPOVED IN TV OBZORNIK (Ljubljana)

18.45 TV TRUBUNA (Ljubljana)

19.15 GLASBENI FILM (Beograd)

19.45 TV AKCIJA (Ljubljana)

20.00 TV DNEVNIK (Beograd)

20.30 RETROSPEKTIVA SLOVEN-SKEGA FILMA: Epor si

22.15 SPOMINI NA VELIKANA RENESANSE — Michelangelo Buonaroti — kulturna od-aja (Ljubljana)

Na kanalu 9 — Sljeme

18.25 VECERJ, DANES, JUTRI — (Zagreb)

18.45 TV TRUBUNA (Beograd)

18.45 PROPAJALNA ODDAJA — (Zagreb)

20.30 VELICASTNI AMBERSONO — 71. amer. celovečerni film (Zagreb)

20.10 VECERJ, DANES, JUTRI — (Zagreb)

Kino

SPORED ZA PETEK

KINOTER, Miklošičeva c. 28:

franc. barv. film HELENA IN MOZJE. Režija: Jean Renoir. Glav. ul.: Ingrid Bergman, Jean Marais, Mel Ferrer, Juliette Greco. Ob 16.18 in 20. uri. Pro-daja vstopnic od 13. ure dalje.

KINO UNION:

premierna japonskega CS filma SANITARI (raziskovanje filma VOJTBOM). Režija: Akira Kuro-sava. Predstave ob 15.17, 19 in 21. Ob 19. uri matinejski predstavi. Predstave ob 15.17, 19 in 21. uri.

KINO PIONIR:

Disneyev barvni film PAST ZA STAREŠE. Predstave ob 15.17, 30 in 20. uri. Zaradi izredne dolže-nice filma cene vstopnic zvišane.

KINO SIKKA:

premierna domačega barv. zabav-nega filma POT OKOLI SVETA. Režija: Igor Mladar. Petrovič. Oka in Rade Marković. Pred-stave ob 15.17, 19 in 21. uri.

KINO VIC

jugosl. nemški barv. CS film WINSTON II. del. Predstave ob 15.17, 19 in 21. uri.

PRODAJA VSTOPNIC v kinu Union od 13. ure dalje, v oseb-ih kinematografih pa od 14. ure dalje.

KINO TRIGLAV — LJUBLJANA:

amer. film PSYCHO, ob 16.18 in 20. uri. Prodaja vstopnic od 13. ure dalje.

franc. film JUDEK, ob 20. uri. Prodaja vstopnic od 19. ure dalje.

KINO KINO KOCJEVI:

domači CS film OSMO VRATA, gostovanje v Dolgi vasi, ob 16.18 in 20. uri.

KINO DRAVLJE:

amer. barv. CS film BRATJE KARAVIČI, ob 20. uri. Zaradi izredne dolžine filma dopla-tilo 20. din.

KINO DOMALJE:

amer. barv. CS film REDECA JADRA, ob 20. uri (danes zad-njaki).

KINO BIRDO:

ameriška barvna glasb. kome-dija KO ZVONIJO ZVONIVO, ob 17 in 20. uri.

KINO »SOKA« SKOFJA LOKA:

domači film NEVESINSKA PU-SKA, ob 18 in 20. uri.

KINO KINOCENTR:

franc. nem. barvni CS film WIN-NEUOT (I. del), ob 16.18 in 20. uri. Predprodaja vstopnic za večerni predstavo na staro leto. Jutri ob 22. uri premiera ital-barv. filma PILOTI SAMOMO-RICI. predvaja filmsko gleda-lišje. V nedeljo ob 21. uri pre-miera ital. filma NIKOLINA BURSA.

KINO STORIC — KRANJ:

ameriški barvni CS film STRE-LI POPOLONE, ob 16.18 in 20. uri. Predprodaja vstopnic za večerni predstavo na staro leto. Jutri ob 22. uri premiera ital-barv. filma RIMSKE DEVI-CE.

KINO GORICE (potujoči):

amer. CS film LJUBIVA SE, ob 19. uri.

KINO FREDSLE (potujoči):

amer. CS film LJUBIVA SE, ob 15.17 in 20. uri.

KINO PREDVOR (potujoči):

amer. CS film LJUBIVA SE, ob 19. uri (v nedeljo).

KINO RADIO, JESENICE:

amer. barv. CS film TRGATEV, ob 19. uri.

KINO PLAVZ — JESENICE:

franc. CS film IGRA RESNICE, ob 18 in 20. uri.

KINO KRANJSKA GORA:

franc.ital. barvni CS film KA-PETAN FRACASSE.

KINO DELAVSKI DOM, TRBOVLJE:

franc. barv. film ALARM NA JE-ZU, ob 18 in 20. uri.

KINO PARTIZAN, RIBNICA NA DOLENJSKEM:

franc. film v barvah RAZ-KOSJE IN TRAVI, ob 20. uri.

UPOKOJENKO sprejemaj za var-

stvo enega otroka po dogovoru. Zglasite se čimprej ob 8. do 12. ure. Pešnik, Jarska c. 11, 17.

STROJEPIŠKA z daljšo prakso

Isče honorarno delo v popoldan-skem času. Ponudbe pod »Deset-prstno«.

»TEHNIČNI PREDMETI«

Ljubljana, Mestni trg 8, ugodno proda: pralni stroj avtomatic, znamke »Naomis«, »Ribara«, »Bechler«. Razno blagajno, elek-tronski navajalni stroj za navija-nje transformatorjev, svečke za avtomobile »Bosch«, »Ma-relli«, stroj za poliranje zank in druge tehnične predmete.

SKROMNO SOBOCO

Isče mirna, prijetna, plačn po dogovoru. Ponudbe pod »Kokila«.

NOVOLETNI IZLETI

tridnevni avtobusni izleti na pri-letno in veselo SILVESTROVA-NJE v POREČ (hotel Riviera), PTUJ (hotel Petrova), BLED (ho-tel Jelovica), REKO (hotel Ja-dran) in ANKARAN (hotel Ad-ria); prave sprejemajo vse po-slovalnice KOMPASA do 21. de-cembra; odhod za vse izlete 31. decembra popoldne iz Ljubljane.

OSTALI IZLETI

VCASIH ZMAGAJO TUDI VLADNE CETE — Po številnih neuspehih južnovietnamskih vladnih čet je bila njihova zmaga pri vasi Le Mi, 500 kilometrov severno od Sajgona, zelo dobrodošla: razglasili so lahko svetovni javnosti, da vietkongovci ne zmagajo v vsaki bitki... Na sliki: napad na Le Mi. Foto: AP

PO NOČNI SEJI — Italijanski kmetijski minister Mario Ferrari Aggradi je, kot kaže, navdušen nad rezultati nočne seje ministrov EGS v Bruslju, na kateri so se končno sporazumeli o skupnih cenah za žito. Foto: AP

URSULINKE V »CIVILU« — V oklahomski uršulinski šoli so učiteljice — redovnice — oblekli v »kratkas črna krila in bele bluze. Pričakujejo, da bodo moderna oblačila uvedli tudi v drugih samostanskih šolah. Na sliki: redovniški »new look« v Oklahomi. Foto: AP

AMERIKANEC NA ZATOŽNI KLOPI — V Münchnu sodijo pripadniku ameriških okupacijskih sil, 37-letnemu Albertu Loganu, ker je ubil nekega soferja taksijskega voznika v bavarskem glavnem mestu. Na sliki: Logan med dvema policistoma. Foto: AP

Nadaljevanje s prve strani

NATO

tev sedanjega statusa NATO in njenih institucij — Kanada in Danska, v tretji skupini pa sta nasprotnici te ideje — Francija in Norveška.

Po prvih ocenah v Washingtonu je zasedanje ministrskega sveta NATO potekalo ugodneje, kot so lahko pričakovali. Menijo sicer, da francosko-ameriški trenj po razgovorih med de Gaulleom in Ruskom še ni konec, vendar pa so ti razgovori prvič po dolgem času omogočili, da so postavljeni v bolj realno luč številni problemi, med njimi tudi vprašanje atomskih sil NATO.

List »Washington Post« meni, da se bodo ameriško-francoski stiki tudi v prihodnje nadaljevali v ugodni atmosferi. Po mnenju znane komentatorke Walterja Lippmanna je k ugodnejšemu vzdušju v Parizu pripomogla ocena Washingtona, da ni treba pritiskati niti hiteti z ustanavljanjem multilateralne sile, saj bi to nedvomno ustvarilo težav pri nadaljnjih razgovorih o razorožitvi. Lippman dodaja, da je koncepta o vzpostavitvi MLS v nekem smislu že zastarela. V Washingtonu tudi opozarjajo na skupno ugotovitev o škodljivosti »razmnoževanja« atomskih orožij.

V Bonnu so nezadovoljni z izidom pariskega zasedanja. Današnji »General Anzeiger« komentira neuspešen poskus zunanje ministrice Schröderja, da bi pridobil zahodne kolege za novo nemško iniciativo. Kar se tiče ureditve nemškega problema, vlada glede tega že 15 let soglasje, ne da bi bil s tem dejanski storjen en sam pomembnejši korak naprej — prve list. »Zvezna vlada se po pravici boji... da ne bi pri nadaljnjih političnih zmanjševanjih nepotnosti, za kar so zainteresirani tako na Vzhodu kot na Zahodu, prilo do splošnega zatijja v tem vprašanju, če ga ne bi zdaj naravnost uvedli v igro.« Kot pa je še Schröder lahko prepričan, so ne samo v Parizu, ampak tudi v Washingtonu mnenja, da od tekdanskega koraka ne bi bilo mogoče nič pričakovati.

V krogih grške vlade so ugodno sprejeli večeršnjo odločitev ministrskega sveta NATO, da bo Atlantiska zveza nadalje vojsko in gospodarsko pomagala Grčiji. Vsaka članica bo prispevala k tej pomoči, ki bo ostala v okviru lanske, to je 23,5 milijona dolarjev. Tu so tudi ugodno sprejeli vest, da je svet NATO zavrnil turški predlog o tem, naj bi ciprski problem rešili v okviru NATO. Člani Atlantiske zveze so priznali — pišejo atenski komentatorji — da je problem Cipra stvar OZN in da se nimajo pravice vmešavati vanj.

Olična vejica

da se je atmosfera v odnosih med obema državama vendarle popravila in da Guevarova »olična vejica« — kot so njeno ponudbo označili nekateri listi — ni ostala neopažena in brez odmeva. »Euben« Staro piše, da je Kuba v zadnjem času storila več takšnih poskusov.

Indonezija

Borneu (Kalimantanu), ali se hočejo pridružiti Malaji in Malezijski federaciji.

Posebna komisija OZN je septembra 1963 izvedla anketo in ugotovila, da se ondaj prebivalci želijo priključiti Malezijski federaciji.

raciji. Indonezija pa je kritizirala delo te komisije, češ da njene ugotovitve ne ustrezajo resnici.

Na trojemem sestanku junija letos v Tokiu so indonezijski predsednik Sukarno, filipinski predsednik Macapagal in malezijski premier Abdul Rahman podpisali sporazum, po katerem se Malezija in Indonezija strinjata s filipinskim predlogom, naj bi afriško-azijska komisija za pomiritev proučila problem in predložila rešitev. Malezija je samo postavila pogoj, da prenehajo »sovražne akcije« proti njej. Zda pa je indonezijsko-malezijski spor spet obstal na mrtvi točki. Indonezija poudarja, da bo toliko časa kljubovala Maleziji, dokler bo tam prevladoval britanski vpliv.

Razredni boj

niki in med njimi prav tako Brown, sicer glavni zagovornik celotne pobude. Prihodnja faza v delu za dohoditve politike dohodka bo, da vzpostavi mehanizem, ki bi poravnal spore med delavci in delodajalci, strogo upoštevajoč in protit delodajalcev v štrik s splošnimi gospodarskimi možnostmi države. To bo vsekakor daleč najtežji del posla, ki ga je treba končati do pomladi. V tretji fazi pa je treba sestaviti kodeks, ki bi določal norme medsebojnih odnosov in poslovanja sploh. Vse to naj bi bilo končano do srede prihodnjega leta.

Čombe ni dobil denarja

BOON, 17. dec. (AP) — Moždu Combeju ni uspelo dobiti zahodnonemške finančne pomoči. Sodi, da zahodnonemška vlada ne bo finančno pomagala Combeju, ker bi ji pomagalo tožev v odnosih z afriškimi državami, ki nasprotujejo Combejevemu režimu. Mislijo, da se kancelar Erhard zaradi tega tudi ni hotel sestati s Combejem.

Danes se je Combe pogovarjal z namestnikom zahodnonemškega zunanjega ministra Karstensenom in mu pripovedoval o gospodarskih težavah leopoldovske vlade. Uradni predstavnik bonskega zunanjega ministrstva je ocenil te razgovore kot skurtozne.

Pienum zveze zdravniških društev Jugoslavije

BEograd, 17. dec. (Tanjug). Danes se je tu začel tridnevno pienum zveze zdravniških društev Jugoslavije, na katerem razpravljajo o zdravstveno-raziskovalnem delu v zdravstvu.

Na pienumu so poudarili, da je znanstveno-raziskovalno delo v zdravstvu doslej imelo določene uspehe, vendar pa se vedno zaostaja za našim razvojem. V to področje vlagamo preveliko sredstev, zdravstvene ustanove so razdrobljene in številni kadrov v njih ne zadostujejo.

Novak obsojen na 8 let zapora

DUNAJ, 17. dec. (Reuters). Bivši SS kapetan Franz Novak je bil danes obsojen na 8 let zapora. Obsojen je bil zaradi sodelovanja pri transportiranju Židov v taborišča smrti in pri njihovem pobijanju.

Kuvajtski parlament ne prizna vlade

KUWAIT, 17. dec. (MEN). Kuvajtska vlada bo imela v soboto izredno sejo, na kateri bo razpravljala o parlamentarni krizi v državi. Kriza je nastala, ko je 28 poslancev zapustilo skupščino prav tedaj, ko bi moral premier Sabah al Salem al Sabah predložiti parlamentu deklaracijo svoje vlade. Ker ni bilo navzočih dovolj poslancev, so sejo parlamenta odložili. Kuvajtska vlada se je potem sešla, ne da bi kaj konkretnega sklenila.

Spremembe v Gvajani

GEORGETOWN, 17. dec. (Reuters). Novi predsednik vlade britanske Gvajane Forbes Burnham je danes imenoval štiri ljudi na visoke položaje v državni hierarhiji. Za pomočnika predsednika in notranjega ministra je bil imenovan dr. Ptolemy Reid, za predsednika skupščine, drugega podpredsednika in ministra za zdravstvo Neville Elsember, za ministra za promet Correi, ministrice za prosveto, mladino in razvoj pa je postala Gaskinova.

Sinoči je Jaganova ljudska progresivna stranka objavila, da bo organizirala več zborovanj, na katerih bodo pojasnjevali ljudem, s kakšno volilno prevaro je bila ta stranka odstranjena z oblasti.

Končano zasedanje NATO

PARIZ, 17. decembra (Tanjug). V znamenitu pričakovanih blagih stajščah v odnosu do držav Varsavskega pakta in neopredeljenosti napovedi o možnosti približevanja francoskih in ameriških stališč na področju jedrske politike, se je danes končalo zasedanje sveta ministrov NATO. Kar zadeva odnos do Vzhoda, je v sporočilu poudarjena želja držav članic, da na vzhodu ne bi našli mirotnosti, kar bi bilo škodljivo za svetovni mir.

Prav tako je izražena želja, naj bi se nadaljevali napori za doseg sporazuma na področju razorožitve. Na podobnem način kakor v prejšnjih letih je v sporočilu poudarjena potreba po krepitvi enotnosti in notranje kohezije med članicami zveze ite.

Po vsem sodeč, pa so najvažnejše stvari reševali med mnogimi privatnimi razgovori. Na podlagi takih razgovorov je prišlo do sklepov, da bosta Francija in ZDA v januarju nadaljevali razgovore o skupnem planiranju jedrske strategije Zahoda. Na ta način Francija menijo, da so jim ZDA priznale, da so samostojna jedrska sila.

V sklopu splošnih sporočil je med drugim tudi rečeno: »Samo efikasne vojaške sile, ki so sposobne, da hitro in energično reagirajo na vsako agresijo, so sposobne upreti se agresiji.« V dokumentu je poudarjeno nasprotovanje, da bi se razširilo število držav, ki imajo jedrsko orožje.

»Bomba — prispevek miru«

Nadaljevanje razprave v generalni skupščini — Albanski delegat napadel moskovski sporazum

NEW YORK, 17. dec. (AFP, TASS). Na večerajšnji seji generalne skupščine so v splošni debati govorili predstavniki Haitija, Albanije in Honduras, v nadaljevanju debata pa so se oglasili k besedi delegati Tunizije, Nove Zelandije, Kuvajta, Nigerije in Burundija.

Zunanji minister Haitija je govoril o potrebi, da se okrepi svetovna organizacija, in o boju proti kolonializmu.

Albanski predstavnik je napadel moskovski sporazum o delni prepovedi jedrskih poskusov rekoč, da ni zmanjšal, ampak povečal oboroževalno tekmo. Izrekel pa je priznanje LR Kitajski zaradi njene

Nesklepčni v OAE

ADIS ABEBA, 17. dec. (Reuters). Komisija Organizacije afriške enotnosti za obrambo je ponovno odložila sejo. Njeni člani se bodo sešli konec januarja ali v začetku februarja prihodnjega leta. Za večeraj napovedanega sestanka ni bilo, ker ni bila zagotovljena večinska udeležba.

Med glavnimi točkami napovedane štiridnevne seje sedanja so bili vojaški vidiki afriške enotnosti in afriško sodelovanje v obrambi. Na sestanku pa so prišli samo delegati iz 21 afriških držav, dva manj, kot je potrebno za kvorum.

Epidemija kolere v Indiji

NEW DELHI, 17. decembra (TASS). — V indijski državi Assam je izbruhnila epidemija kolere. V pokrajini Kačer je kolera pobrala 600 ljudi. Poročajo, da so začeli množično cepiti prebivalce te države.

Protest SSF

PRAGA, 17. dec. (Tass). — Svetovna sindikalna federacija je odločno protestirala proti aretaciji generalnega sekretarja argentinske generalne konfederacije sindikatov Josefa Alonsa. Louis Salliant, generalni sekretar SSF, je poslal v tem smislu brzojavko argentinskemu predsedniku Illiji. V brzojavki poudarja, da pomeni aretacija Josefa Alonsa grobo kršitev sindikalnih in demokratičnih svobod in hud napad na argentinsko sindikalno gibanje. Josefa Alonsa naj takoj izpustijo ter zajamčijo svobodo sindikalnega delovanja v Argentini in spoštovanje delavskih pravic.

40 milijonov turistov v Avstriji

DUNAJ, 17. dec. (Tanjug). Šef avstrijske politične zveze dr. Bernecker je povedal, da je v sezoni 1963/64 obiskalo Avstrijo 40 milijonov turistov iz tujine, to je dobrih 6 odstotkov več kot lani. Devizni dohodek od turizma je dosegel nad 12,8 milijarde šilingov. Čisti devizni dohodek od turizma presega 9,8 milijarde, kar je omogočilo, da so skoraj v celoti (96 odstotkov) krili deficit zunanjetrgovinske bilance.

Nesreča na Kubi

HAVANA, 17. dec. (Reuters). Na železniškem prelažu pri kraju Quivican, vzhodno od Havane, je večeraj zavozil v vlak kamion, poln delavcev. Pri tem je našlo smrt 13 delavcev.

Obsodba vmešavanja v Kongo

Varnostni svet nadaljeval razpravo o belgijsko-ameriški intervenciji

NEW YORK, 17. decembra (TASS). Varnostni svet OZN bo imel danes dve seji. Na popoldanski seji bo nadaljeval razpravo o Kongu, drevi pa bo razpravljal o pritožbah Sirije in Izraela zaradi obmejnega incidenta, ki se je pripetil 13. novembra. Jutri bo Varnostni svet obravnaval poročilo generalnega sekretarja U Tanta o Cipru.

Včeraj je Varnostni svet nadaljeval razpravo o ameriško-belgijski intervenciji v Kongo. Delegata afriških držav Burundija in Ugande, ki meji na Kongo, sta zahtevala, naj Varnostni svet brez pogojev obsodi kolonialistično agresijo v Stanleyvillu. Ugandski zunanji minister Odeka je izjavil, da bi Varnostni svet, predvsem ZDA, Belgija, oziroma Velika Britanija, moral preprečiti M. Combeja, naj sprejme priporočila Organizacije afriške enotnosti, po katerih naj tudi plačanci odidejo iz Konga.

Na seji sta govorila tudi belgijski delegat in predstavnik Cankajskovega režima. V dosednji debati v Varnostnem svetu so obsodili ameriško-belgijsko intervencijo delegati Gane, Gvineje, Kenje, Konga (Brazzaville), republike Mali, ZAR in Sudana.

Nigerijski zunanji minister Majaki je obsodil tuje vmešavanje v Kongo. Belgijski delegat in predstavnik Cankajskovega režima. V dosednji debati v Varnostnem svetu so obsodili ameriško-belgijsko intervencijo delegati Gane, Gvineje, Kenje, Konga (Brazzaville), republike Mali, ZAR in Sudana.

Jut. i program radia in televizije

december od 20 do 26

Ježek — 50-letnik

Jutranja priloga »Delo — RTV« se spominja petdesetletnice priljubljenega Ježka — Frana Milčinskega. Bogato slikovno gradivo bo pri poslušalcih radia in gledalcih televizije obudilo spomin na vrsto njegovih nastopov v vedno novih, domiselnih preoblikah od njegovih prvih radijskih začetkov do zadnjih nastopov na TV.

Iz včerajšnje tretje izdaje

Kosigin obišče Veliko Britanijo

LONDON, 16. dec. (r). Britanski premier Wilson je nočoj izjavil v spodnjem domu, da bo sovjetski premier Kosigin prihodnje leto uradno obiskal Veliko Britanijo, ko pa je sprejel njegovo povabilo, ga je hkrati povabil, naj obišče ZSSR. Wilson je obvestil spodnji dom, da bo takoj po obisku v Bonnu januarja meseca odpotoval tudi v Pariz in Rim. V zvezi z zunanje-politično razpravo je Wilson posvetil posebno pozornost pojasnjevanju dejstva, da Britanija »troši prevelika sredstva za obrambo, ter mora najti način za njihovo zmanjšanje, ker je oslablja gospodarsko moč in neodvisnost, ne da bi zgradila ustrezno obrambo.« Navzlic temu je opozoril na vlogo Britanije kot svetovne sile in na njene odgovornosti, ki odtod izhajajo, zaradi česar mora obdržati oporišča v tujini. Wilsonova vlada bo še nadalje iskala možnosti za razorožitve. Končno je predložil ZDA Johnsonu predlog ustanovitve takih jedrskih sil NATO, ki bi imele britanske bombe in podmornice z raketi »Polaris« ter enako število ameriških podmornic s takimi raketi, mi kakor tudi »meke vrste multilateralne sile, v katerih bi bile tudi nekatere članice, ki nimajo jedrskega orožja.

Wilson je izjavil, da bi Varnostni svet, predvsem ZDA, Belgija, oziroma Velika Britanija, moral preprečiti M. Combeja, naj sprejme priporočila Organizacije afriške enotnosti, po katerih naj tudi plačanci odidejo iz Konga. Na seji sta govorila tudi belgijski delegat in predstavnik Cankajskovega režima. V dosednji debati v Varnostnem svetu so obsodili ameriško-belgijsko intervencijo delegati Gane, Gvineje, Kenje, Konga (Brazzaville), republike Mali, ZAR in Sudana.

Peron se je odpovedal politični dejavnosti

MADRID, 16. dec. (r). Bivši argentinski predsednik Peron se je danes odpovedal vsaki politični dejavnosti, s čimer je izpolnil pogoje Francove vlade za zatocišče v Španiji.

Amnestija v Franciji

PARIZ, 16. dec. (Reuters). Francoska vlada je danes sprejela zakon o amnestiji, po katerem bodo izpustili iz zaporov približno 3000 ljudi, ki so bili obsojeni zaradi prekrškov med vojno v Alžiriji. Ne bodo pa pomilostili višje oficirje, ki so bili obsojeni zaradi poskusa upora aprila 1961. leta.

Zadnje vesti

KP Indonezije postavlja pogoje

DZAKARTA, 17. dec. (Reuters). Casopisna agencija Antara je objavila sporočilo KP Indonezije, ki pravi, da indonezijska partija ne bo sodelovala na mednarodnem sestanku komunističnih partij, če to srečanje ne bo dobro pripravljeno in če se ga ne bodo udeležile vse delavske in komunistične partije iz vseh socialističnih držav. Sovjetska zveza ta sestanek odloži, ker bi s tem povzročil razcepitev in zaostri protislovja v mednarodnem komunističnem gibanju.

Pretrgana pogajanja

NEW DELHI, 17. dec. (AP, Reuters). — Kamboško-ameriški razgovori, ki naj bi izgladili nesoglasja in normalizirali odnose med obema državama, so bili danes pretrgani, ne da bi na njih dosegli kak sporazum. Vodja ameriške delegacije Filip Bonsal je povedal, da se bo vrnil v Washington in poročal o kambojskih predlogih, ki da jih je treba temeljito proučiti. O njih ni nič konkretnega povedal. Kdaj se bodo razgovori nadaljevali, niso objavili.

Telegrami

PODZEMNA EKSPLOZIJA — WASHINGTON. V ZDA so včeraj sprožili dve podzemni jedrski eksploziji, v New Yorku. Bombi sta bili manjše jakosti.

FREGNANI GRKI — ISTANBUL. Turška oblasti so ukazale sedemdesetim grškim državljanom, ki živijo v Isken-derunu, da morajo v enem tednu zapustiti Turčijo.

»VOJNA REVSCINIA« — WASHINGTON. Predsednik Johnson je odobril, da se lahko uporabi 82,6 milijona dolarjev za izvajanje programa vojna revščine.

DEMONSTRACIJE — MADRID. Okrog 1000 kovinskih delavcev je demonstriralo pred sedežem sindikatov v Madridu in zahtevalo, naj vlada dovoli svobodno ustanavljanje sindikatov. Demonstranti so se spopadli s policijo.

VOHUNSTVO — NEW DELHI. Indijski notranji minister Nanda je povedal v parlamentu, da so v New Delhiju zaprli sedem ljudi, ki jih sumijo vohunstva. Ni povedal, za katero državo naj bi vohunili.

SVOBODO JUŽNI RODEZIJ — SALISBURY. Združena Zimbabve stranka Južne Rodezije je poslala memorandum britanskemu premieru Wilsonu, v katerem zahteva, naj britanska vlada zagotovi, da bo večina vladala v tej deželi. Zahtevajo tudi, naj izpuste okrog 2000 političnih zapornikov.

STAVKA ZDRAVNIKOV — ATENE. V Atenah in Preju so zdravniki državnih bolnišnic razglasili osemdnevno stavko. Zahtevajo, naj bi jim vlada izplačala oskrbnovalo za časa staza, zahtevajo pa tudi izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev v bolnišnicah.

HODGES ODSTOPIL — WASHINGTON. Predsednik ZDA Johnson je sporočil, da je trgovinski minister Luther Hodges odstopil. Na njegovo mesto bodo imenovali industrialca Johna Connorja. Dolžnost bo nastopil dne 15. januarja.

MENJAVA MED ZAR IN NDR — KAIRO. Tu so podpisali protokol o trgovinski menjavi med ZAR in Nemško demokratično republiko v prihodnjem letu. Dogovorili so se, da bodo obseg menjave povečali na 23 milijonov funtov sterlingov.

STAVKA URADNIKOV — MONTEVIDEO. Uslužbeni urugvajskih vladnih ustanov so stopili včeraj v dvodnevno stavko. Ker senat ni hotel sprejeti proračuna, v katerem je bilo predvideno povišanje plač uradnikom.

VISJI RANG — BUDIMPESTA. Vladi Madžarske in Avstrije sta se sporazumeli, da bosta svoji diplomatski predstavništvi dvignili na rang veleposlanstva.

SPORAZUM — KARTUM. Sudanski minister za trgovino in saudski finančni minister sta se razgovarjala o podrobnostih trgovinskega sporazuma med obema državama, ki predvideva veliko razširitev trgovinske menjave.

Pa še to

INTEGRACIJA — Občinska skupščina, pa je res vseeno katera — je sklenila, naj se združita tobačna tovarna in podjetje za proizvodnjo galanterije iz plastičnih mas. Obe podjetji imata namreč veliko skupnega: obe sta — podjetji. Druga pa nič. Pač: en delavski svet se je pritožil, ker so jih združili na silo.

Vreme 17. XII. 1964

Temperature		Proгноза	
	ob 07	13	
Ljubljana	5	6	VREME VREMENSKA SLIKA Nad našimi kraji se še vedno zadržujejo frontalne motnje, ki počasi slabijo. Ob južnih vetrovih bo še nadalje do tekle vlažen in sorazmerno topel zrak.
Planica	1	3	
Brnik	4	6	
Maribor	3	4	
Slov. Gradec	3	4	
Novo mesto	5	6	
Koper	12	13	
Kredarica	—	—	
Reka	12	13	
Fulli	14	13	
Split	13	13	NAPOVED SLOVENIJA Pretežno oblačno. Padavine bodo postopoma prenehale. — Temperature malo nad 0, v Primorju 9 stopinj C.
Dubrovnik	11	12	
Zagreb	4	5	
Beograd	6	11	
Sarajevo	3	7	
Skopje	1	5	
Titograd	—	9	
Celovec	—	3	
Gradec	2	4	
Dunaj	3	5	
Milano	7	9	JUGOSLAVIJA Oblačno — vmes padavine, predvsem ob srednjem in južnem Jadranu.
Genova	10	11	
Zürich	10	11	
München	10	12	
Benetke	8	10	

DELOVNA SKUPNOST

ZAVODA
ZA ZAPOSLOVANJE
DELAVCEV - Velenje

razpisuje prosto delovno mesto

EKONOMISTA

POGOJI: ekonomska fakulteta, po možnosti z nekaj leti prakse.

Osebnih prejemkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Glede stanovanja velja osebni dogovor.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Ponudbe z ustreznimi podatki o izobrazbi in praksi pošljite Zavodu za zaposlovanje delavcev Velenje.

11926

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
DELAVCEV V CELJU

razpisuje delovno mesto

ekonomista

Pogoji: ekonomska fakulteta z diplomom.

Osebnih dohodkov po pravilniku ali po dogovoru. Službo lahko nastopi takoj.

Zavod želi pridobiti za sodelavca diplomiranega ekonomista, ki bi imel veselje za analitično in študijsko-raziskovalno delo na področju zaposlovanja.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Prijava s kratkim življenjepisom pošljite upravi zavoda Celje, Slandrov trg 9.

11917

"SAP"

LJUBLJANA, Srednja ulica šte. 4, komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

razpisuje prosta delovna mesta za:

VEČ AVTOBUSNIH SPREVEDNIKOV

pod naslednjimi pogoji:

1. dokončana osemletka; 2. odslužen vojaški rok; 3. obvezna udeležba na pripravljalnem tečaju, in sicer od 5. do 20. januarja 1965 v popoldanskem času, z zaključnim izpitom.

Nastop službe je mogoč 20. januarja 1965 ali po dogovoru.

Interesni naj predložijo pismene vloge z navedbo pogojev do 26. decembra 1964 v kadrovskem oddelku navedenega podjetja. Proštni stanovanj nimamo.

TRIDESET ŠIVALNIH STROJEV ZA JUGOPLASTIKO — Pred mirenko tovarno šivalnih strojev je naredil naš fotoreporter tale posnetek. Trideset šivalnih strojev je v vrsti čakalo, da jih nalože na tovornjak in odpeljejo v »Jugoplastiko« iz Splita, ki jih je naročila. Mirenški šivalni stroji so zmeraj bolj iskani. Foto: Kaše

ŠTUDENTJE! - ŠTUDENTKE!

TURISTICO PODJETJE

KOMPAS

VAM NUDI SEZONSKO ZAPOSLOVANJE
OD MAJA DO OKTOBRA 1965. LETA.

Pogoji: obvezno znanje vsaj enega od naslednjih tujih jezikov: angleško, francosko, nemško, češko ali rusko.

Pismene ponudbe pošljite na naslov:

KOMPAS, direkcija za inozemski turizem, Ljubljana, Dvorčakova ulica šte. 11, najkasneje do 10. januarja 1965.

-744

KOLINSKA
TOVARNA HRANIL

LJUBLJANA, SMARTINSKA c. 30

razpisuje

ŠTIPENDIJE

za študij in šolanje na naslednjih visokih in srednjih šolah:

4 stipendije za študij na ekonomski fakulteti
2 stipendiji za študij na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo — živilska smer
1 stipendijo na biotehnični fakulteti — smer biologija

5 stipendij za šolanje na srednji ekonomski šoli
3 stipendije za šolanje na srednji administrativni šoli
1 stipendijo za šolanje na srednji tehniški šoli — strojna smer

Prošilci za stipendije naj poleg prošnje in življenjskega pregleda priložijo še potrdilo o šolanju in dokazilo o premoženjskem stanju. Prednost imajo študenti in dijaki višjih letnikov.

Prošnje pošljite na naslov gospodarske organizacije do 26. t. m.

11932

„JADRAN“

GRADBENO PODJETJE
RIJEKA

razpisuje za 28. 12. 1964 ob 10. uri v dvorani za sestanke Slogin Kula b.b., VI. nadstropje

USTNO
LICITACIJO

za prodajo 350.000 kilogramov železnih nosilcev INP dimenzije od 20 do 34 cm in 110.000 kilogramov krovnih rešetkastih nosilcev 50 cm, vse od 4,50 do 5,50 m dolžine. Začetna izključna cena je 100 din za kilogram.

Pravico do sodelovanja pri licitaciji imajo organizacije družbenega sektorja, predstavnik pa mora imeti pooblastilo organizacije. Prednost ima tisti licitator, ki bo kupil celotno količino železnih nosilcev.

Material si lahko ogledate vsak delavnik do vključno 27. 12. 1964. Vse informacije o licitaciji dobite v komercialnem oddelku podjetja, telefon 22-603.

11921

Delavski svet
KOMUNALNEGA PODJETJA

„SNAGA“

LJUBLJANA, POVŠTOVA 12

razpisuje

ŠTIPENDIJE ZA ŠTUDIJE:

1 na ekonomski fakulteti
1 na ekonomski srednji šoli
1 na gradbeni srednji šoli — nizke gradnje

Kandidati naj vložijo lastnoročno pisane prošnje s kratkim življenjepisom, ki mu priložijo prepis zadnjega šolskega spričevala ali frekventacijsko potrdilo, potrdilo o premoženjskem stanju in mnenje mladinske oziroma študentske organizacije. Prednost za podelitev stipendij imajo študenti višjih letnikov.

Razpis velja do 31. 12. 1964.

11920

Grozi opekarni kreditna nesposobnost?

Obrač kozinskega Lesograda se že od začetka bori s težavami

O obrovski opekarni, ki je od začetka lanskega leta obrat kozinskega »Lesograda«, ne pišemo prvič. Z velikimi pričakovanji je začela obratovati 1962. leta, vendar smo že kmalu po začetku zapisali, da bo zelo verjetno le s skrajnimi naporji sposobna izpolnjevati družbene obveznosti, v številu anuitete in obresti za natejete kredite.

Tretje leto življenja potrjuje predvidevanja. Letos bo kolektiv sicer verjetno »zlezel« skoz brez izgube, ki jo je imel v prvih dveh letih, vendar bo to — če bo — le navidezni finančni uspeh. Še vedno namreč nimajo kritja za letos opravljene rekonstrukcije — v novi opekarni — v znesku 36 milijonov dinarjev in če v tem ne bo uspel, mu grozi kreditna nesposobnost. V tem so vzroki za takšno stanje?

Zapišemo lahko, da so ti vzroki predvsem objektivne narave in da stanja na gre pripisati krivdi kolektiva. Navedimo le naslednje podatke: pri 78 milijonih dinarjev bruto proizvoda so lasti plačali 36 milijonov dinarjev za anuitete in obresti. Pri proizvodnji 7 milijonov opečnih enot na leto obremenjuje ta dva stroška eno opečno enoto s 5 dinarji, pri proizvodnji 5 milijonov opečnih enot pa celo s 7 dinarji. Tolikšno breme je nenormalno za opekarni pri povprečni tržni ceni 19,50 dinarjev za opečno enoto ne zmora. Zmogla bi ga le, če bi uspela povečati proizvodnjo in če bi družba nekoliko podaljšala odpadline roke za gradnjo uporabljenih kreditov. (Slednje je menda aktualno v vseh na novo zgrajenih opekarnah. V upravi »Lesograda« povedo, da je opekarna toliko na slabšem, kolikor novejša je, in sicer prav zaradi prekratkih odpadlin roko. Obrovski opekarni ima kredite iz raznih virov in na razne od-

plačilne roke, povprečen odpadlini rok pa je 17,5 leta.) Zda, ko treznejše presojamo, kolik del narodnega dohodka smo sposobni odvajati za investiranje, ne da bi ogrozili normalno zdravje gospodarstva, lahko zapišemo, da je obrovski opekarni obrok prevelik investicijskih apetitov. Graditve opekarni, ki naj bi po elaboratu dajala na leto 10 do 11 milijonov opečnih enot, je bila preračunana na 222 milijonov dinarjev, stala pa je dejansko 316 milijonov dinarjev. Kljub toliko višji investiciji pa ob dograditvi opekarni ni bila usposobljena za planirani obseg proizvodnje in tako so bili že v drugem letu prisiljeni investirati v rekonstrukcijo 70 milijonov dinarjev in še bi jih potrebovali okrog 50 milijonov. Investicijski stroški so torej že doslej narasli od prvotnih 222 milijonov dinarjev na 386 milijonov, se pravi, da so se povečali za 74 %, medtem ko znaša povečanje povprečne cene opečne enote v tem času (bruto opekarni) komaj 35 do 40 odstotkov.

To pove, da je v opekarni rentabilnost izredno pomenljiva vprašanje in da ga investicijski elaborat ni rešil zadovoljivo. Še drugače povedano, s gradnjo opekarni, ki je bila sama po sebi sicer potrebna, si je družba takrat privoščila »malo«, ki mu ni bila čisto kos. In od tod zdaj težave, ki otežujejo kolektiv, vodstvu opekarni in samoupravnemu organu posvetiti vse sile proizvodnji; velik del naporov in skrbi morajo vsi ti posvečati tehnološki in strokovni reševanju neuhajajočih finančnih zadreg, ker so dobili v upravljanje — nedonošenca.

Letos bodo v opekarni izdelali 5,5 milijona opečnih enot. Če vemo, da prvih 5 mesecev zaradi rekonstrukcije niso izdelovali opeke, potem je to vendarle uspeh, ki jih utegne v prihodnjem letu približati letni proizvodnji 10 milijonov opečnih enot. V tem primeru bo kolektiv kljub vsemu obvladal težavne začetke; vendar samo pod pogojem, da omejen, in sicer kmalu, že omejen za investicije letos preveč porabljenih 36 milijonov dinarjev, ki vse nad njim kot morda. Upajamo, da se bo našel lahki; v občini ali kje drugod. Dosedanje še kar uspešno otepanje kolektiva s prav neverjetnimi in nezakrivljenimi težavami opravičuje njegovo optimistično pričakovanje.

F. M.

MOST NA SOČI

V prihodnje več sodelovanj med gostinskimi in turističnimi delavci

Pred nekaj dnevi se je v novem hotelu v Mostu na Soči zbralo 300 gostinskih in turističnih delavcev na prvem turističnem gostinskem zboru. Zbor je organizirala Goriska turistična zveza, pokrovitelj pa je bila občinska skupščina Tolmin.

Predsednik turistične zveze Gorice Ludvik Gabrijelčič je v svojem referatu ugotovil, da je kljub uspešni turistični sezoni še vedno dovolj pomanjkljivosti, ki zavirajo razvoj turizma. Zlasti marsikje ni tesnejšega sodelovanja med turističnimi društvi in gostinskimi obrati. Tudi še niso razvili dovolj propagande. Tako imajo svoje prospekte le gostinski podjetje Bovec, Kobard in pa hotel v Novi Gorici. Še mnogo bo treba storiti tudi za zunanjo ureditev naselij in turističnih krajev.

Najpomembnejše turistično področje je Gornje Posočje, ki mu sledijo občine Nova Gorica, Idrija in Ajdovščina. Na tem območju so letos v desetih mesecih maršmarmom dobili 719,5 milijona, lani v istem obdobju pa 475 milijonov deviznih dinarjev. Glede zimске sezone pa menijo, da bo uspešnejša od lanske.

J. P.

„Kalkulacije“ podjetja Žale

Skokovita podražitev pogrebni naj bi šla v javno razpravo

Sredi tako imenovane podražitvene mrzlice je konec poletja tudi komunalno podjetje Žale poslalo na mestni zavod za cene v Ljubljani v odobritev predlog za povišanje cen svojih storitev. Predlagane nove cene so se skokoma povečale in nikakršnim sorazmerjem s podražitvijo cen drugih storitev in materiala, ki so vplivale na podražitev storitev podjetja Žale. Pogreb I. razreda, ki je prejšnj let 59.000 din, naj bi poletje stal 77.500 din (31 odstotkov več); pogreb II. razreda prejšnj let 48.600, po novem 69.100 (42 odstotkov več); pogreb III. razreda, ki je najbolj pogost, naj bi se podražil od 42.800 na 61.100 (43 odstotkov več) in pogreb IV. razreda od 39.800 na 49.000 dinarjev (24 odstotkov več).

Zavod za cene tega predloga podjetja Žale ni potrdil. Konec septembra je zahteval, naj podjetje napravi nove in tančnejše kalkulacije in izračune za vsako svojo ekonomsko oziroma poslovno enoto posebej, tako da bo tudi iz kalkulacij razvidna struktura udeležbe posameznih dejavnosti v celotnem dohodku podjetja in pa upravičenost tako velikih podražitev.

Zavod za cene je bil tudi mnenja, da naj podjetje Žale najprej v dogovoru z zavodi za socialno zavarovanje obravnava predlog novih cen, ki so za socialno zavarovanje naj bi krili celotne stroške pogreba III. razreda. Kolikor bi tega ne zmogli, naj bi razliko krile občinske skupščine oziroma mestni svet Ljubljane.

Podjetje Žale je nove kalkulacije sicer poslalo. »Tudi z njimi nismo in ne moremo biti zadovoljni« — poudarja direktor urada za cene Silvo Hrovat. »Te kalkulacije zdaj preučujemo. Dokler pa Žale v dogovoru z zavodi za socialno zavarovanje in občinski skupščini oziroma mestnim svetom ne bodo predložile predloga novih cen, od nas ne bodo dobile pismenega privoljenja in ne smemo poslati po novih cenah.«

— A podjetje Žale je že v novembru poslovalo po novih cenah. Svoju umrlega, ki mu nove cene niso šle v račun, je zastopnik uprave to uveljavil s tem, da je mesec dni — to je od septembra — urad za cene ni odgovoril na njihov ponovni predlog in da so zato po predpisih upravičeni poslovali po novem.

»To ne držijo s tistim trenutnim vprašanjem, ko smo od podjetja zahtevali nove kalkulacije, ta ključna ne drži več. Če bo tržni inšpektor ugotovil, da je podjetje Žale poslovalo po novih cenah, ga bo predlagal v postopek«, je na to odgovoril direktor urada za cene.

Ob tem se odpira bistveno vprašanje: ali je to, kar je namreč dolžan kupiti stroške za vzdrževanje pokopališkega parka samega. Vzdrževanje zelenila, ograj, posipanje poti nedvomno letno traja dokaj velika sredstva. Po mnenju urada za cene so ti stroški kratko in malo vkalkulirani v ceno pogrebov.

Ob tem se odpira bistveno vprašanje: ali je to, kar je namreč dolžan kupiti stroške za vzdrževanje pokopališkega parka samega. Vzdrževanje zelenila, ograj, posipanje poti nedvomno letno traja dokaj velika sredstva. Po mnenju urada za cene so ti stroški kratko in malo vkalkulirani v ceno pogrebov.

Ob tem se odpira bistveno vprašanje: ali je to, kar je namreč dolžan kupiti stroške za vzdrževanje pokopališkega parka samega. Vzdrževanje zelenila, ograj, posipanje poti nedvomno letno traja dokaj velika sredstva. Po mnenju urada za cene so ti stroški kratko in malo vkalkulirani v ceno pogrebov.

B. FINZGAR

Režijska ura nekvificiranih — 960 din, skladi pa še posebej

A vrnimo se k predlogu kalkulacij. Vzemimo za primerjavo stare cene in predlog novih cen za pogreb III. razreda:

	stara cena	predlog	zvišanje
krsta	8.900	17.200	93%
izkop	4.900	14.895	203%
stroški pogreba	20.400	16.900	-17%
infekcijski dodatek	5.480	6.200	13%
prevoz na Žale	3.100	5.900	90%
skupaj	42.780	61.095	43%

Nova »kalkulacija« za izkop jame na primer navaja, da je za to potrebno skupaj 10 ur, da je režijska ura za kopanje 960 dinarjev, k temu pa še 22-odstotna amortizacija 1.690 dinarjev in 25-odstotne družbene obveznosti in skladi 2.641 dinarjev ter bruto infekcijski dodatek 964 dinarjev. Skupaj torej 14.895 dinarjev. Po starem je bil izkop jame v akordu in je veljal 4.900 dinarjev. Od kod nenadoma 203% podražitev? V režijski uri morajo biti praviloma skladi in amortizacija že vračeni. Zakaj je podjetje to oboje še prišteto k režijskim uram, ki so vrh tega za ne-

imajo samostojno pogrebno podjetje. Ko je zdaj predlagana tako skokovita podražitev pogrebov — preden je bilo sploh urovanje vprašanje kritja, ki ga bo zavarovancem dajal zavod za socialno zavarovanje, in ko je bilo vse to utemeljeno s »kalkulacijami«, kakršne so gornje — je menda več kot na mestu predlog, naj o tej celotni problematiki pristojni obvesti tudi občane in njihove predloge upoštevajo, ko bodo problem v celoti stavili na dnevni red tak občinskih skupščin kot mestnega sveta ljubljanskega.

Vprašanja in odgovori

Plačevanje splošnega prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev

Z. O. — Svoje posvetilo ste dali v zakup kmetijskih združenj. Ali ste kljub temu dolžni plačevati prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev?

Odgovor: Čeprav ste dali svoje posvetilo v zakup, plačujete dohodnino od kmetijskega dohodka, ki je po zakonu za kmetijske proizvajalce obvezna. Če imate torej davku zavezane dohodke od kmetijskega dohodka, ste dolžni plačevati po zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev tako imenovani splošni prispevek od kmetijskih dohodkov.

Carine prost uvoz očalčevalnega aparata za sluh

V. S. — Ste invalid zaradi močne naglušnosti na obeh ušesih. Zanima Vas, ali bi bili oproščeni carine, če bi vam vaš sorodnik iz tujine poslal očalčevalni aparat za sluh?

Odgovor: Po 31. točki 13. člena uredbe o sačasnih splo-

šni carinski tarifi se carina ne plača za ortopedske in druge pripomočke, ki jih za osebno rabo prinesejo ali dobijo iz tujine invalidi. Po navodilu k navedeni uredbi je treba, da upravičenec, ki hoče biti deležen navedene ugodnosti, predloži potrdilo, da je invalid in da mu je ortopedski oziroma drug pripomoček, ki ga uvažuje, potreben za osebno rabo. Tako potrdilo izda za vojne in mirovne vojaške invalide za socialno varstvo pristojni upravni organ, za delovne invalide komunalni zavod za socialno zavarovanje in za druge invalide prav tako za socialno varstvo pristojni upravni organ občine.

Skrajšan delovni čas po porodu

B. M. — Ste javna uslužbenka in bi radi vedeli, ali trajajo skrajšani delovni čas matere po porodu res v vsakem primeru 4 ure na dan, čeprav je v 2. odstavku 65. člena zakona o delovnih razmerjih rečeno, da trajajo skrajšani delovni čas polovico rednega delovnega časa.

Odgovor: Po stališču, ki ga je še ponovno zavzelo Vrhovno sodišče Jugoslavije, znaša skrajšan delovni čas 65.

člena zakona o delovnih razmerjih (6 oziroma največ 8 mesecev po porodu) 4 ure na dan, ne glede na to, kolikšen je redni delovni čas matere, ki hrani otroka. Čeprav ste torej javna uslužbenka in je vaša redni delovni čas 7-urni, ste upravičeni le do 4-urnega skrajšanega delovnega časa po porodu.

Prepovedani vpisi v delovno knjižico

T. N. — Zasebni delodajalec vas hoče odpustiti iz službe in namerava vpisati v delovno knjižico, da vam je delovno razmerje prenehalo zaradi nepoštenosti. Ali je tak vpis dovoljen?

Odgovor: Po izrecni določbi 118. čl. zakona o delovnih razmerjih je prepovedano vpisovati v delovno knjižico kazni in druge negativne podatke o delavcu, ter razlog prenehanja delovnega razmerja.

Nadomestilo zaradi manjše plače na drugem delu

H. C. — Invalidska komisija vas je spoznala za nezmožnega za svoje delo kvalifikacijskega inženjerskega, sposobnega pa za druga dela mehanika, za katere ni potreben intakten vid. Zato vam je zavod za soc. zavarovanje kot invalidu III. kategorije invalidnosti priznal pravico do za-

poslitve na delovnem mestu III. kategorije in za čas do osem mesecev ustrezne zaposlitve, za vas prednostno delovno mesto. Ker je bilo to nadomestilo, nismo, ste se sami začasno zaposlili na nekvificiranem delovnem mestu. Vendar vam zavod ne prizna nadomestila zaradi manjše plače na drugem delu. Ali je to pravilno?

Odgovor: Ker ste se sami zaposlili na nekvificiranem delovnem mestu, čeprav vam je priznana pravica do ustreznega mesta na delovnem mestu III. kategorije (kvificiran delavca), vam zavod za socialno zavarovanje ni dolžan povrniti izgube na osebnem dohodku v razliki med osebnim dohodkom, ki je določen za vaše prejšnje delovno mesto in osebnim dohodkom, ki je predpisan za nekvificirano delo, ki ste ga sami nastopili, ter vam torej nadomestilo zaradi manjše plače na drugem delu ne gre.

Odpovedina

R. G. — Delovna organizacija, pri kateri ste zaposleni, vam je odpovedala delovno razmerje, ker ste pridobili pravico do polne osebne pokojnine? Ali vam gre odpravina?

Odgovor: Po izrecni določbi 3. odstavka 307. člena zakona o delovnih razmerjih delavec, ki je pridobil pravi-

Kupon za pravno posvetovalnico „DELA“

VCASIH ZMAGAJO TUDI VLADNE CETE — Po številnih neuspehih južnovietnamskih vladnih čet je bila njihova zmaga pri vasi Le Mi, 500 kilometrov severno od Sajgona, zelo dobrodošla: razglasili so lahko svetovni javnosti, da vietkongovci ne zmagajo v vsaki bitki... Na sliki: napad na Le Mi. Foto: AP

PO NOCNI SEJI — Italijanski kmetijski minister Mario Ferrari Aggradi je kot kaže, navdušen nad rezultati nočne seje ministrov EGS v Bruslju, na kateri so se končno sporazumeli o skupnih cenah za žito. Foto: AP

URSULINKE V »CIVILU« — V oklahomski uršulinski šoli so učiteljice — redovnice — oblekli v »kratkakrta črna krila in bele bluze. Pričakujejo, da bodo moderna oblačila uvedli tudi v drugih samostanskih šolah. Na sliki: redovniški »new look« v Oklahomi. Foto: AP

AMERIKANEC NA ZATOŽNI KLOPI — V Münchnu sodijo pripadniku ameriških okupacijskih sil, 37-letnemu Albertu Loganu, ker je ubil nekega soferja taksijskega voznika v bavarskem glavnem mestu. Na sliki: Logan med dvema policistoma. Foto: AP

Nadaljevanje s prve strani

NATO

tev sedanjega statusa NATO in njenih institucij — Kanada in Danska, v tretji skupini pa sta nasprotniki ideje — Francija in Norveška.

Po prvih ocenah v Washingtonu je zasedanje ministrskega sveta NATO potekalo ugodno, kot so lahko pričakovali. Menijo sicer, da francosko-ameriški trenji po razgovorih med de Gaulleom in Ruskom še ni konec, vendar pa so ti razgovori prvič po dolgem času omogočili, da so postavili v bolj realno luč številni problemi, med njimi tudi vprašanje atomskih sil NATO. List »Washington Post« meni, da se bodo ameriško-francoski stiki tudi v prihodnje nadaljevali v ugodniški atmosferi. Po mnenju znane komentatorja Walterja Lippmanna je k ugodnejšemu vzdušju v Parizu pripomogla ocena Washingtona, da ni treba pritiskati niti hiteti z ustanovitvijo multilateralnih sil, saj bi to nedvomno ustvarilo težave pri nadaljnjih razgovorih o razorožitvi. Lippman dodaja, da je koncepta o vzpostavitvi MLS v nekem smislu že zastarela. V Washingtonu tudi opozarjajo na skupno ugotovitev o »škodljivosti« razmnoževanja atomskega orožja.

V Bonnu so nezadovoljni z izidom pariškega zasedanja. Današnji »General Anzeiger« komentira neuspešen poskus zunanega ministra Schröderja, da bi pridobil zahodne kolege za novo nemško iniciativo. Kar se tiče ureditve nemškega problema, vlada glede tega že 15 let soglasje, ne da bi s tem dejansko storili en sam pomembnejši korak naprej — piše list. »Zvezna vlada se po pravici boji... da ne bi pri nadaljnjih političnih zmanjševanju napetosti, za kar so zainteresirani tako na Zahodu kot na Vzhodu, prišlo do splošnega zatíja v tem vprašanju, če ga ne bi z dejavnostjo uvedli v igro.« Kot pa se je Schröder lahko prepričal, so ne samo v Parizu, ampak tudi v Washingtonu mnenja, da od takšnega koraka ne bi bilo mogoče nič pričakovati.

V krogih grške vlade so ugodno sprejeli vladno odločitev ministrskega sveta NATO, da bo Atlantiska zveza nadalje vojno, in gospodarsko pomagala Grčiji. Vsaka članica bo prispevala k tej pomoči, ki bo ostala v okviru lanske, to so tudi ugodno sprejeli vest, da je svet NATO zavrnil turški predlog o tem, naj bi ciprski problem rešili v okviru NATO. Člani Atlantiske zveze so priznali — pišejo atenski komentatorji — da je problem Cipra stvar OZN in da se nimajo pravice vmešavati vanj.

Olična vejica

da se je atmosfera v odnosih med obema državama vendarle popravila in da Guevarova soljčna vejica — kot so njegovo ponudbo označili nekateri listi — ni ostala neopažena in brez odmeva. »Evening Star« piše, da je Kuba v zadnjem času storila več takšnih poskusov.

Indonezija

Borneu (Kalimantanu), ali se hočejo pridružiti Malaji in Malezijski federaciji.

Posebna komisija OZN je septembra 1963 izvedla anketo in ugotovila, da se ondodni prebivalci želijo priključiti Malezijski federaciji.

Razredni boj

niki in med njimi prav tako Browne, sicer glavni zagovornik obeh pobud. Prihodnja faza v delu za doletitev politične dohodke bo, da vzpostavijo mehanizem, ki bi poravnal spore med delavci in delodajalci, strogo upoštevajoč, da gredo zaslužki delavcev in profiti delodajalcev vtrsko s splošnimi gospodarskimi možnostmi države. To bo vsekakor daleč najtežji del posla, ki ga je treba končati do pomladi. V tretji fazi pa je treba sestaviti kodeks, ki bi določal norme medsebojnih odnosov in poslovanja sploh. Vse to naj bi bilo končano do srede prihodnjega leta.

Seja ZIS

zerve ter sestavljajo bilanco poslovanja. Skupnosti socialnega zavarovanja oziroma njihove skupščine bi bile določale samostojne priustvarjanju in izkoriščanju zasile in valorizirane rezerve. Dolek pa bi bil sprejet novi zakon, bi bila najvišja meja stopnje osnovnih prispevkov enaka kot leta 1964.

S spremembami v zakonu o invalidnosti zavarovanju nastajajo pritožbe, pogostje pridobitev pravice do invalidske pokojnine glede na strnjnost delovnega staža v času od starosti 20 let pa določijo, ko postanejo invalidi. Pravico do pokojnine imajo tisti zavarovanci, ki imajo skupno pokojninsko staž nepeprano tri četrtine ali več tega obdobja. Če pa bi bil ta staž manjši, bi dobivali pokojnino na podlagi drugih pogojev — strnjnosti staža v zadnjih petih oziroma desetih letih in podobno.

Pokojninska osnova za določanje invalidske pokojnine bi bila enaka kot pri starostni pokojnini. V primeru, ko povzroči invalidnost nesreča pri delu ali poklicna bolezen, bi znašala pokojnina 85% pokojninske osnove, tako kot če bi imel zavarovanec 40 let pokojninskega staža oziroma za ženske 35 let.

Posameznim kategorijam upokojencev bi dali tudi poseben dodatek za invalidnost,

česar doslej ni bilo. Prav tako je predložena nova osnova za določitev invalidnine; znašala bi 19.200 dinarjev, kar bi ustrezalo valoriziranemu znesku osebnega dohodka ZKS zavarovalnega razreda. Predložene spremembe v invalidskem zavarovanju bi bile zlasti ugodne za tiste ljudi, ki so postali invalidi po krajšem delovnem in pokojninskem stažu.

V zvezi s spremembami v pokojninskem zavarovanju bodo zvezni skupščini predložili osnutek odloka o osebnem dohodku za določanje pokojninske osnove in plačevanje prispevka. Za določanje pokojnine bi upoštevali tiste osebnih dohodke, iz katereh se obračunava in plačuje prispevek za pokojninsko zavarovanje. Ker se v sistemu delovnih odnosov in delitve loči nadurno delo kot posebnost kategorija delovnega časa, bi vzeli za določanje pokojninske osnove osebnih dohodkov, dosežen po vseh osnovah in merilih iz splošnega akta organizacije o delitvi osebnih dohodkov, ne glede na to, ali je bil ta dohodek ustvarjen pri delu s populnim nepopolnim ali podaljšanim delovnim časom. Osnutek odloka prav tako ureja obravnavanje pokojninske osnove za čas, ko prejemal delavec nadomestilo za osebni dohodek, ki delo obračunava po pokojninski osnovi pri čelnih predstavniških teles in njihovih organov itd.

Zvezni izvršni svet je obravnaval nekatera vprašanja socialnega zavarovanja v letu 1965, ki ga je treba še bolj uskladiti z nastajajočimi ekonomskimi in sistemskimi družbenimi samoupravljanja. Razpravljal je tudi o glavnih osebnih dohodkih in gospodarskih rezultatih ter problemih v zvezi s podražitvijo osnovnih artiklov življenjskega standarda.

ZIS je sprejel osnutek temeljnega zakona o ustanovah. S tem bo zagotovljena osnovna enotnost položaja vseh ustanov in pravic samoupravljanja delovnih ljudi, ki delajo v teh delovnih organizacijah. Upoštevajoč ustavnost in enakost družbeno-ekonomskih položajev delovnih ljudi v vseh delovnih organizacijah je zavzel stališče, da se uveljavijo za ustanove tudi predpisi, ki veljajo za vse delovne organizacije, zlasti kar zadeva sredstva delovnih organizacij in njihovo izkoriščanje, konstitucije delovne organizacije, vpis v register in kar zadeva urejanje pritožbenih odnosov v primerih, ko se delovna enota loči iz sestave delovne organizacije, ter pri združevanju, priključevanju in cepitvi delovne organizacije.

ZIS je obravnaval in sprejel osnutek temeljnega zakona o določanju katastrskega dohodka. Katastrski dohodek, ki se določa po tem zakonu, je osnova za plačevanje prispevka iz osebnega dohodka od kmetijskih dejavnosti kot tudi v druge namene, določene s posebnim zakonom. Katastrski dohodek obsega dohodek od rastlin, ki jih proizvajajo v živinoreje.

Osnutek novega zakona določa načela, na podlagi katerih bo določen dohodek od posameznih kmetijskih pridelkov. Način določanja dohodka, določanje cen in njihova višina kakšni in koliščinski stroški se priznajo pri določanju katastrskega dohodka, to bo urejeno z republiškim zakonom.

Predvideno je, da določa katastrski dohodek posebna občinska komisija, ki jo imenuje občinska skupščina, dokončno pa usklajata testivo po katastrskih očiščah za območje republike republiška komisija, ki jo imenuje republiški izvršni svet.

ZIS je sprejel uredbo, s katero se spreminja uredba o začasni splošni carinski tarifi. Spremembe predvidevajo, da se ne očitajo predmeti, ki jih prinašajo potniki iz tujine, kot tudi darila v vrednosti do 30.000 dinarjev, a v takšnem obsegu, da

ni za prodajo. Oblačila in nujno potreben gospodarski inventar v količini, ki ni namenjena prodaji, razen motornih vozil, katere uvozi jugoslovanski državljani in tuji državljani, ki se mislijo za stalno nastaniti v Jugoslaviji, ne bodo ocarinjani. Dosedanja določba o neocarinenem uvozu blaga v vrednosti do 30.000 dinarjev velja samo za jugoslovanske državljane, medtem ko daje omenjena sprememba pravico do neocarinenega uvoza blaga v tej vrednosti vsem potnikom, ki prihajajo iz tujine.

Carinske stopnje za uvoz materiala in blaga za objekte, ki so v gradnji (železnice, Maglaj in podobne), so ostale nespremenjene, ker bi povečanje teh stopenj ustvarilo finančne probleme pri zagotavljanju kreditov za vrednost višje carinske stopnje.

ZIS je sprejel spremembe odloka o amortizaciji osnovnih sredstev v zdravstvenih ustanovah. S temi spremembami bi se v glavnem povečale stopnje amortizacije parnih in energetskih strojev, drugih strojev in naprav, nadstajajočih strojev, kombajnov, motoriziranih biciklov. Pri skupini osnovnih sredstev, ki so specifična za zdravstvo (medicinske naprave, aparati, instrumenti, laboratorijska oprema in oprema za lekarnice), bi se stopnja amortizacije povečala, da bi bilo mogoče zamenjati sredstva, ki se hitreje trošijo zaradi intenzivnejšega izkoriščanja.

Sprejel je tudi sklep o začasnem financiranju v prvem trimesečju 1965. Dokler ne bo sprejet zvezni proračun za leto 1965, bodo potrebe federacije financirane v prvem trimesečju 1965 začasno s sorazmerno enakimi sredstvi kot v istem trimesečju leta 1964.

ZIS je sprejel osnutek temeljnega zakona o začasnem načinu plačevanja prispevkov in davkov občanov. Predvideno je, da se prispevki, ki se vplačujejo za odbitki pri izplačilu osebnih dohodkov, plačujejo po stopnjah, ki so veljale v letu 1964, dokler ne bodo družbeno-politične skupnosti sprejele nove stopnje, najdlje pa do 28. februarja 1965. V novem sistemu financiranja družbeno-političnih skupnosti, ki začne veljati 1. januarja 1965, bodo občine, republike in federacija samostojno odločale o uveljavljanju svojih prispevkov iz osebnih dohodkov. V državljan in drugi obvezniki, ki plačujejo prispevek po odbitku, že v začetku leta vedeli za svoje obveznosti in da bi se izognili tem, da bi pozneje sprejete stopnje veljale za nazaj, je nujno, da se način plačevanja obveznosti uredi začasno s tem zveznim zakonom, s katerim je predvideno tudi, da bo urejena začasna delitev najpomembnejših vrst dohodkov.

ZIS je sprejel osnutek zakona, s katerim se dopolni zakon o gospodarsko-planjskih ukrepih v letu 1964. Sprejel je uredbo o knjižnični prejemkih in davkov občanov; sklep o denarnih prejemkih, ki jih imajo za osebni dohodek, iz katerega se plačuje prispevek, in o denarnih prejemkih, ki pomenijo nadomestilo dejanskih stroškov, ter uredbo o spremembah tarif za davek na promet. S to uredbo se ukine davek na promet za prejemke, ki jih plačujejo zavrnjene organizacije. Po novih tarifah se premija znižuje za 12,6 milijarde dinarjev.

Na današnji seji je ZIS obravnaval in sprejel tudi osnutek temeljnega zakona o davku na dobitke pri igranju na srečo. Davek se ne bi plačeval za dobitke do 10.000 dinarjev. Predvideno je, da pripada davek na dobitke samo občin, ki bo samostojno predpisovala stopnje tega daveka.

Novak obsojen na 8 let zapora

DUNAJ, 17. dec. (Reuters). — Bivši SS kapetan Franz Novak je bil danes obsojen na 8 let zapora. Obsojen je bil zaradi sodelovanja pri transportiranju Židov v taborišča smrti in pri njihovem pobijanju.

Čombe ni dovol denarja

BONN, 17. dec. (AP) — Možu Čombeju ni uspelo dobiti zahodnonemške finančne pomoči. Sodijo, da zahodnonemška vlada ne financira pomoči Čombeju, ker bi ji to nakopelo ležaje v odnosih z afriškimi državami, ki nasprotujejo Čombejevemu režimu. Misljajo, da se kancelar Erhard zaradi tega tudi ni hotel sestati s Čombejem.

Danes se je Čombe pogovarjal z namestnikom zahodnonemškega zunanjega ministra Karstenom in mu pripovedoval o gospodarskih težavah leopardskih vlade.

40 milijonov turistov v Avstriji

DUNAJ, 17. dec. (Tanjug). — Šef avstrijske politične zveze dr. Bernecker je povedal, da je v sezoni 1963/64 obiskalo Avstrijo 40 milijonov turistov iz tujine, to je dobrih 6 odstotkov več kot lani. Dnevni dohodek od turizma je dosegel nad 12,8 milijarde šilingov. Čisti devizni dohodek od turizma presega 9,8 milijarde, kar je omogočilo, da so skoraj v celoti (96 odstotkov) krili deficit zunanjetrgovinske bilance.

Nesreča na Kubi

HAVANA, 17. dec. (Reuters). — Na železniškem prelatu pri kraju Quivican, vzhodno od Havane, je večeraj zavozil v vlak kamion, poln delavcev. Pri tem je našlo smrt 13 delavcev.

Jutri program radia in televizije

Ježek — 50-letnik

Jutrišnja priloga »Delo — RTV« se spominja petdesetletnice priljubljenega Ježka — Frana Melčinskega Bogato slikovno gradivo bo pri poslušalcih radia in gledalcih televizije obudilo spomin na vrsto njegovih nastopov v vedno novih, domiselnih preoblikah od njegovih prvih radijskih začetkov do zadnjih nastopov na TV.

Obsodba vmešavanja v Kongo

Varnostni svet nadaljeval razpravo o belgijsko-ameriški intervenciji

NEW YORK, 17. decembra. (TASS). Varnostni svet OZN bo imel danes dve seji. Na popoldanski seji bo nadaljeval razpravo o Kongu, drevi pa bo razpravljal o pritožbah Sirije in Izraela zaradi obmejnega incidenta, ki se je pripetil 13. novembra. Jutri bo Varnostni svet obravnaval poročilo generalnega sekretarja U Tanta o Cipru.

Včeraj je Varnostni svet nadaljeval razpravo o ameriško-belgijski intervenciji v Kongu. Delegata afriških držav Burundija in Ugande, ki mejita na Kongo, sta zahtevala, naj Varnostni svet brez-pogojno obsoi kolonialistično agresijo v Stanleivillu. Ugandski zunanji minister Oduka je izjavil, da bi Varnostni svet, predvsem ZDA, Belgija oziroma Velika Britanija, moral prepričati M. Čombeja, naj sprejme priporočila Organizacije afriške enotnosti, po katerih naj tudi plačanci odidejo iz Konga, s predstavniki Gbenyeje vlade pa naj bi se začela pogajanja o nacionalni pomiritvi.

Predstavniki Slonokoščene obale je pozval vse države, naj se prenehajo vmešavati v kongoške zadeve. Treba je doseči nacionalno pomiritev, da bi se končala sedanja kongoška drama.

Na seji sta govorila tudi belgijski delegat in predstavnik Gangkajskovega režima. V dosedajni debati v Varnostnem svetu so obsojili ameriško-belgijsko intervencijo delegati Gane, Gvineje, Kenije, Konga (Brazzaville), republike Mali, ZAR in Sudana.

Zadnje vesti

KP Indonezije postavlja pogoje

DŽAKARTA, 17. dec. (Reuters). Casopsisna agencija Antara je objavila sporočilo KP Indonezije, ki pravi, da indonezijska partija ne bo sodelovala na mednarodnem sestanku komunističnih partij, če to srečanje ne bo dobro pripravljeno in če se ga ne bodo udeležile vse delavske in komunistične partije iz vseh socialističnih držav. Sovjetska zveza ta sestanek odloži, ker bi s tem povzročil razcepitev in nastopil protislovja v mednarodnem komunističnem gibanju.

Pretrganja pogajanja

NEW DELHI, 17. dec. (AP. Reuters). — Karnoško-ameriški razgovori, ki naj bi izgladili nesoglasja in normalizirali odnose med obema državama, so bili danes pretrgani, ne da bi bi na njih dosegli kak sporazum. Vodja ameriške delegacije Filip Bonsal je povedal, da se bo vrnil v Washington in poročal o karnoških predlogih, ki da jih je treba temeljito preučiti. O njih ni nič konkretnega povedal.

Kdaj se bodo razgovori nadaljevali, niso objavili.

Končano zasedanje NATO

PARIZ, 17. decembra (Tanjug). V znamenju pričakovanih blagih stališč v odnosu do držav Varšavskega pakta in neopričakovane napovedi o možnosti približevanja francoskih in ameriških stališč na področju jedrske politike, se je danes končalo zasedanje sveta ministrov NATO. Kar zadeva odnos do Vzhoda, je v sporočilu poudarjena želja držav članic, da nadaljujejo s napori, da bi našli miroljubne rešitve za vprašanja, ki delijo Vzhod in Zahod. — Prav tako je izražena želja, naj bi se nadaljevali napori za doseg sporazuma na področju razorožitve. Na podoben način kakor v prejšnjih letih je v sporočilu poudarjena potreba po krepitvi enotnosti in notranje kohezije med članicami zveze itd.

Po vsem sodeč, pa so najvažnejše stvari reševali med mnogimi privatnimi razgovori. Na podlagi takih razgovorov je prišlo do sklepov, da bosta Francija in ZDA v januarju nadaljevali razgovore o skupnem planiranju jedrske strategije Zahoda. Na ta jim ZDA priznava, da so samostojna jedrska sila.

V zaključnem sporočilu je med drugim tudi rečeno: »Samo efikasne vojaške sile, ki so sposobne, da hitro in energično reagirajo na vsako agresijo, so sposobne upreti se agresiji.« V dokumentu je poudarjeno nasprotovanje, da bi se razširilo število držav, ki imajo jedrsko orožje.

Kuvajtski parlament ne prizna vlade

KUWAIT, 17. dec. (MEN). Kuvajtska vlada bo imela v soboto izredno sejo, na kateri bo razpravljala o parlamentarni krizi v državi. Kriza je nastala, ko je 28 poslancev zapustilo skupščino prav tedaj, ko bi moral premier Sabah al Salem al Sabah predložiti parlamentu deklaracijo svoje vlade. Ker ni bilo navzočih dovolj poslancev, so se parlament odložili. Kuvajtska vlada se je potem sešla, ne da bi kaj konkretnega sklenila.

Telegrami

PODZEMNA EKSPLOZIJA — WASHINGTON. V ZDA so včeraj sprožili dve podzemni jedrski eksploziji v Nevada. Bombi sta bili manjše jakosti.

PREGNANI GRKI — ISTANBUL. Turške oblasti so ukazale sedmim grškim državljanom, ki žive v Isken-derunu, da morajo v enem tednu zapustiti Turčijo.

»VOJNA REVSCINI« — WASHINGTON. Predsednik Johnson je odobril, da se lahko uporabi 82,6 milijona dolarjev za izvajanje programa vojna revščine.

DEMONSTRACIJE — MADRID. Okrog 1000 kovinskih delavcev je demonstriral pred sedežem sindikatov v Madridu in zahtevalo, naj vlada dovoli svobodno ustanavljanje sindikatov. Demonstranti so se spopadli s policijo.

VOHUNSTVO — NEW DELHI. Indijski notranji minister Nanda je povedal v parlamentu, da so v New Delhiju zaprli sedem ljudi, ki jih sumijo vohunstva. Ni povedal, za katero državo naj bi vohunili.

SVOBODO JUŽNI RODEZIJI — SALISBURY. Združena Zimbabve stranka Južne Rodezije je poslala memorandum britanskemu premieru Wilsonu, v katerem zahteva, naj britanska vlada zagotovi, da bo večina vladala v tej deželi. Zahtevajo tudi, naj izpuste okrog 2000 političnih zapornikov.

STAVKA ZDRAVNIKOV — ATENE. V Atenah in Piraju so zdravniki državnih bolnišnic razglasili osemdnevno stavko. Zahtevajo, naj bi jim vlada izplačala oskrbnino za časa staža, zahtevajo pa tudi izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev v bolnišnicah.

HODGES ODPOTIL — WASHINGTON. Predsednik ZDA Johnson je sporočil, da je trgovinski minister Luther Hodges odstopil. Na njegovo mesto bodo imenovali industrialca Johna Connorja. Dolžnost bo nastopil dne 15. januarja.

MENJAVA MED ZAR IN NDR — KAIRO. Tu so podpisali protokol o trgovinski menjavi med ZAR in Nemško demokratično republiko v prihodnjem letu. Dogovorili so se, da bodo obseg menjave povečali na 23 milijonov funtov šterlingov.

STAVKA URADNIKOV — MONTEVIDEO. Uslužbenci urugvajskih vladnih ustanov so stopili včeraj v dvodnevno stavko, ker senat ni hotel sprejeti proračuna, v katerem je bilo predvideno povišanje plač uradnikov.

VIŠJI RANG — BUDIMPEŠTA. Vladi Madžarske in Avstrije sta se sporazumeli, da bosta svoj diplomatski predstavnistvi dvignili na rang veleposlanstva.

SPORAZUM — KARTUM. Sudanski minister za trgovino in saudski finančni minister sta se razgovarjala o podrobnostih trgovinskega sporazuma med obema državama, ki predvideva veliko razširitev trgovinske menjave.

Pa še to

INTEGRACIJA — Občinska skupščina, pa je res vseeno katera — je sklenila, naj se združita tobačna tovarna in podjetje za proizvodnjo galanterije iz plastičnih mas. Obe podjetji imata namreč veliko skupnega: obe sta — podjetji. Druga pa ni. Pač: en delavski svet se je pritožil, ker so jih združili na silo.

Vreme 17. XII. 1964

Temperature		Proгноза	
	ob 07	13	
Ljubljana	5	6	VREME VREMENSKA SLIKA Nad našimi kraji se še vedno zadržujejo frontalne mase, ki počasi slabijo. Ob južnih vetrovih bo še nadalje do tekal vlažen in sorazmerno tople zrak.
Planica	1	3	
Brnik	4	6	
Maribor	3	4	
Slov. Gradec	3	4	
Novo mesto	5	6	
Koper	12	13	
Kranjcarica	-2	-1	
Reka	12	13	
Ptuj	14	13	
Split	13	13	NAPOVED SLOVENIJA Pretežno oblačno. Padavin bodo postopoma prenehale. Temperature malo nad 0. Primorje 8 stopinj C.
Dubrovnik	11	12	
Zagreb	4	5	
Beograd	6	11	
Sarajevo	3	7	
Skopje	1	5	
Titograd	-1	9	
Celovec	-1	3	
Gradec	2	4	
Dunaj	3	5	
Milano	7	8	JUGOSLAVIJA Oblačno — vmes padavine. Oredvsem ob srednjem in južnem Jadranu.
Genova	10	11	
Zürich	0	2	
München	0	2	
Benetke	8	10	

DELOVNA SKUPNOST

ZAVODA
ZA ZAPOSLOVANJE
DELAVCEV - Velenje

razpisuje prosto delovno mesto

EKONOMISTA

POGOJI: ekonomska fakulteta, po možnosti z nekaj leti prakse.

Osebnih prejemkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Glede stanovanja velja osebni dogovor.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta. Ponudbe z ustreznimi podatki o izobrazbi in praksi pošljite Zavodu za zaposlovanje delavcev Velenje.

11926

ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
DELAVCEV V CELJU

razpisuje delovno mesto

ekonomista

Pogoj: ekonomska fakulteta z diplomom.

Osebnih dohodkov po pravilniku ali po dogovoru. Službo lahko nastopi takoj.

Zavod želi pridobiti za sodelavca diplomirane ekonomiste, ki bi imeli veselje za analitično in študijsko-raziskovalno delo na področju zaposlovanja.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Prijava s kratkim življenjepisom pošljite upravi zavoda Celje, Slandrov trg 9.

11917

"SAP"

LJUBLJANA, Središka ulica šte. 4, komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

razpisuje prosta delovna mesta za:

VEČ AVTOBUSNIH SPREVEDNIKOV

pod naslednjimi pogoji:

1. dokončana osemletka; 2. odslužen vojaški rok; 3. obvezna udeležba na pripravilnem tečaju, in sicer od 5. do 20. januarja 1965 v popoldanskem času, z zaključnim izpitom.

Nastop službe je mogoč 20. januarja 1965 ali po dogovoru.

Interesanti naj predložijo pismene vloge z navedbo pogojev do 26. decembra 1964 v kadrovskem oddelku navedenega podjetja. Prostih stanovanj nimamo.

najkasneje
do 20. decembra!

Upravi odbor

Komunalnega podjetja - NOVO MESTO

razpisuje prosta delovna mesta za:

2 GRADBENA DELOVODJA z delovodsko šolo ali visoko kvalificirani zidar z dveletno prakso kot gradbeni delovodja

4 KVALIFICIRANE ZIDARJE POMOŽNEGA SKLADIŠNIKA

Razpis velja najmanj 15 dni od dneva objave oziroma do zasedbe delovnega mesta.

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Ponudbe pošljite Komunalnemu podjetju Novo mesto, Vrhovčeva 1, Novo mesto.

11916

Komisija za razpis mesta direktorja

Zavoda za stanovanjsko in komunalno gradnjo Jesenice

razpisuje mesto

DIREKTORJA

POGOJI:

1. fakulteta in 5-letni delovni staž
2. srednja šola in 10-letni delovni staž.

Prednost imajo kandidati gradbene in ekonomsko-komercialne stroke s prakso na vodilnih delovnih mestih. Kandidati morajo dokazati strokovnost z ustreznimi dokumenti.

Osebnih dohodkov se določijo po pravilniku o osebnih dohodkih.

Razpis velja 15 dni od dneva objave.

Stanovanje ni zagotovljeno.

11918

RAZSTAVA KRUHA IN PECIVA — Včeraj popoldne so v hotelu Slon v Ljubljani odprli razstavo 24 vrst kruha in peciva, ki jo je pripravila gospodarska zbornica ljubljanskega okraja skupaj z zavodom za hladilno tehniko iz Škofje Loke, z loško tovarno hladilnikov, s pekarno Center iz Ljubljane in z uslužbenci Slona. Na razstavi je bila tudi demonstracija možnosti uporabe zmrazjenega krušnega peciva v gostinstvu.

Foto: Kaše

ŠTUDENTJE I - ŠTUDENTKE I

TURISTIČNO PODJETJE

KOMPAS

VAM NUDI SEZONSKO ZAPOSLOVITEV
OD MAJA DO OKTOBRA 1965. LETA.

Pogoj: obvezno znanje vsaj enega od naslednjih tujih jezikov: angleško, francosko, nemško, češko ali rusko.

Pismene ponudbe pošljite na naslov:

KOMPAS, direkcija za inozemski turizem, Ljubljana, Dvorčakova ulica šte. 11, najkasneje do 10. januarja 1965.

-744

KOLINSKA
TOVARNA HRANIL

LJUBLJANA, SMARTINSKA c. 30

razpisuje

ŠTIPENDIJE

za študij in šolanje na naslednjih visokih in srednjih šolah:

1. štipendije za študij na ekonomski fakulteti
2. štipendije za študij na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo — živilska smer
1. štipendijo na biotehnični fakulteti — smer biologija
5. štipendijo za šolanje na srednji ekonomski šoli
3. štipendije za šolanje na srednji administrativni šoli
1. štipendijo za šolanje na srednji tehniški šoli — strojna smer

Prosili za štipendije naj poleg prošnje in življenjepis priložijo še potrdilo o šolanju in dokazilo o premoženjskem stanju. Prednost imajo študenti in dijaki višjih letnikov.

Prošnje pošljite na naslov gospodarske organizacije do 26. t. m.

11932

"JADRAN"

GRADBENO PODJETJE
RIJEKA

razpisuje za 28. 12. 1964 ob 10. uri v dvorani za sestanke Slogin Kula b.b., VI. nadstropje

USTNO
LICITACIJO

za prodajo 350.000 kilogramov železnih nosilcev INP dimenzije od 20 do 34 cm in 110.000 kilogramov krovnih rešetkastih nosilcev 50 cm, vse od 4,50 do 5,50 m dolžine. Začetna izklicna cena je 100 din za kilogram.

Pravico do sodelovanja pri licitaciji imajo organizacije družbenega sektorja, predstavniki pa mora imeti pooblastilo organizacije. Prednost ima tisti licitanti, ki bo kupil celotno količino železnih nosilcev.

Material si lahko ogledate vsak delavec, ki vključno 27. 12. 1964. Vse informacije o licitaciji dobite v komercialnem oddelku podjetja, telefon 22-603.

11921

Delavski svet

KOMUNALNEGA PODJETJA

"SNAGA"

LJUBLJANA, POVŠETOVA 12

razpisuje

ŠTIPENDIJE ZA ŠTUDIJ:

1. na ekonomski fakulteti
1. na ekonomski srednji šoli
1. na gradbeni srednji šoli — nizke gradnje

Kandidati naj vložijo lastnoročno pisane prošnje s kratkim življenjepisom, ki mu priložijo prepis zadnjega šolskega spričevala ali frekventacijsko potrdilo, potrdilo o premoženjskem stanju in mnenje mladinske oziroma študentske organizacije. Prednost za podelitev štipendij imajo študenti višjih letnikov.

Razpis velja do 31. 12. 1964.

11920

Zasebna obrt v luči novih predpisov
V Šiški že blizu 100 novo registriranih obrti

S sprejetjem zveznega in republiškega zakona o obrtnih delavcih samostojnih obrtnikov je jasno določeno mesto in položaj samostojnih obrtnikov v našem družbenem in gospodarskem sistemu. Namen novega zakona je vključiti sredstva in podjetnost samostojnih obrtnikov v težnjo za razširitev mreže obrtnih delavcev, zlasti storitvenega značaja. To bi vsekakor imelo ugoden vpliv tudi na povečanje življenjskega standarda občanov.

Svet za obrtništvo občinske skupščine Ljubljane-Šiška je med drugim pripravil tudi obširno poročilo o razvoju in problemih zasebnih obrti v občini, kar je bilo tudi tema zadnje seje občinske skupščine. Svet je v svojem poročilu pokazal na napake, kakor tudi na smerice za nadaljnje širjenje obrti v tej ljubljanski občini.

Coprav novi zakon dopušča, da obrtne storitve prijavljajo tudi osebe, ki jim to ni glavni poklic, je na področju šiške občine komaj sedem oseb izkoristilo to možnost. To vsekakor ni zadovoljivo, saj je na primer v mnogih manjših občinah prijavilo obrt kot stranski poklic tudi več desetkrat več občanov. Svet za obrtništvo meni, da je vzrok verjetno v tem, ker občani ne poznajo novih predpisov, zaradi pa so storili vse premočje za popularizacijo teh možnosti.

Na širjenje obrti v Šiški pa tudi drugo negativno vpliva jo razmeroma visoki prispevi ki za šolstvo, neopojno urejeno socialno zavarovanje, v veliki meri pa tudi kreditiranje samostojnih obrtnikov. Ti namreč še do danes nimajo možnosti nabave kreditov za razširitev dejavnosti.

Ob ugotovitvah, da obrtništvo v šiški občini ne gre v korak z ostalim razvojem, je svet nakazal nekaj poti za

širjenje obrtništva v občini. Občinski skupščini je predlagal, naj doledno izvaja novo davčno politiko in s predpisi zagotovi realne in znočne obdavčitve, tako da bodo samostojni obrtniki izenačeni z ostalimi delavnimi ljudmi v gospodarstvu. Prav tako bi bilo nujno potrebno v najkrajšem času urediti vračanje pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja tako samostojnih obrtnikov, kot njihovih družinskih članov. Urmesten je tudi predlog, naj poslovne banke in gospodarska zbornica proučijo možnost kreditiranja obrtnikov. Smerica dela za v prihodnje naj bi bilo tudi čim tesnejše poslovno sodelovanje, seveda predvsem tam, kjer je taka povezava ekonomsko utemeljena in perspektivna. Občinski organi, kakor tudi gospodarska zbornica naj v bodoče aktivno sodelujejo s samostojnimi obrtniki in občani, ki se žele na novo vključiti v ta poklic. Posebno slednjim bi moral v bodoče bolj pomagati in jim razočarati vse ugodnosti novih predpisov. In še ena pomembna smerica za nadaljnje delo je vključitev čim večjega števila javnevrstev, predvsem v storitvene dejavnosti, in jim pri tem zagotoviti normalne življenjske pogoje.

V. SMOLE

Učenci pod majavim stropovjem

Kamniški kolektivi bodo pomagali iz šolske zagate

KAMNIK, 17. dec. — 800 učencev lahko vsak dan pokopije zrahljano stropovje, ki se je povesilo že za nekaj centimetrov in je tako preprečilo, da bi se moglo izpod parketa trgati z rokov, je dejal med sejo današnje občinske skupščine Kamnik Zvezne Vrstovsek in predlagal, da naj bi med šolami prvo uredili kamniško osemletko.

Na področju predstavniki občine pa je se nekaj šol, za katere občani menijo, da ne bodo več dolgo zdržale. Šoli v Komendi in Pavlovčah sta prav tako na koncu; sprameli tramovi z zadnjimi močmi drže stropovje. Otroci morajo celo malicati na hodnikih, da ne bi kdo malo bolj pokočil in s tem povzročil, da bi se strop sesul.

Obrtniki pa so k problematiki šol nanašali nit kaj bolj spodbudne podatke o vzgojno varstvenih uslovih, o mladinskem prestopništvu, ki je v kamniški komuni po besedah ene izmed odborov v obratnem sorazmerju s kriminalom odraslih, ki očitno upada, o zdravstvenem domu in podobno.

Kamniški obrtniki so lahko zaskrbljeni, saj sta bili to sedezidni po osvoboditvi le dve šoli, eno pa gradijo. Kamniška komunna je dajala doslej najmanj sredstev za šolstvo v ljubljanskem okraju. Za saniranje sedanje stanja bi potrebovali v petih letih 350 milijonov dinarjev.

Tega denarja pa občinska skupščina ne bo mogla spraviti skupaj, zato so na današnji seji prisostvovali so ji tudi predsedniki delavskih svetov nekaterih kamniških kolektivov, direktorji gospodarskih organizacij

Izsiljeval je prednost KOČEVEJ, 17. novembra. Na česti drugega reda v vasi Pijava Gorica je danes ob 14.25 treh reševalni avtomobil ljubljanske registracije, ki ga je vozil Rajko Hvala, v mopedista Antona Petrica. Mopedist je pripeljal iz smeri Skofljica — Kočevje, zavil v levo na stransko cesto in pri tem izsiljeval prednost pred rešilnim avtomobilom, ki je vozil proti Ljubljani. Hudo poškodovanega mopedista (pretes možganov in zlom desne noge) so takoj odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Materialne škode na vozilih je za okoli 230.000 dinarjev.

Mopedist v tovarnjak LJUBLJANA, 17. novembra. Mopedist Janez Babnik se je danes ob 1 uri v naselju Brezovica zaletel v tovarnjak s priklopnikom goriske registracije, ki ga je vozil Pavel Sulgaj. Babnik je pripeljal iz smeri Vrhnika, tik pred srečanjem s tovarnjakom zavil v levo in se zaletel v tovarnjak, ki je pripeljal naproti. Hudo se je ranil mopedistov sopotnik Ivan Pelci (zlom roke in noge), mopedist Babnik pa laže.

Podjetje Zale je nove kalkulacije sicer poslalo. »Tudi z njimi nismo in ne moremo biti zadovoljni« — poudarja direktor urada za cene Silvo Hrovat. »Te kalkulacije zdaj preučujemo. Dokler pa Zale v dogovoru z zavodi za socialno zavarovanje in občinskimi skupščinami oziroma mestnim svetom ne bodo predložili predloga novih cen, od nas ne bodo dobile pismenega privoljenja in ne smemo posloovati po novih cenah.

A podjetje Zale je že v novemburu poslovalo po novih cenah. Svoju umrlega, ki mu nove cene niso šle v račun, je zastopnik uprave to ujemljil s tem, da se mesec dni — to je od septembra — urad za cene ni odgovoril na njihov ponovni predlog in da so zato po predpisih upravičeni poslovali po novem.

Prepovedani vpisi v delovno knjižico T. N. — Zasebni delodajalec vas hoče odpustiti iz službe in namerava vpisati v delovno knjižico, da vam je delovno razmerje prenehalo zaradi nepoštenosti. Ali je tak vpis dovoljen?

Odgovor: Po izrečni določbi 118. čl. zakona o delovnih razmerjih je prepovedano vpisovati v delovno knjižico kazni in druge negativne podatke o delavcu, ter razlog prenehanja delovnega razmerja.

Nadomestilo zaradi manjše plače na drugem delu H. C. — Invalidska komisija vas je spoznala za nezmožnega za svoje delo kvalificiranega finomehanika, sposobnega pa za druga dela mehanika, za katere ni potreben intakten vid. Zato vam je zavod za soc. zavarovanje kot invalidu III. kategorije invalidnosti priznal pravico do za-

„Kalkulacije“ podjetja Žale

Skokovita podražitev pogrebov naj bi šla v javno razpravo

Sredi tako imenovane podražitvene mrzlice je konec poletja tudi komunalno podjetje Zale poslalo na mestni zavod za cene v Ljubljani v odobritev predlog za povišanje cen svojih storitev. Predlagane nove cene so se skokovito povečale v nikakršnem sorazmerju s podražitvijo cen drugih storitev in materiala, ki so vplivale na podražitev storitev podjetja Zale. Pogreb I. razreda, ki je prejel stal 59.000 din, naj bi poletel stal 77.500 din (31 odstotkov več); pogreb II. razreda prejel 48.600, po novem 69.100 (42 odstotkov več); pogreb III. razreda, ki je najbolj pogost, naj bi se podražil od 42.800 na 61.100 (43 odstotkov več) in pogreb IV. razreda od 39.600 na 49.000 dinarjev (24 odstotkov več).

Zavod za cene tega predloga podjetja Zale ni potrdil. Konec septembra je zahteval, naj podjetje napravi nove kalkulacije, ki bi bile bolj realne, saj ključna ne drži več. Če bo tržni inšpektor ugotovil, da je podjetje Zale poslovalo že po novih cenah, ga bo predlagal v postopek, ki je na to odgovoril direktor urada za cene.

»To ne drži S tistim trenutkom, ko smo od podjetja zahtevali ponovne kalkulacije, ta ključna ne drži več. Če bo tržni inšpektor ugotovil, da je podjetje Zale poslovalo že po novih cenah, ga bo predlagal v postopek, ki je na to odgovoril direktor urada za cene.

Zavod za cene je bil tudi mnenja, da naj podjetje Zale najprej v dogovoru z zavodi za socialno zavarovanje obravnava predlog novih cen. Zavodi za socialno zavarovanje naj bi krili celotne stroške pogreba III. razreda. Kolikor bi tega ne zmogli, naj bi razliko krije občinske skupščine oziroma mestni svet ljubljanski.

Podjetje Zale je nove kalkulacije sicer poslalo. »Tudi z njimi nismo in ne moremo biti zadovoljni« — poudarja direktor urada za cene Silvo Hrovat. »Te kalkulacije zdaj preučujemo. Dokler pa Zale v dogovoru z zavodi za socialno zavarovanje in občinskimi skupščinami oziroma mestnim svetom ne bodo predložili predloga novih cen, od nas ne bodo dobile pismenega privoljenja in ne smemo posloovati po novih cenah.

A podjetje Zale je že v novemburu poslovalo po novih cenah. Svoju umrlega, ki mu nove cene niso šle v račun, je zastopnik uprave to ujemljil s tem, da se mesec dni — to je od septembra — urad za cene ni odgovoril na njihov ponovni predlog in da so zato po predpisih upravičeni poslovali po novem.

Prepovedani vpisi v delovno knjižico T. N. — Zasebni delodajalec vas hoče odpustiti iz službe in namerava vpisati v delovno knjižico, da vam je delovno razmerje prenehalo zaradi nepoštenosti. Ali je tak vpis dovoljen?

Odgovor: Po izrečni določbi 118. čl. zakona o delovnih razmerjih je prepovedano vpisovati v delovno knjižico kazni in druge negativne podatke o delavcu, ter razlog prenehanja delovnega razmerja.

Nadomestilo zaradi manjše plače na drugem delu H. C. — Invalidska komisija vas je spoznala za nezmožnega za svoje delo kvalificiranega finomehanika, sposobnega pa za druga dela mehanika, za katere ni potreben intakten vid. Zato vam je zavod za soc. zavarovanje kot invalidu III. kategorije invalidnosti priznal pravico do za-

poslitve na delovnem mestu III. kategorije in za čas dokler ne dobite ustreznega zaposlitve, začasno nadomestilo. Ker je bilo to nadomestilo nizko, ste se sami začasno zaposlili na nekvalificiranem delovnem mestu. Vendar vam zavod ne more priznati nadomestila zaradi manjše plače na drugem delu. Ali je to pravilno?

Odgovor: Ker ste se sami zaposlili na nekvalificiranem delovnem mestu, čeprav vam je priznana pravica do ustreznega zaposlitve na delovnem mestu III. kategorije (kvalificiran delavec), vam zavod za socialno zavarovanje ni dolžan povrniti izgube na osebnem dohodku v razliki med osebnim dohodkom, ki je določen za vaše prejšnje delovno mesto in osebnim dohodkom, ki je predpisan za nekvalificirano delo, ki ste ga sami nastopili, ter vam torej nadomestilo zaradi manjše plače na drugem delu ne gre.

Odpravnina R. G. — Delovna organizacija, pri kateri ste zaposleni, vam je odpovedala delovno razmerje, ker ste pridobili pravico do polne osebne pokojnine? Ali vam gre odpravnina?

Odgovor: Po izrečni določbi 3. odstavka 307. člena zakona o delovnih razmerjih delavec, ki je pridobil pravi-

kvalificiranega grobarja že tako dosti višje, kot so režijske ure kvalificiranih obrtnih mojstrov, za katere je režijska ura, ki presega 800 dinarjev, že redkost? Koliko pa ima od tega grobar?...

Menimo, da je komunalno podjetje Zale dolžno na podoben vračanje občanom podrobno odgovoriti, preden terja od njih in od socialnega zavarovanja tolikšna nova bremena.

Nikjer iz ponovnih kalkulacij, ki jih je podjetje poslalo uradu za cene, tudi niso posebej navedeni stroški za vzdrževanje pokopališkega parka s smrego. Vzdrževanje zelenila, ograj, posipanje poti nedvomno letno terja dokajšnja sredstva. Po mnenju urada za cene so ti stroški kratko in malo vkalkulirani v ceno pogrebov.

Ob tem se odpira bistveno načelno vprašanje: kdo je namreč dolžan pokrivati stroške za vzdrževanje pokopališkega parka. Mirogovj v Zagrebu, denimo, ima posebno pokopališko upravo, ki jo v izdatni meri podpirajo občinski proračuni. Razen tega pa

imajo samostojno pogrebno podjetje. Ko je zdaj predlagala tako skokovita podražitev pogrebov — preden je bilo sploh urejeno vprašanje kritja, ki ga bo zavarovancem dajal zavod za socialno zavarovanje, in ko je bilo vse to utemeljeno s »kalkulacijami«, kakršne so gorje — je menda več kot na mestu predlog, naj o tej celotni problematiki pristojni obveste tudi občane in njihove predloge upoštevajo, ko bodo problem v celoti stavili na dnevni red tako občinskih skupščin kot mestnega sveta ljubljanskega.

B. FIN2GAR

Nova »kalkulacija« za izklop jame na primer navaja, da je za to potrebno skupaj 10 ur, da je režijska ura za kopanje 960 dinarjev, k temu pa še 22 odstotka amortizacija 1.690 dinarjev in 25-odstotne družbene obveznosti in skladi 2.641 dinarjev ter bruto infekcijski dodatek 964 dinarjev, skupaj torej 14.895 dinarjev. Po starem je bil izklop jame v akordu in je veljal 4.900 dinarjev. Od kod nenadoma 203% podražitev? V režijski knjižici morajo biti praviloma skladi in amortizacija že vključeni. Zakaj je polje tu oboje še pristeto k režijskim uram, ki so vrh tega za ne-

imajo samostojno pogrebno podjetje. Ko je zdaj predlagala tako skokovita podražitev pogrebov — preden je bilo sploh urejeno vprašanje kritja, ki ga bo zavarovancem dajal zavod za socialno zavarovanje, in ko je bilo vse to utemeljeno s »kalkulacijami«, kakršne so gorje — je menda več kot na mestu predlog, naj o tej celotni problematiki pristojni obveste tudi občane in njihove predloge upoštevajo, ko bodo problem v celoti stavili na dnevni red tako občinskih skupščin kot mestnega sveta ljubljanskega.

B. FIN2GAR

co do osebne pokojnine, ni upravičen do odpravnine.

Pridobitev pravice do otroškega dodatka K. B. — Ne želim Vam prav, da Vam zavod za socialno zavarovanje ne prizna dodatka za Vasega nezakonkega otroka od dneva, ko ste nastopili delo, čeprav ga dejansko sami preživljate, ker oče zanj nimaesar ne plačuje?

Odgovor: Po 3. odstavku 27. člena uredbe o otroškem dodatku pridobijo sicer delavke in uslužbenke — matere ki same preživljajo svoje otroke, pravico do otroškega dodatka od dneva, ko nastopijo delo, ne glede na trajanje prejšnje delovne dobe. Toda če je v Vašem primeru otrokov oče zmožen za delo in bi lahko prispeval k preživljanju otroka, se ne more šteti, da ste mati, ki sama preživlja otroka, kot jo ima v mislih navedeno določilo uredbe in boste upravičeni do dodatka šele, ko boste dopolnili enoletno nepretrgano delovno dobo. V tem smislu je tudi že razsodilo Vrhovno sodišče Jugoslavije.

Kupon za pravno posvetovalnico „DELA“

VCASIH ZMAGAJO TUDI VLADNE CETE — Po številnih neuspehih južnovietnamskih vladnih čet je bila njihova zmaga pri vasi Le Mi, 500 kilometrov severno od Sajgona, zelo dobrodošla: razglasili so lahko svetovni javnosti, da vietkongovci ne zmagajo v vsaki bitki... Na sliki: napad na Le Mi.

PO NOCNI SEJI — Italijanski kmetijski minister Mario Ferrari Agrad je, kot kaže, navdušen nad rezultati nočne seje ministrov EGS v Bruslju, na kateri so se končno sporazumeli o skupnih cenah za žito.

URSULINKE V »CIVILU« — V oklahomski uršulinski šoli so učiteljice — redovnice — oblekli v »kratkas črna krila in bele bluze. Pričakujejo, da bodo moderna oblačila uvedli tudi v drugih samostanskih šolah. Na sliki: redovnice »new look« v Oklahomi.

AMERIKANEC NA ZATOZNI KLOPI — V Münchnu sodijo pripadniku ameriških okupacijskih sil, 37-letnemu Albertu Loganu, ker je ubil nekega šoferja taksija v bavarskem glavnem mestu. Na sliki: Logan med dvema policistoma.

Nadaljevanje s prve strani

NATO

tev sedanjega statusa NATO in njenih institucij — Kana, na dan, v tretji skupini pa sta nasprotnici te ideje — Francija in Norveška.

Po prvih ocenah v Washingtonu je zasedanje ministrskega sveta NATO potekalo ugodno, kot so lahko pričakovali. Menijo sicer, da francosko-ameriški trenji po razgovorih med de Gaulleom in Ruskom se ni konec, vendar pa so ti razgovori prvič po dolgem času omogočili, da so postavljeni v bolj realno luč številni problemi, med njimi tudi vprašanje atomskih sil NATO.

List »Washington Post« meni, da se bodo ameriško-francoski stiki tudi v prihodnje nadaljevali v ugodni atmosferi. Po mnenju znanega komentatorja Walterja Lippmanna je k ugodnejšemu vzdušju v Parizu pripomogla ocena Washingtona, da ni treba pritiskati niti hiteti z ustanavljanjem multilateralnih sil, saj bi to nedvomno ustvarilo težave pri nadaljnjih razgovorih o razorožitvi. Lippman dodaja, da je koncepta o vzpostavitvi MLS v nekem smislu že zastarela. V Washingtonu tudi opozarjajo na skupno ugotovitev o škodljivosti »raznozvoženja« atomskega orožja.

V Bonnu so nezadovoljni z izidom pariškega zasedanja. Današnji »General Anzeiger« komentira neuspešen poskus zunanje ministra Schröderja, da bi pridobil zavezništvo kolega za novo nemško iniciativo. Kar se tiče ureditve nemškega problema, vlada glede tega ve 15 let soglasja, da bi bil s tem dejavnost storjen en sam pomembnejši korak naprej — piše list. »Zvezna vlada se po pravici boji... da ne bi pri nadaljnjih politiki zmanjševanja napetosti, za kar so zainteresirani tako na Zahodu kot na Zahodu, prišlo do splošnega zatisa v tem vprašanju, če ga ne bi zdaj naravnost uvedli v igro.« Kot pa se je Schröder lahko prepričal, so ne samo v Parizu, ampak tudi v Washingtonu, da od takšnega koraka ne bi bilo mogoče nič pričakovati.

V krogih grške vlade so ugodno sprejeli večeršnjo odločitev ministrskega sveta NATO, da bo Atlantiska zveza nadalje vojaško in gospodarsko pomagala Grčiji. Vsaka članica bo prispevala k tej pomoči, ki bo ostala v okviru lanske, to je 23,5 milijona dolarjev. Tu so tudi ugodno sprejeli vest, da je svet NATO zavrnil turški predlog o tem, naj bi ciprski problem rešili v okviru NATO. Člani Atlantiske zveze so priznali — pišejo atenski komentatorji — da je problem Cipra stvar OZN in da se nimajo pravice vmešavati vanj.

Olična veliča

da se je atmosfera v odnosih med obema državama vendarle popravila in da Guevarova »olična veliča« — kot so njegovo ponudbo označili nekateri listi — ni ostala neopažena in brez odmeva. »Evening Star« piše, da je Kuba v zadnjem času storila več takšnih poskusov.

Indonezija

Borneu (Kalimantanu), ali se hočejo pridružiti Malaji in Malezijski federaciji.

Posedna komisija OZN je septembra 1963 izvedla anketo in ugotovila, da se ondokoni prebivalci želijo priključiti Malezijski federaciji.

raciji. Indonezija pa je kritizirala delo te komisije, češ da njene ugotovitve ne ustrezajo resnici.

Na trojnem sestanku junija letos v Tokiu so indonezijski predsednik Sukarno, filipinski predsednik Macapagal in malezijski premier Abdul Rahman podpisali sporazum, po katerem se Malezija in Indonezija strinjata s filipinskim predlogom, naj bi afriško-azijska komisija za pomiritev proučila problem in predložila rešitev. Malezija je samo postavila pogoj, da prenehajo »sovražne akcije« proti njej. Zda pa je indonezijsko-malezijski spor spet obstal na mrtvi točki. Indonezija poudarja, da bo toliko časa kljubovala Maleziji, dokler bo tam prevladoval britanski vpliv.

Razredni boj

niki in med njimi prav tako Brown, sicer glavni zagovornik celotne pobude. Prihodnja faza v delu za dohodite politike dohodka bo, da vzpostavijo mehanizem, ki bi poravnal spore med delavci in delodajalci, strogo upoštevajoč, da gre za zaslužke delavcev in protidelovalce v štrike s splošnimi gospodarskimi možnostmi države. To bo vsekakor daleč najtežji del dela, ki ga je treba končati do pomladi. V tretji fazi pa je treba sestaviti kodeks, ki bi določil norme medsebojnih odnosov in poslovanja sploh. Vse to naj bi bilo končano do srede prihodnjega leta.

Seja ZIS

zerve ter sestavljajo bilanco poslovanja. Skupnosti socialnega zavarovanja oziroma njihove skupščine bi oile delca samostojnosti pri ustanavljanju in izkoriščanju zasilne in rezervne države. Doležer ne bi bil pripravljen novi zakon, bi bila naša meja stopnje osnovnih prispevkov enaka kot leta 1964.

S spremembami v zakonu o invalidskem zavarovanju nastajajo prožnejši pogoji za pridobitev pravice do invalidske pokojnine v primeru, ko je invalidnost povzročila bolezen ali poškodba izven dela. Po predlogu bi si v teh primerih pridobili pravico do invalidske pokojnine glede na starost delovnega staža v času od starosti 20 let pa do tle, ko postanejo invalidi. Pravico do pokojnine bi imeli zavarovanci, ki imajo skupen pokojninski staž nepretrgano tri četrtine ali več tega obdobja. Če pa bi bil ta staž manjši, bi dobivali pokojnino na podlagi drugih pogojev — siriženosti staža v zadnjih petih oziroma desetih letih in podobno. Pokojninska osnova za določanje invalidske pokojnine bi bila enaka kot pri starostni pokojnini. V primeru, ko povzroči invalidnost nesreča pri delu ali poklicna bolezen, bi imela pokojnina 85% pokojninske osnove, tako kot če bi imel zavarovavec 40 let pokojninskega staža oziroma za ženske 35 let.

Posamezniki kategorijam upokojencev bi dali tudi poseben dodatek za invalidnost.

salonit

an hovo

česar doslej ni bilo. Prav tako je predložena nova osnova za določitev invalidnine; znasala bi 19.200 dinarjev, kar bi ustrezalo valoriziranemu znesku osebnega dohodka XX. zavarovalnega razreda. Predložene spremembe v invalidskemu zavarovanju bi bile zlasti ugodne za tiste ljudi, ki so postali invalidi po kratkem delovnem in pokojninskem stažu.

V zvezi s spremembami v pokojninskem zavarovanju bodo zvezni skupščini predložili osnutek odloka o osebnem dohodku/za določanje pokojninske osnove in plačevanje prispevka. Za določanje tiste osebnih dohodkov, iz katerih se obračunava in plačuje prispevek za pokojninsko zavarovanje. Ker se v sistemu delovnih odnosov in delovnih dohodkov delo kot posebnost kategorija delovnega časa, bi v zvezi z določanje pokojninske osnove osebnih dohodkov, dosežen po vseh osnovnih merilih iz splošnega akta organizacije o delitvi osebnih dohodkov, ne glede na to, ali je bil ta dohodek ustvarjen pri delu s populnim nepopolnim ali podaljšanim delovnim časom. Osnutek odloka prav tako ureja obračunavanje pokojninske osnove za čas, ko prejemal delavec dohodek za osebni dohodek, kot tudi obračunavanje pokojninske osnove pri cianih predstavniških teles in njihovih organov itd.

Zvezni izvršni svet je obravnaval nekatera vprašanja socialnega zavarovanja v letu 1965, ki ga je treba še bolj uskladiti z našimi družbeno-ekonomskimi odnosi in sistemom družbenega samoposlovanja. Razpravljal je tudi o gibanju osebnih dohodkov in gospodarskih rezultatih ter problemih v zvezi s podražitvijo osnovnih artiklov življenjskega standarda.

ZIS je sprejel osnutek temeljnega zakona o ustanovah. S tem bo zagotovljena osnovna enotnost položaja vseh ustanov in pravice samoposlovanja delovnih ljudi, ki delajo v teh delovnih organizacijah. Upoštevajoč ustavno načelo o enakem družbeno-ekonomskem položaju delovnih ljudi v vseh delovnih organizacijah je zavzel stališče, da se uveljavijo za ustanove tudi predpisi, ki veljajo za vse delovne organizacije, zlasti kar zadeva sredstva delovnih organizacij in njihovo izkoriščanje, konstituiranje delovne organizacije, vpis v register in kar zadeva urejanje premoženjskih odnosov v primerih, ko se delovna enota loči iz sestave delovne organizacije, ter pri združevanju, priključevanju in cepitvi delovne organizacije.

ZIS je obravnaval in sprejel osnutek temeljnega zakona o določanju katastrskega dohodka. Katastrski dohodek ki se določa po tem zakonu, je osnova za plačevanje prispevka iz osebnega dohodka od kmetijskih dejavnosti kot tudi v druge namene, določene s posebnimi zakoni. Katastrski dohodek obsega dohodek od rastlin, ki se proizvajajo in živinoreje.

Osnutek novega zakona določa načela, na podlagi katerih bo določen dohodek od posameznih kmetijskih pridelkov. Način določanja dohodka, določanje cen in njihova višina kakšni in kolikšni stroški se priznajo pri določanju katastrskega dohodka, to bo urejeno z republikanskimi zakoni.

Predvideno je, da določa katastrski dohodek posebna občinska komisija, ki jo imenuje občinska skupščina, dokler pa usklaja lestvico po katastrskih obratnih za območje republike.

ZIS je sprejel uredbo, s katero se spreminja uredba o začasni splošni carinski tarifi. Spremembe predvidevajo, da se ne carinijo predmeti, ki jih prinašajo potniki iz tujine, kot tudi darila v vrednosti do 30.000 dinarjev, a v takem obsegu, da

ni za prodajo. Občlana in nujno potreben gospodarski inventar v količini, ki ni namenjena prodaji, razen motornih vozil, katere uvozijo jugoslovanski državljani in tuji državljani, ki se mislijo za stalno nastaniti v Jugoslaviji, ne bodo ocarinjeni. Do sedanja določba o neocarinenem uvozu blaga v vrednosti do 30.000 dinarjev velja samo za jugoslovanske državljane, medtem ko daje omejena sprememba pravico do neocarinenega uvoza blaga v tej vrednosti vsem potnikom, ki prihajajo iz tujine.

Carinske stopnje za uvoz materiala in blaga za objekte, ki so v gradnji (železnice, skladišča, tovarne, celuloze v Maglaju in podobne) so ostale nespremenjene, ker bi povečanje teh stopenj ustvarilo finančne probleme pri zagotavljanju kreditov za vrednost višje carinske stopnje.

ZIS je sprejel spremembo odloka o amortizaciji osnovnih sredstev v zdravstvenih ustanovah. S temi spremembami bi se v glavnem povečale stopnje amortizacije parnih in energetskih strojev, drugih strojev in naprav, nadalje traktorjev, kombajnov, motociklov in biciklov. Pri skupni osnovnih sredstev, ki so specifična za zdravstvo (medicinske naprave, aparati, instrumenti, laboratorijska oprema in oprema za lekarnarje), bi se stopnja amortizacije povečala tako, da bi bilo mogoče zamenjati sredstva, ki se hitreje trošijo zaradi intenzivnejšega izkoriščanja.

Sprejel je tudi sklep o začasnem financiranju v prvem trimesečju 1965. Dokler ne bo sprejel zvezni proračun za leto 1965, bodo potrebne federativne financiranja v prvem trimesečju 1965 začasno s sorazmerno enakimi sredstvi kot v istem trimesečju leta 1964.

ZIS je sprejel osnutek temeljnega zakona o začasnem načinu plačevanja prispevkov in davkov občanov. Predvideno je, da se prispevki, ki se vplačujejo za obdobje pri izplačilu osebnih dohodkov, plačujejo po stopnjah, ki so veljale v letu 1964, dokler ne bodo določeni politične skupnosti sprejele nove stopnje, najdlje pa do 28. februarja 1965. V novem sistemu financiranja družbeno-političnih skupnosti, ki začne veljati 1. januarja 1965, bodo občine, republike in federacija samostojno odločale o uveljavljanju svojih prispevkov iz osebnih dohodkov. Da bi državljani in drugi občanje, ki plačujejo prispevek po obdobju, že v začetku leta vedeli za svoje obveznosti, da bi se izognili težavi, da bi po poznejši sprejeti stopnje veljale za nazaj, je nujno, da se način plačevanja obveznosti uredi začasno s tem zveznim zakonom, s katerim je predvideno tudi, da bo urejena začasna dodelitev najpomembnejših vrst dohodkov.

ZIS je sprejel osnutek zakona, s katerim se dopolni zakon o gospodarsko-planjskih ukrepih v letu 1964. Sprejel je uredbo o knjižni prispevkov in davkov občanov; sklep o denarnih prejemkih, ki jih je imeti za osebni dohodek, iz katerega se plačuje prispevek, in o denarnih prejemkih, ki pomenijo nadomestilo dejanskih stroškov, ter uredbo o spremembah tarif za davek na promet. S to uredbo se ukinje davek na promet za prejemke, ki jih plačujejo zavarovalne organizacije. Po novih tarifah se premije za prejemke ne posredno ali posredno za 12,8 milijard dinarjev.

Na današnji seji je ZIS obravnaval in sprejel tudi osnutek temeljnega zakona o davku na dobičke pri iznajdnju na srečo. Davek se ne bi plačeval za dobiček do 10.000 dinarjev. Predvideno je, da pripada davek na dobičke samo občin, ki bo samostojno predpisovala stopnje tega daveka.

Novak obsojen na 8 let zapore

DUNAJ, 17. dec. (Reuter). — Bivši SS kapetan Franz Novak je bil danes obsojen na 8 let zapore. Obsojen je bil zaradi sodelovanja pri transportiranju židov v taborišča smrti in pri njihovem pobijanju.

Čombe ni dobil denarja

BONN, 17. dec. (AP) — Možu Čombeju ni uspelo dobiti zahodnonemške finančne pomoči. Sodijo, da zahodnonemška vlada ne bo finančno pomagati Čombeju, ker bi ji to nakopalo težave v odnosih z afriškimi državami, ki na sprotujočemu Čombejevemu režimu. Mislijo, da se kancler Erhard zaradi tega tudi ni hotel sestati s Čombejem.

Danes se je Čombe pogovarjal z namestnikom zahodnonemškega zunanje minist. Karstenom in mu pripovedoval o gospodarskih težavah leopoldovske vlade.

40 milijonov turistov v Avstriji

DUNAJ, 17. dec. (Tanjug). Sef avstrijske politične zveze dr. Bernecker je povedal, da je v sezoni 1963/64 obiskalo Avstrijo 40 milijonov turistov iz tujine, to je dobrih 6 odstotkov več kot lani. Delni dohodek od turizma je dosegel nad 12,8 milijarde šilingov. Cisti delni dohodek od turizma presega 9,8 milijarde, kar je omogočilo, da so skoraj v celoti (96 odstotkov) krili deficit zunanjetrgovinske bilance.

Nesreča na Kubi

HAVANA, 17. dec. (Reuter). Na železniškem prelazu pri kraju Quivicanu, vzhodno od Havane, je večeraj zavozil v vlak kamion, poln delavcev. Pri tem je našel smrt 13 delavcev.

Jutri program radia in televizije

DELO RTV

17. decembra 1964

december od 20 do 26

Ježek — 50-letnik

Jutranja priloga »Delo« — RTV se spominja petdesetletnice priljubljenega Ježka — Frana Milčinskoga. Bogato slikovno gradivo bo pri postavljenju radia in gledalci televizije obudilo spomin na vrsto njegovih nastopov v vedno novih, domiselnih preoblikah od njegovih prvih radijskih spetkov do zadnjih nastopov na TV.

Zadnje vesti

Obsodba tujega vmešavanja v Kongo

NEW YORK, 17. decembra. (r). Po večerajšnjih govornih delegatov Burundija in Ugande, ki sta zahtevala brezposojno obsodbo kolonialistične agresije in Stanleyvillu ter prepričanje Čombeja, naj sprejme priporočila OAE, po katerih naj tudi plačanci za pustijo Kongo, s predstavniki Gubenive vlade pa naj bi začeli pogajanja o nacionalni pomiritvi, kakor tudi po pozivu predstavnikov Slonokoščne obale vsem državam, naj se prenehajo vmešavati v kongoške zadeve, da bi se končala tamkajšnja drama ter izvajanje belgijskega in Gangkajskovega delegata je Varnostni svet danes popoldne nadaljeval razpravo o belgijsko-ameriški intervenciji v Kongo, ki sta jo delegata Tanzanije in Maroka ostro grajala in dejala, da je treba preprečiti iskanje rešitve za to vprašanje OAE brez tujega vmešavanja.

Sovjetski delegat Fedorenko je obsodil belgijsko-ameriško intervencijo v Kongo kot agresivno vmešavanje v afriške zadeve, kakor je bila določena seja o tem vprašanju zaključena. Na nocojšnji pa so nadaljevali razpravo o izraelsko-sirskih obmejnih incidentih.

Zaključno sporočilo o zasedanju NATO

PARIZ, 17. decembra (Tanjug). V znamenju pričakovanih belgijskih stališč v odnosu do držav Varšavskega pakta in nepriznavanja napovedi o možnosti približevanja francoskih in ameriških stališč na področju jedrske politike, se je danes končalo zasedanje sveta ministrov NATO. Kar zadeva odnos do Vzhoda, je v sporočilu poudarjena želja držav članic, da nadaljujejo z na-

pori, da bi našli miroljubne rešitve za vprašanja, ki delijo Vzhod in Zahod. — Prav tako je izražena želja, naj bi se nadaljevali napori za dosego sporazuma na področju razorožitve. Na podoban način kakor v prejšnjih letih je v sporočilu poudarjena potreba po krepitvi enotnosti in notranje kohezije med članicami zveze itd.

Po vsem sodeč, pa so najvažnejše stvari reševale med mnogimi privatnimi razgovori. Na podlagi takih razgovorov je prišlo do sklepov, da bosta Francija in ZDA v januarju nadaljevali razgovore o skupnem planiranju jedrske strategije Zahoda. Na ta način Francija meni, da so jim ZDA priznale, da so samostojna jedrska sila.

V zaključnem sporočilu je med drugim tudi rečeno: »Samo efikasne vojaške sile, ki so sposobne, da hitro in energično reagirajo na vsako agresijo, so sposobne upreti se agresiji.« V dokumentu je poudarjeno nasprotovanje, da bi se razširilo število držav, ki imajo jedrsko orožje.

Tudi četrto glasovanje brez odločitve

RIM, 17. decembra (Tanjug). V četrtem glasovanju na volitvah za novega predsednika italijanske republike je krščanskodemokratski kandidat Leone dobil 290 glasov, drugi krščanskodemokratski kandidat Fanfani 117, Terracini 249, Saragat 138, Gaetano Martino 54, in levi krščanski demokrat Pastore 12 glasov. Peto glasovanje bo jutri ob 16. uri.

KP Indonezije postavlja pogoje

DZAKARTA, 17. dec. (Reuter). Casopisna agencija Antara je objavila sporočilo KP Indonezije, ki pravi, da indonezijska partija ne bo sodelovala na mednarodnem sestanku komunističnih partij, če to srečanje ne bo dobro pripravljeno in če se ga ne bodo udeležile vse delavske in komunistične partije iz vseh socialističnih držav. SZ želi, da se ta sestanek odloži, ker bi s tem povzročil razcepitve in začetil protislovja v mednarodnem komunističnem gibanju.

Pretrgana pogajanja

NEW DELHI, 17. dec. (AP-Reuter). Kambosko-ameriški razgovori, ki naj bi izgladili nesoglasja in normalizirali odnose med obema državama, so bili danes pretrgani, ne da bi na njih dosegli kak sporazum. Vodja ameriške delegacije Filip Bonsal je povedal, da se bo vrnil v Washington in poročal o kamboskih predlogih, ki da jih je treba temeljito proučiti. O njih ni nič konkratnega povedal.

Kdaj se bodo razgovori nadaljevali, niso objavili.

Splošna stavka v Argentini

BUENOS AIRES, 17. decembra (Reuter). Ponoči se je v Buenos Airesu začela dvodnevna splošna stavka, ki jo je napovedala argentinska Generalna konfederacija dela, katero vodijo pristaši Perona. Stavkarji zahtevajo višje mezdne in več svobode za peroniste. Začetek stavke so zaznali z večjim številom bombnih eksplozij, s katerimi so imeli namen zavirati promet. Več vozil je uničenih ali poškodovanih.

Ponovna stavka italijanskih novinarjev

RIM, 17. decembra (Tanjug). Zveza italijanskih novinarjev je nocoj ponovno pozvala vse novinarje, naj začno s splošno stavko že jutri zjutraj. Nova stavka novinarjev je proglašena za ne določen čas. Lastniki časopisov so ponovno odklonili minimalne zahteve zveze novinarjev.

Telegrami

PODZEMNA EKSPLOZIJA — WASHINGTON, V ZDA so večeraj sprožili dve podzemni jedrski eksploziji v Nevada. Bombi sta bili manjše jakosti.

PREGNANI GRKI — ISTANBUL. Turške oblasti so ukazale sedmim grškim državljanom, ki žive v Iskenederunu, da morajo v enem tednu zapustiti Turčijo.

»VOJNA REVŠČINI« — WASHINGTON. Predsednik Johnson je odobril, da se lahko uporabi 82,6 milijona dolarjev za izvajanje programa »vojna revščine«.

DEMONSTRACIJE — MADRID: Okrog 1000 kovinskih delavcev je demonstriralo pred sedežem sindikata v Madridu in zahtevalo, naj vlada dovoli svobodno ustanavljanje sindikatov. Demonstranti so se spopadli s policijo.

VOHUNSTVO — NEW DELHI. Indijski notranji minister Nanda je povedal v parlamentu, da so v New Delhiu zaprli sedem ljudi, ki jih sumijo vohunstva. Ni povedal, za katero državo naj bi vohunili.

SVOBODO JUŽNI RODEZIJI — SALISBURY. Zdržena Zimbabve stranka Južne Rodezije je poslala memorandum britanskemu premieru Wilsonu, v katerem zahteva, naj britanska vlada zagotovi, da bo večina vladala v tej deželi. Zahtevajo tudi, naj izpuste okrog 2000 političnih zapornikov.

STAVKA ZDRAVNIKOV — ATENE. V Atenah in Piraju so zdravniki državnih bolnišnic razglasili osemdnevno stavko. Zahtevajo, naj bi jim vlada izplačala oskrbino za časa staža, zahtevajo pa tudi izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev v bolnišnicah.

HODGES ODPSTOPI — WASHINGTON. Predsednik ZDA Johnson je sporočil, da je trgovinski minister Luther Hodges odstopil. Na njegovo mesto bodo imenovali industrialca Johna Connora. Dolžnost bo nastopil dne 15. januarja.

MEJNAVA MED ZAR IN NDR — KAIRO. Tu so podpisali protokol o trgovinski menjavi med ZAR in Nemsko demokratično republiko v prihodnjem letu. Dogovorili so se, da bodo obseg menjave povečali na 23 milijonov funtov sterlingov.

STAVKA URADNIKOV — MONTEVIDEO. Uslužbeni urugvajskih vladnih ustanov so stopili večeraj v dvodnevno stavko, ker senat ni hotel sprejeti proračuna, v katerem je bilo predvideno povišanje plač uradnikom.

VISJI RANG — BUDIMPESTA. Vladi Madžarske in Avstrije sta se sporazumeli, da bosta svoji diplomatski predstavništvi dvignili na rang veleposlanstva.

SPOROZUM — KARTUM. Sudanski minister za trgovino, in saudski finančni minister sta se razgovarjala o podrobnostih trgovinskega sporazuma med obema državama, ki predvideva veliko razširitev trgovinske menjave.

Pa še to

INTEGRACIJA — Občinska skupščina, pa je res vseeno katera — je sklenila, naj se združi tabačna tovarna in podjetje za proizvodnjo galanterije iz plastičnih mas. Obe podjetji imata namreč veliko skupnega: obe sta — podjetji. Druga pa nič. Pač: en delavski svet se je priključil, ker so jih združili na silo.

Vreme 17. XII. 1964

Temperature

	ob 07	13
Ljubljana	5	6
Planica	1	3
Brnik	4	6
Maribor	3	4
Slov. Gradec	3	4
Novo mesto	5	6
Koper	—	—
Kranjcarica	—	—
Reka	12	13
Ptuj	14	13
Split	13	13
Dubrovnik	11	12
Zagreb	4	5
Beograd	6	11
Sarajevo	3	7
Skopje	1	5
Titograd	—	9
Osovec	—	3
Gradec	2	4
Dunaj	3	6
Milano	7	9
Genova	10	11
Zürich	0	—
München	0	2
Benetke	8	10

Proгноza

Nad našimi kraji se še vedno na nadirajo frontalne mase, ki počasi slabijo. Ob južnih vetrovih bo še nadalje do tekal vlažen in sorazmerno topel zrak.

NAPoved

SLOVENIJA
Pretežno oblačno. Padavin bodo postopoma prenehale. — Temperature malo nad 0, Primorju 9 stopinj C.

JUGOSLAVIJA

Oblačno — vmes padavine predvsem ob srednjem in južnem Jadranu.